

Modelspoor

magazine

WWW.MODELSPOORMAGAZINE.COM

ONAFHANKELIJK MAANDBLAAD

112

Veertiende jaargang
Maart 2012
Prijs: € 7,95

NÜRNBERG MESSE 2012:

VOLLEDIGE REPORTAGE

2 MODELSPOORWEGEN IN PRIMEUR:

Thanasse,

Belgisch schaal 0

Gasselte,

een stationnetje
in Noordoost Drenthe

- TEST:**
- TYPE 5 STOOMLOC VAN TREINSHOP OLAERTS
 - SNCF CC 72000 VAN ROCO

PRAKTIJK:

- VUISTREGELS VOOR DE MODELSPOORWEG:
DEEL 4 EEN LANDSCHAP ONTWERPEN
- EEN KLEINE HOEVE MET STAL UIT LASERGESNEDEN KARTON
- EEN VERVALLEN GOEDERENWAGEN

HISTORIE:

- TRIX EXPRESS NS HONDEKOP UIT 1962

REPORTAGE:

- VERKIEZING MODEL VAN HET JAAR • VERKOOP OP EBAY IN 2011
- EEN WEEKEND VOL Z IN ZEL • INDUSTRIEEL SMALSPOOR MUSEUM

ALLE NIEUWS VAN DE FABRIKANTEN

11212

P 208597

Meta Media Groep bvba

Hekkergerstraat 31 - 9260 Schellebelle

RPR Dendermonde - BTW BE 0461.968.933

ADMINISTRATIEHekkergerstraat 31 - B-9260 Schellebelle
www.modelspoor magazine.beOnze kantoren zijn geopend elke
werkdag van 9 tot 12 en van 13 tot 17 uur**REDACTIE**Leonarduslaan 10, 2960 Brecht
redactie@modelspoor magazine.be**BANKRELATIES BELGIË**

KBC 733-0558399-97

EUROPA

IBAN: BE 54 7330 5583 9997 - BIC: KREDBEBB

BLADMANAGERDirk Melkebeek
info@modelspoor magazine.be**HOOFDREDACTEUR**Guy Van Meroye
redactie@modelspoor magazine.be**EINDREDACTEUR**

Luc Doooms

KERNREDACTIEDirk Melkebeek, Guy Holbrecht, Luc Doooms,
Guy Van Meroye, Gerard Tombroek**OPMAAK**

Shari Buyle

MEDEWERKERSJaques Le Plat, Max Delie, Michel Van Ussel, Bart Luyten,
Sven van der Hart, Tony Cabus, Luc Hofman,
Jean-Luc Hamers, Peter Van Gestel, Gerolf Peeters,
Jacques Timmermans, Arnaud Verlaeken,
Bertran Montjobaques, Matti Thomaes, Erwin Stuyvaert,
Emmanuel Nouaillier, Rik De Bleser, Jan Nickmans,
Patrick Dalemans, André Saenen, Jos Geurts,
Frans Hooyberghs, Theo Huybrechts, Alain Vandergeten,**ADMINISTRATIE & ABONNEMENTEN**

abo@modelspoor magazine.be

LICENTIES & COPYRIGHTSDirk Melkebeek
info@modelspoor magazine.be**WEBMASTER**

Luc Doooms

FORUMMODERATOREN

Gerolf Peeters, Tony Cabus, Erwin Janssens

PROMOTIE & ADVERTENTIESGuy Van Meroye
info@modelspoor magazine.be**DRUK**

Geers Offset nv, Oostakker

VERDELINGAMP nv Brussel
Aldipress bv UtrechtAlle rechten voorbehouden in binnen- en
buitenland. Niets uit deze uitgave (artikelen, foto's,
publiciteitsmateriaal, zelfs gedeeltelijk) mag worden
overgenomen zonder uitdrukkelijke en schriftelijke
toestemming van de uitgever. Lezersbrieven vallen onder
de uitsluitende verantwoordelijkheid van de schrijver.De redactie ziet graag elke inzending van
beeldmateriaal en teksten tegemoet. Voor ongevraagd
ingezonden beeldmateriaal of teksten kan nochtans
geen enkele eis gesteld worden. Retourzenden is enkel
mogelijk wanneer portkosten ingesloten zijn.**VERANTWOORDELIJKE UITGEVER**

Dirk Melkebeek, administratief adres

HOE ABONNEREN?**Voor België:** schijf 69,95€ (11 nummers) of 133€ (22 nummers)
over op rekeningnr. 733-0558399-97 ten name van
Meta Media Groep bvba, met vermelding Abo MSM.**Voor Nederland:** Schijf 69,95€ (11 nummers) of 133€ (22 nummers)
over op IBAN BE54 7330 5583 9997 BIC KREDBEBB ten name van
Meta Media Groep bvba, met vermelding Abo MSM.**Voor de rest van de EU:** Schijf 85€ (11 nummers) of 164€ (22 nummers)
over op IBAN BE54 7330 5583 9997 BIC KREDBEBB ten name van
Meta Media Groep bvba, met vermelding Abo MSM.**Voor de rest van de wereld:** Schijf 98€ (11 nummers) of
190€ (22 nummers) over op IBAN BE54 7330 5583 9997 BIC KREDBEBB
ten name van Meta Media Groep bvba, met vermelding Abo MSM.Voor meer info kan u contact opnemen met het
secretariaat: abo@modelspoor magazine.beDe ons meegeleverde persoonsgegevens worden gebruikt om uw (aan)vrage
te beantwoorden (abonnements, wedstrijden, spaaracties, lezersvragen,...)
en worden opgenomen in het adresbestand van Meta Media Groep bvba.
om u op de hoogte houden van onze activiteiten. Tenzij schriftelijk verziet
mogen uw persoonsgegevens worden doorgegeven aan derden. U heeft
steeds het recht op toegang, verbetering en schrapping van deze gegevens.**VERSCIJNINGSDATA:**

MSM 113: 30/03

Een tweesporenbeleid voor de toekomst van de modelspoorhobby

Bij ons bezoek aan de Nürnberger Messe viel het ons op dat de modelspoorindustrie anno 2012 kiest voor een tweesporenbeleid. En dan hebben we het niet over de verschillende schaalgroottes, laat staan stroomsystemen, maar wel over het zoeken naar een antwoord op de centrale vraag 'hoe maken we de modelspoorhobby attractiever voor jonge mensen'? De ene fabrikant mikt op de jonge kinderen, de andere op de adolescent gefascineerd door technologie, sommigen bewandelen beide wegen.

De interesse voor de trein begint vaak van jongs af aan. Een aantal fabrikanten richt zich dan ook duidelijk tot de markt van het kinderspeelgoed. Alleszins een lovend initiatief om de miniatuurtrein terug in de speelkamer van kleuters en jongelingen te introduceren. We denken hier bijvoorbeeld aan de initiatieven van Märklin met de uitgebreide 'My World' beginsets met goederenwagentjes, of het nieuwe LGB gamma met veelkleurige lokjes en wagens. Pure fantasie, met veel speelmogelijkheden, en redelijk geprijsd. In de Angelsaksische landen is een fenomeen als 'Thomas de stoomlocomotief' razend populair bij kinderen, door het rollend materieel namen en gezichten te geven worden de locomotieven personages in de fantasiewereld van jonge kinderen. De modelspoorfabrikanten krijgen bij het werven van kinderzieltjes ook hulp uit een onverwachte hoek. Zo brengt Brio, de Scandinavische fabrikant van houten treinen op houten sporen, nu ook locomotiefjes op batterijen uit, met verschillende functies en allerlei interactieve toebehoren. De stap naar een echte modeltrein wordt hierdoor kleiner, hopelijk kan men langs deze wegen kinderen warm maken voor de modelspoorhobby, en willen ze na een speelgoedtrein toch wel een echte 'elektrische trein'.

Anderzijds is er het spoor van de moderne technologie die inspeelt op de interesses van adolescenten van vandaag. Een besturing van de modeltrein via smartphone of tablet is thans realiteit. Voor de oudere modelspoorders onder ons is het wellicht een brug te ver, een 'klassieke' digitale centrale is vaak al een hele stap, de handleiding houden we best binnen handbereik. Maar onze jeugd is groot geworden met games, is vingervlug met allerlei toetsenborden en schakelt intuïtief over van het ene tablet-scherm naar het andere. Met de modernste besturingssystemen kan je op je tablet de stuurtafel van een loc weergeven en via dit beeld je modeltrein besturen. Je kan allerlei toestanden simuleren, je kan zelfs via smartphone en camera's treinen op afstand besturen op een modelbaan zonder zelf aanwezig te moeten zijn. Ook spraaktechnologie en gps doen hun intrede in de modelspoorwereld, de nieuwe technologische mogelijkheden zijn wellicht onbegrensd.

Of deze initiatieven daadwerkelijk succes zullen hebben, zullen we pas over enkele jaren merken. Feit is dat de aanzet is gezet om kinderen terug de trein als speelgoed te laten ontdekken, om de 'goesting' voor de modelspoorhobby op te wekken, en om ze als adolescent ook te blijven boeien met de modernste technologieën. De meeste fabrikanten zien de modelspoortoekomst dan ook gematigd positief tegemoet. Wij ook.

Guy Van Meroye

'Met ingang van 1 maart 2012 wordt ModelspoorMagazine uitgegeven door Meta Media Groep bvba, Hekkergerstraat 31 te 9260 Schellebelle, waar ook het secretariaat gevestigd is. Het redactieadres is vanaf heden Leonarduslaan 10 te 2960 Brecht'.

Foto Gerard Trombroek

'Gasselte' is het nieuwste project van Theo Maris en Fokko Feenstra, nog steeds gesitueerd in het pastorale Noordoost Drenthe.

VOORWOORD	PAG 3
INHOUD	PAG 4
NIEUWS	PAG 7
AUTONIEUWS	PAG 14
RECENCIES	PAG 15
TEST: Roco SNCF 72000	PAG 16
MODELBAAN: THANASSE, BELGISCH SCHAAL 0	PAG 18
REPORTAGE: NURNBERG 2012	PAG 26
TEST: STOOMLOCOMOTIEF TYPE 5 VAN TREINSHOP OLAERTS	PAG 43
MODELBAAN: GASSELTE, EEN STATIONNETJE IN NOORDOOST DRENTH	PAG 50
PRAKTIJK: VUISTREGELS DEEL 4; EEN LANDSCHAP ONTWERPEN	PAG 58
PRAKTIJK: EEN KLEINE HOEVE UIT LASERGESNEDEN KARTON	PAG 66
PRAKTIJK: EEN VERVALLEN GOEDERENWAGEN	PAG 68
HISTORIE: NS HONDEKOP VAN TRIX EXPRESS UIT 1962	PAG 70
REPORTAGE: VERKIEZING MODEL VAN HET JAAR	PAG 74
REPORTAGE: NIEUW EN TWEEDEHANDS OP EBAY IN 2011	PAG 76
REPORTAGE: EEN WEEKEND VOL Z IN ZELL	PAG 80
REPORTAGE: INDUSTRIEL SMALSPOORMUSEUM	PAG 81
AGENDA EN SEINTJES	PAG 82

BAAN: THANASSE, BELGISCH SCHAAL 0

Deze 22m lange modulebaan in schaal 0 (1/43) is de evocatie van een fictieve spoorlijn uit de 50-er jaren, gelegen in de Thiérace, het zuidelijk deel van de provincies Henegouwen en Namen, met aansluiting op het Franse spoornet. Het rechter gedeelte van deze baan is het station van 'Cabusart' (zie MSM 52), het linker gedeelte de spoorlijn met de aansluitingen naar de plaatselijke industrieën, de brouwerij 'Degauquier' en de houtzagerij 'Gilson Frères'. Alle scenery en gebouwen werden door de leden van MSA Oostkamp vzw (B), meestal naar bestaande voorbeelden, zelf gebouwd. Reis mee in de tijd vanaf pagina 18

18

REPORTAGE: NÜRNBERG 2012

De 63ste editie van de Nürnberger Spielwaren Messe zit er weer op. Met 77.500 bezoekers was de opkomst enkele duizenden minder dan vorig jaar, doch de organisatoren zijn best tevreden. Onze ploeg bezocht alle modelspoorstanden in hal 4A en brengt u het meest uitgebreide verslag ooit, met niet enkel aandacht voor de Belgische en Nederlandse nieuwigheden. Vanaf pagina 26

26

TEST: STOOMLOCOMOTIEF TYPE 5 VAN TREINSHOP OLAERTS

Het gamma messing stoomlocomotieven van Treinshop Olaerts werd onlangs uitgebreid met een imposante loc van het type 5 van de NMBS, ooit de zwaarste 'Mikado' van de NMBS. Messing locomotieven zijn dure vogels, dat hoeft geen betoog. Met een verkoopprijs van rond de € 1500 is het type 5 allicht geen speek voor ieders bek en kan de modale modelspoorverzamelaar enkel dromen van dergelijke machine. Guido Olaerts stelde ons een exemplaar ter beschikking voor een test, vanaf pagina 43

43

BAAN: GASSELTE, EEN STATIONNETJE IN NOORDOOST DRENTHE

Na hun deelname met hun modelspoorwegen 'Station Rolde' en 'Eexterhalte' (MSM 75) aan verschillende exposities vonden Theo Maris en Fokko Feenstra dat zij toe waren aan een nieuw project. Bijna als vanzelfsprekend gingen zij op de al ingeslagen weg verder en kozen ze voor Gasselte, een volgend station aan de voormalige spoorlijn Assen-Gasselternijveen-Stadskanaal om in model na te bouwen. Na ruim twee jaar gestaag bouwen treden zij voor het eerst met Gasselte naar buiten tijdens On traXS! van 2 tot en met 4 maart 2012 in het Spoorwegmuseum in Utrecht. Graag laten we de bouwers aan het woord over hun nieuwste project, vanaf pagina 50

50

PRAKTIJK: VUISTREGELS VOOR EEN MODELSPoorWEG DEEL 4: ONTWERPEN VAN HET LANDSCHAP

Bent u begonnen met het ontwerpen van een sporenplan en is uw volgende stap het invullen van de scenery, of bent u iemand die al bij het ontwerpen van het sporenplan rekening houdt met het landschap en de invulling daarvan?

In deze vierde aflevering van vuistregels voor het sporenplan hebben we weer enkele tips op een rijtje gezet die kunnen bijdragen aan een zo werkelijkheidsgetrouwe – en in dit geval ook zo natuurgetrouwe – modelspoorweg, vanaf pagina 58

58

NIEUW 2012

H0 - Diesellocomotief met dynamische rook. LokSound v4.0 met M4. Met RailComPlus®

Class 77 in H0

ENGINEERING EDITION

LokSound V4.0 M4: De eerste Quad-protocol decoder (M4, DCC, Motorola® en Selectrix®)

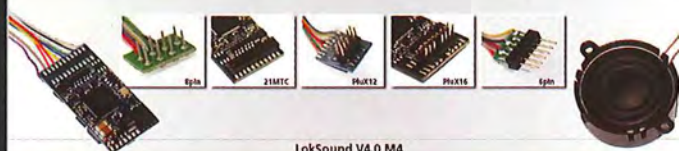
I/O uitbreidingsplatine 21MTC voor toepassing van 4 AUX, 2 servo en rookunit. (ref.: 51970)

LokSound XL V4.0
Groots geluid voor grote locomotieven

Luidspreker, zelfklevend (ref.: 50326)

Stroomafnemer voor wagonverlichting. (ref.: 50707)

HAMO: permanent magneet voor Märklin 3015, ET800, ST 800, Spoor 1 (Allstrom), ...

LokSound V4.0 M4

Met Schraubklemmen

Met Solderste

LokSound XL V4.0

Stromabnehmer (Radkontakt)

T	S	D
train	service	decoder

Import:

Voor alle nieuwigheden van ESU, surf naar www.loksound.be en download er gratis de catalogus!

HOBBYTRAIN Remms

Voor liefhebbers van N brengt het Duitse Hobbytrain twee varianten van de Remms 3514C3 in de groene kleuren van B-Cargo in tijdperk V en VI (cat. H23864). Hobbytrain wordt vertegenwoordigd door Lemke en werkt voor haar productie samen met LS Models. De wagens hebben vaste schotten en rongen die niet kunnen neergelaten worden. De set wordt verkocht voor € 47,90. (GVM)

BRAWA Remms

Bij Brawa zien we in HO een Belgische variant van de bestaande rongenwagen type Remms 3514C3 met bedrijfsnummer 31 88 395 1 849-1 in tijdperk IV (cat. 47104). Het model heeft geen schotten en is uitgevoerd in tijdperk IV. Het chassis is in metaal. De andere onderdelen

zijn in kunststof. De rongen kunnen neergelaten worden. De Y25 draaistellen zijn zeer fijn gedetailleerd en voorzien van zwarte veren. Het model is uitgerust met kortkoppelingen volgens Nem 362. De prijs voor dit perfect uitgevoerde model bedraagt € 39,90. (GVM)

FLEISCHMANN

Falns en Fals

Naar aanleiding van 125 Jaar Fleischmann in 2012, introduceert Fleischmann opnieuw haar moderne materieel. Dit geldt ook voor de Belgische Falns en Fals in drie verschillende uitvoeringen in tijdperk V en VI. De wagens maken deel uit van een display met gelijkaardige wagens van verschillende operatoren. De eerste versie draagt alleen het logo van B-Cargo als type Fals (cat. 552309). Twee andere nummervarianten

dragen het logo van SEA-rail en B-Cargo (cat. 552310 en 552311). De laatste twee hebben het opschrift SEA-Rail en XPEDYS (cat. 552312

en 552313). Het aantal handelaars die deze modellen aanbieden is beperkt. De wagens zijn afzonderlijk verkrijgbaar voor € 29,90. (GVM)

MINITRAINEXPO

NMBS reeks 28

De speciaalzaak in Belgische miniatuurspoorvoertuigen, Mini Train Expo in Blankenberge, tevens onvermoeibare promotor van de schaal N in België, kondigde ons het begin aan van de levering van een model van de nieuwe reeks 28 van de NMBS. Het model is gerealiseerd op basis van een Traxx in schaal N van Minitrix. De kast is niet alleen herschilderd, ook het dak werd aangepast. Het rijklare model gaat 250 € kosten, en bij bestelling kan de klant zijn eigen nummer kiezen. Tevens bestaat de mogelijkheid voor wie reeds een Traxx model bezit, dit te laten ombouwen bij MTE waarbij enkel de

kostprijs van de ombouw wordt aangerekend. Voor inlichtingen of bestellingen kan men terecht op de site www.minitrainexpo.be of men kan ook telefonisch contact opnemen met Jean Herckens op het nummer 00 32 477 31 53 79. De hier afgebeelde loc werd verkregen door ombouw van een Minitrix Traxx 2 van Crossrail waarover we het in de rubriek nieuwigheden van ons nummer 95 reeds hadden. Deze locomotief reeks 28 zal ongetwijfeld talrijke N-liefhebbers interesseren in België, Nederland en Duitsland. Het is intussen bekend dat de IC verbinding Brussel-Amsterdam wordt getrok-

ken door deze locs, gekoppeld aan hetzij ICR rijtuigen van de NS, gehuurde rijtuigen van de ÖBB of soms zelfs I6 rijtuigen van de NMBS. De 28'en slepen eveneens goederentreinen tussen België en Duitsland, zowel via Montzen als via Nederland. Tenslotte is er nu ook nog een andere aanwending van deze locomotieven voor het trekken van speciale reizigerstreinen tussen België en Aken zoals bijvoorbeeld de Treski die hoofdzakelijk bestaat uit I6Bc rijtuigen van de NMBS. U ziet het, er zijn legio toepassingen mogelijk voor een reeks 28 op een hedendaagse spoorbaan in schaal N! (BM)

TREINSHOP OLAERTS

stelt voor

Stoomlocomotief Type 29 volledig in metaal + messing onderdelen

verschillende versies,
levering voorzien op de 6de Grote Modelspoorexpo in oktober

Prototype Type 29

Break "New Look"

leverbaar april 2012

K-rijtuigen van de Zuid Limburgse Stoomtrein Maatschappij

nu leverbaar

Stoomlocomotief Type 53 in metaal

sommige versies reeds leverbaar
contacteer ons voor beschikbaarheid

1. Bruine versie van 1904 - 1934
2. Groene versie van 1934 - 1955 met gele belijning
3. Groene versie van 1955 - 1966 zonder gele belijning

Stoomlocomotief Type 5

alle versies nu leverbaar

FLEISCHMANN ÖBB Eurofima in N-schaal

Toeval of niet, Fleischmann levert momenteel een nieuwe oplage uit van de Eurofima rijtuigen van de ÖBB in Tp. VI. Het gaat hier om de Eurofima wagens die eerder werden uitgebracht door Roco. Twee uitvoeringen zullen de liefhebbers van schaal N interesseren die de huidige Benelux trein, samengesteld uit de gehuurde rijtuigen van de ÖBB en getrokken door een reeks 28, willen nabootsen. Enerzijds is er het eerste klasse rijtuig cat. 814430, anderzijds het tweede klasse rijtuig cat. 814432. Op de foto van het schaalmodel ziet U het eerste klasse rijtuig. (BM)

HOBBYTRAIN N Württembergische C Länderbahn C

Hobbytrain brengt een heruitgave van de Württembergische C Pacific stoomlocomotief. Deze locomotief werd gebruikt voor snelle passagierstreinen en voor de Orient-Express. In 1921 werden 41 van deze bijzondere machines gebouwd waarvan 11 exemplaren de tweede wereldoorlog hebben overleefd. Hobbytrain houdt

rekening met alle details bij de verschillende varianten die worden uitgebracht. Het model is voorzien van een vijfpolige motor met aandrijving op alle wielen waarvan twee met anti-slipbanden. De motor is mooi weggewerkt met onbelemmerd zicht tussen de ketel en frame. De winkelprijs bedraagt € 229,90. (GVM)

FLEISCHMANN Standaardrijtuig SBB-CFF in N-schaal

Fleischmann heeft ook een nieuwe oplage gemaakt van de standaardrijtuigen type IV voor binnenlandse dienst van de SBB-CFF, ook weer een ex-Roco model, in de huidige livrei van de

SBB, wit met zwarte band rond de ramen die rood wordt ter hoogte van de instapdeuren. Hiervan zijn drie uitvoeringen beschikbaar: een eerste klasse rijtuig (cat.890201) en twee twee-

de klasse rijtuigen (cat. 890301 en 890302), en uiteraard dragen deze twee laatste verschillende nummers. (BM)

KATO LEMKE N ET425 DB S5 'Hannover Airport'

ET 425 wordt gebruikt voor het regionaal vervoer en in het Noorden van Duitsland en rond Hannover. Dit vierdelige treinstel wordt door KATO in verschillende varianten uitgebracht waaronder deze versie voor de 'Hannover Air-

port' in tijdperk VI (K10706). De verschillende bakken klikken eenvoudig in elkaar waardoor je een gestroomlijnd model krijgt. De trekkracht wordt geleverd door een vijfpolige motor. Elk rijtuig is voorbereid voor het plaatsen

van binnenvlichting. Rijden in dubbeltractie met meerdere stellen is mogelijk met behulp van een speciale koppeling. Voor het model betaal je € 209,00. (GVM)

(B) I10-rijtuigen

Nu leverbaar !

Heris Modelleisenbahn - Kaesbachstrasse 17 - D-41063 Mönchengladbach
www.heris-modelleisenbahn.de

Oranje livrei "C1", tijdperk IV-V

- 12160 Set van 2 rijtuigen: 1x I10 A (1^e kl.), 1x I10 B (2^e kl.)
12161 Set van 2 rijtuigen: 2x I10 B (2^e kl.)
12162 Set van 2 rijtuigen: 2x I10 B (2^e kl.), met airco

"New Look" livrei, tijdperk V-VI

- 12163 Set van 2 rijtuigen: 1x I10 A (1^e kl.), 1x I10 B (2^e kl.)
12164 Set van 2 rijtuigen: 2x I10 B (2^e kl.)
12165 Set van 2 rijtuigen: 1x I10 A (1^e kl.), 1x I10 B (2^e kl.), met airco

"Memling" livrei, tijdperk IV-V

- 12166 Set van 2 rijtuigen: 2x I10 B (2^e kl.)
12167 Set van 2 rijtuigen: 1x I10 B (2^e kl.), 1x I10 Bistro

Bistro-rijtuigen, "Memling" livrei, tijdperk IV-VI

- 12031 I10 Bistro-rijtuig, met logo "Bistro"
12035 I10 Bistro-rijtuig, met logo "Memling Bistro"

Resto-rijtuigen, blauw/gele livrei, tijdperk V-VI

- 12032 I10 Resto, restauratiewagen, met B-logo
12033 I10 Resto, restauratiewagen, met "Resto"-logo
12034 I10 Resto, restauratiewagen, met "Resto"-logo, ander rijtuignummer

Import Benelux:

Train Technology
WWW.TRAINTECHNOLOGY.COM

HERIS

Retrouvez nos destockages sur pierredominique.com

B.P. 49 - F 93602 Aulnay sous bois - FRANCE
Tél : +33 1.48.60.44.84
de 9 heures à 18h30 du lundi au vendredi
Fax : +33 1.48.60.47.22 24h sur 24h
Email : contact@pierredominique.com
Tél les jours de salon : +33 6. 22. 40. 59. 01

www.pierredominique.com

Locomotives, voitures, wagons, véhicules, maquettes, artisans, haut de gamme... Validation et expédition des commandes immédiatement, sinon nous vous les commandons rapidement. Vous ne serez déçus qu'à l'expédition du colis par nous-même et non automatiquement. Site mis à jour quotidiennement.

- C'est :
- Le seul site de France avec 18 000 produits illustrés à 99% en stock
- Le seul stand sur chaque exposition ou bourse de 30 à 40 mètres linéaires
- 17 ans d'existence

Règlements acceptés : Cartes bancaires Visa, Mastercard/Eurocard Virement bancaire IBAN

PORT OFFERT A PARTIR DE 399 EUROS DE COMMANDE

3 commandes Internet = 5% du total des commandes précédentes déduit automatiquement sur la 4e, y compris sur nos promotions exclusives !!! RDV sur notre site pour le mode de fonctionnement de cette nouvelle offre.

Echelle HO REE MODELES

NOUVELLE SÉRIE DISPONIBLE
COURANT FÉVRIER

- Ref WB137 Col 2 wag tombereau ocm 29 ep II PLM 65€
Ref WB138 Idem MIDI 65€
Ref WB139 Wag tombereau OCEM ep II ETAT 33€
Ref WB140 Idem AL 33€
Ref WB141 Col 3 wag tombereau ocm 29 ep III SNCF 95€
Ref WB142 Col 2 wag tombereau ocm 29 ep III SNCF 65€
Ref WB143 Wag tombereau OCEM ep III SNCF 33€
Ref WB144 Idem 33€
Ref WB145 Idem 33€
Ref WB146 Idem 33€
DISPONIBLE
Ref WB147 Wag. UFR + remorque citerne SNT Narbonne 45€
Ref WB148 Idem C.E.C.145€
Ref WB149 Idem SITMAR 45€
Ref WB150 Idem noire 45€
Ref WB151 Idem Bourgeois Montreuil 45€
Ref WB152 Idem Bourgeois Montreuil 45€
Ref WB153 Idem C.E.C.145€
Ref WB154 Idem Bleue unie 45€
Ref WB035 Col 2 wag cerealiers Sanders SNCF 60€

JOUEZ

nouveautés sortir fin Mars - A RESERVER
Ref HJ2110 Automoteur Z 24500 (Z TER 2 NG) 3 éléments SNCF 299€
Ref HJ2121 Idem Pays de la Loire 299€
Ref HJ2122 Idem Rhône-Alpes 299€
Ref HJ2122 Idem Lorraine 299€
DISPONIBLE
Ref HJ2161 Autorail X73502 pays de Loire SNCF 179€
Ref HJ2081 Diesel BB 69204 Infra jaune SNCF 159€

ROCO DISPONIBLE

- Ref 62980 CC 72000 SNCF 199€
Ref 62981 Idem Dig Sound 339€
Ref 62982 Idem AC Dig Sound 339€
Ref 62986 CC 72006 Isabelle 199€
Ref 62987 Idem Dig Sound 339€
Ref 62988 Idem AC Dig Sound 339€
Ref 62989 CC 72048 SNCF 199€
Ref 62993 Idem Dig Sound 339€

MEHANO

- TGV DESTOCKAGE USINE
• ET APRÈS CE SÉPÀ FINI !
• Ref T675 Col Thalys PBKA 169€ 124€
• Ref T679/29850 Inter. TGV
• Thalys 1er 2nd 99€ 79€
• Ref DUPLIX 10 et 367€ 287€ 269€ !
• Ref T168 Col. TGV Duplex 179€ 129€
• Ref T699/55354 Inter. TGV Duplex
• 1er 2nd 99€ 79€
• Ref T700/55355 Inter. II Idem
• 1er 2nd 99€ 79€

PIKO N

- POUR LES AMATEURS DE N, AVEC POUR LA 1ère FOIS UNE SYBIC !
Ref 94138 BB 26160 Sybic Multiserv SNCF 129€ 79€
Ref 94138D Idem Dig 149€ 104€
Ref 94307 Col 2 voit. Corail TER Rhone Alpes SNCF 79€ 49€
Ref 94308 Idem 79€ 49€
Ref 94307/94308 lot des 2 ref ci-dessus 159€ 95€
Ref 94315 Col 2 voit. Corail TER Rhone Alpes SNCF 79€ 49€
Ref 94109 68000 jaune Meccoli 169€ 55€
Ref 9410D Idem Dig 129€ 75€
ET TOUJOURS
Ref 94114 BB 66616 VFLI A730JB03 109€ 59€
Ref 94114D Idem digital 149€ 79€
Ref 94304 Col. 2 voit. Aquilys 75€ 49€

ROCO SPECIAL DESTOCKAGE DE NUREMBERG

- Ref 62300 Vapeur Pacific 231 Nord (Version Musée) 399€ 279€
• Ref 62301 Vapeur Pacific 3.1192 Nord déco- leur Zimo II Dig Sound 549€ 399€
• Ref 62304 Vapeur Pacific 231 E 23 SNCF 399€ 349€
• Ref 62304S Vapeur Pacific 231 E 23 Chapelon SNCF Dig Sound 539€ 379€
• Ref 62612 Electrique BB 907 SNCF 159€ 99€
• Ref 62479 Electrique 2D2 9135 199€ 149€
• Ref 45746 Volt corail + mixte 1er 2nd SNCF 58€ 39€
• Ref 45747 Volt corail + mixte 1er 2nd SNCF 58€ 39€
• Ref 45748 Volt corail + mixte 1er 2nd SNCF 58€ 39€
• Ref 45749 Volt Corail mixte fourgon 55€ 39€

LA FIN DES AUTORAILS BREDA EN VERSION TEE

- Ref 63110 Automotrice diesel
• ALN TEE Mediatrum FS 299€ 179€
• Ref 63116 Idem MontCenis Lyon Turin 299€ 189€
• Ref 63889 E636 Exclusiv Gieffeci livrée Isabelle (marron) 299€ 179€
• Ref 45825 Volt 2nd type X FS
• Rouge doré 49€ 30€
• Ref 45826 Volt 1er 2nd type X FS gris ardoise porte noires 47€ 30€
• Ref 45827 Idem portes dorées 47€ 33€
• Ref 64037 Cofreil Volt type X FS gris ardoise 1er 2nd 2nd 98€ 59€
• Ref 64038 Cofreil Volt type X FS gris ardoise 1er 2nd 98€ 59€
• Ref 68300 Vapeur Pacific 231 Nord vers musée 499€ 299€
• Ref 68301 Idem Dig Sound 519€ 349€
• Ref 68477 2D2 9107 299€ 179€
• Ref 68902 AIAIA 68034 Digital 229€ 159€

ARNOLD N

- Ref HN2099 Autorails X73500 Languedoc-Roussillon SNCF 149€
Ref HN2100 X73712 Rhône-Alpes 149€
Ref HN2101 X73900 Alsace SNCF 149€

VÉHICULES HO SPECIAL BERLIET

- BREKINA/SAI**
Ref 2612 Citerne Kronenbourg 19€
Ref 2613 Citerne Callex 19€
Ref 2602 Berliet GLR 8 porteur caisse Calberson 19€
Ref 2610 Berliet GLR 8 citerne Vins Magnat 19€
Ref 2611 Idem Shell 19€
RETRO 87 NOUVEAUTÉS
Ref 4912 Berliet GLA 19 B citerne pompiers Moselle 95€
Ref 4911 Idem pompiers de Louviers 95€
Ref 4910K Idem Kit 67€
Ref 7354 Vinaigrette KZ23 Armée Française 45€
Ref 4926 Camion Toupie Berliet PMH 6x4 bleujaune 119.5€
Ref 4927 Idem gris/orange 119.5€
Ref 4928 Idem Béton de Paris Jaune 119.5€
Ref 4925K Idem Kit 81.75€
Ref 956 Tracteur Renault D22 Vigneron 57.50€
HERPA MINITANK
Ref 049221 Char sherman M4A4 6.5€
AWM
Ref 73987 Camion Renault Magnum bache Norbert Denfressange + remorque 29.75€
Ref 20-60024

MTHO DISPONIBLE

- Ref 20-60020 Cof 5 voit éclairés CIVL
Flèche D'or (2 voitures et fourgon marron et crème + 2 voit bleues lit LX & Resto)
• Hi-rails wheels 559€
Ref 20-60021 Idem Fine scale 559€
Ref 20-60022 Cof 5 voit éclairés CIVL (3 lits LX + 1 Pullman cuisine bleu et crème + 1 truck bleu) Hi-rails wheels 559€
Ref 20-60023 Idem Fine scale 559€
Ref 20-60024 Cof 5 voit éclairés CIVL (3 lits LX + 1 Pullman cuisine marron et crème + 1 truck marron et crème) Hi-rails wheels 559€
Ref 20-60025 Idem Fine scale 559€

MARKLIN Z

DB Goederenwagenset

Bij Märklin Z is een set met zes goederenwagens van de Duitse spoorwegen DB in tijdperk III verkrijgbaar. Deze set bestaat uit vier gesloten goederenwagens G 10 zonder remmershuisje waarvan één wagen met schuifdeuren die geopend kunnen worden. Verder krijg je één open goederenwagen met remmershuisje en één platte wagen met een remmersplatform. Alle wagens hebben een verschillend bedrijfsnummer en zijn afzonderlijk verpakt. De zes wagens kosten samen € 159,95. (GVM)

MARKLIN Z DB BR41

Sinds Märklin enige tijd geleden het roer terug stevig in handen heeft genomen voor de realisatie van haar Z-programma, worden de aangekondigde modellen zonder vertraging uitgeleverd. Dit geldt ook voor deze BR 41 van de Deutsche Bundesbahn in tijdperk III met windleiplaten (cat. 88274). Het model is 112

mm lang en is uitgerust met een zogenoemde vijfpolige mini-club-motor die gedeeltelijk in het machinistenhuis is ondergebracht. Alle assen worden aangedreven. Het model is verder voorzien van een driepunts-frontsein. De catalogusprijs bedraagt € 199,95. (GVM)

BRAWA

DB Autotransportwagen Off 52

De firma Brawa is sinds vorig jaar actief in schaal 0 en biedt nu reeds een uitgebreid assortiment aan wagens aan. De wagens zijn zeer fijn afgewerkt in kunststof. Dat geldt ook voor deze Duitse autotransportwagens Off52 in tijdperk III (cat. 37050). De wagens worden per twee verkocht en het dek van beide wagens kan met tussenstukken met elkaar verbonden worden

voor het laden van de auto's. Opvallend zijn de meegeleverde wielklemmen in het geel die gemakkelijk kunnen verplaatst worden. De handgrepen en leidingen zijn in stevige en flexibele kunststof. Het model is voorzien van een kort-

koppelmecanisme en kortkoppelingen van het type Lenz. Van het model worden verschillende uitvoeringen uitgebracht. De richtprijs voor de set bedraagt € 179,90. (GVM)

MTH

SBB Gesloten wagen

Eveneens bij MTH vinden we een Zwitserse houten bagagewagen in schaal 0 (1:45). Deze wagen met spaakwielen is volledig in kunststof en is uitgerust met een Lenz-kortkoppeling die algemeen als standaard wordt aanvaard. De deuren van deze wagen kunnen met een kleine hendel geopend en gesloten worden (cat. 20-99014). Van deze wagen worden verschillende kleurvarianten aangeboden voor € 79,95. (GVM)

MTH SBB Cargo Traxx F140

Wie beweert dat modellen in schaal 0 (1:45) veel meer moeten kosten dan gelijkaardige voorbeelden in HO, moeten wij ongelijk geven. Het model van MTH van de SBB Cargo Traxx F140 kost net iets meer dan 500 euro (cat. 20-5632-2). Hiervoor krijg je een volledig afgewerkt model dat uitgerust is met twee krachtige motoren en een complete geluidsdecoder die niet minder dan 28 verschillende functies kan ondersteunen. De Bombardier Traxx familie moeten we niet meer voorstellen. Het model van MTH draagt alle kenmerken van de Re 484

van de SBB/CFF Cargo. Het model behoort tot de tweede generatie en kan gebruikt worden voor de bouw van een Belgische reeks 28 of 29. Het model is in kunststof aangevuld met onderdelen in die-cast. Het chassis is in metaal. Het model is verder uitgerust met verende buffers, cabineverlichting, twee treinbestuurders, en een nauwkeurig gedetailleerd dak waarvan twee stroomafnemers zijn uitgerust met een motor waarmee ze digitaal kunnen bediend worden. (GVM)

TECHNO HOBBY

Basiliekstraat 66, 1500 Halle

Tel: 02/356 04 03

Fax: 02/361 24 10

www.TechnoHobbyHalle.be

Openingsuren: 9u30 tot 18u00

Gesloten op zondag en maandag

Airbrush Materialen

Alle airbrush toebehoren,
pistolen, verven, compres-
soren, spuitcabines, pig-
menten, washes, onderde-
len, gereedschappen enz...

WWW.ARTOBI-AIRBRUSH.BE

Mechelsesteenweg 119
2860 sint katelijne waver
015/55.61.97.

U BENT DE MACHINIST!!

"WIBO RAIL VIDEO" is terug ...

WIBO Rail

De specialist in cab-rides van Belgische en Europese spoorlijnen op dvd,
professioneel gefilmd vanuit de cabine van de lok, over de schouder van de machinist.

Verdeler van documentaire dvd's en boeken over de spoorwegen,
Europees en wereldwijd.

Specialiteit: ZWITSERLAND: SBB - RhB - BLS - MOB - MGB - ...

Bezoek onze website: www.wiborail.eu

0128_MSM_Wiborail

Wenst U te adverteren?

Neem contact op met:

Guy Van Meroye
info@modelspoor magazine.be

0074_MSM_NL

algemene agent voor België:

Saroulmapoul.be

Vanderborght Jean-Michel

Chaussée romaine, 147

5030 Ernage

info@saroulmapoul.be

Silhouette

De link met de natuur:

miniatur®

www.mininatur.de
silhouette@mininatur.de

Exclusieve
modelbomen
en model landschapsbegroeiing

Uw modelbouwspecialist

MINITAIR.BE

Ruime gratis parking voor de deur

Ruim assortiment

Faller, Kibri, MiniNatur, Berka,
Herpa Minitanks & Minikits op 1:87
en andere toebehoren
voor modelspoorliefhebbers

Galveston-site
Wiedauwkaai 52 M
9000 GENT

(vanaf maart open elke vrijdag van 12u tot 21u)

scan de code met uw smartphone
om onze website te bezoeken

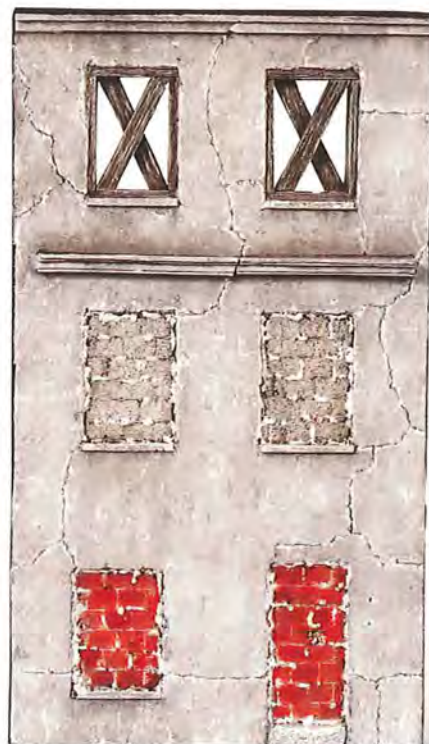

KIT NORD

Huis van Thiérache

Bij KIT NORD is nu een Franse versie verkrijgbaar van het huis van Henegouwen. Typisch Frans zijn de luiken aan de ramen en de schoorstenen met schoorsteenkapen. Deze kit kan op twee manieren worden samengebouwd: als een volledig huis met aanbouw en terras, of als twee half reliëf huizen. De onderdelen zijn vervaardigd uit synthetische steen, resin en geëst

metaal. De onderdelen zijn mooi constant van dikte, de pasvorm is uitstekend. De handleiding is tweetalig Nederlands/Frans, via een link kan een zeer gedetailleerde bouwbeschrijving worden gedownload. Deze bouwkit is te koop in de vakhandel (ref 871005), richtprijs is 39€. (GVM)

ZEBULON

Gevels in synthetische steen

De Franse kleinserie-fabrikant Zébulon presenteert twee nieuwe gevels voor de zelfbouwers. De eerste is een gevel van een kleine werkplaats (cat. 87107) met metalen poort en aanduiding van de bouwdatum. Dit evelement is 14cm breed. Aanbevolen verkoopprijs is 13,50€. De tweede gevel is van een verlaten gebouw met dichtgemetselde ramen. Deze gevel is 65mm breed (cat. 87412) en kost 11,50€. De gevels zijn vervaardigd uit synthetische steen en résin. Meer info op www.zebulon-vpc.com. Deze gevels werden ontworpen door MSM-medewerker Emmanuel Noaillier. (GVM)

LANGMESSER

Wagonkits in gelaserd karton

In samenwerking met de firma Joswood brengt Wolfgang Langmesser twee kits uit in gelaserd karton van een afgestelde goederenwagen. De eerste kit (LM-LC001) betreft een oude houten goederenwagen die ontdaan werd van zijn wielen en afgesteld werd als magazijn, opslagplaats, en daarna vergeten werd. De wagen lijkt wel echt weggerot te zijn. De tweede kit (LM-

LC002) is voor de bouw van een tot kantoor of magazijn omgebouwde goederenwagen die nog in gebruik is. Beide kits zijn vervaardigd uit gekleurd en lasergesneden architectuurkarton dat een echte houtstructuur weergeeft. Beide kits kosten 19,90€ en zijn te bestellen bij www.langmesser-modellwelt.de. (GVM)

Met dank aan Het Spoor.

BREKINA

DAF 2000 DO

Op 1 april 1928 startte Huub van Doorne samen met zijn broer Wim in Eindhoven zijn 'Huub van Doorne, Machinefabriek en Reparatie-inrichting'. Wat begon als een klein constructiebedrijfje met 4 medewerkers groeide snel uit tot een werkplaats met 32 personen op de loonlijst. Begin jaren dertig specialiseerde Van Doorne zich in het vervaardigen van opleggers, de bedrijfsnaam werd veranderd in 'Van Doorne's Aanhangwagen Fabriek', kortweg DAF. In 1936 bouwde DAF de DAF-losser, een kleine oplegger speciaal ontwikkeld voor het laden en lossen van spoorwegcontainers (zie ook MSM 61).

Tijdens de oorlogsjaren zag DAF kans zich voor te bereiden op de periode erna, en bouwde verschillende prototypes van een eigen vrachtwagen. Het duurde evenwel nog tot 1950 voor de eerste DAF vrachtwagens de nieuwe fabriek in Eindhoven verlieten. DAF bouwde toen nog geen eigen motoren maar maakte gebruik van Britse Perkins-diesel of Amerikaanse Hercules-benzinemotoren. De eerste types hadden een laadvermogen van 3, 5 en 6 ton. In 1955 werd de reeks omgenummerd in 1100-1300-1500 en werden de Perkins dieselmotoren vervangen door Leyland-motoren.

Waren de DAF-vrachtwagens tot nu toe eerder bestemd voor binnenlands vervoer, in 1957 presenteerde DAF op de IAA in Frankfurt de zware 2000 DO bestemd voor het internationale wegvervoer. De cabine vertoonde sterke gelijkenis met de kleinere DAF-vrachtwagens maar was veel breder en had een vooruitstekende rechthoekige radiatorgrille en vierdelige voorruit.

Deze vrachtwagen was uitgerust met een 11,1 liter zescilinder Leyland-dieselmotor die 165 pk leverde. Deze motor werd nu door DAF zelf in licentie gemaakt in de nieuwe motorenfabriek. Aanvankelijk was de 2000 reeks enkel beschikbaar als een twee-assige trekker en met bakwagenchassis beschikbaar. In 1958

presenteerde DAF zijn eerste personenwagen met revolutionaire variomatic aandrijving, de onderneming werd dan ook omgedoopt in Van Doorne's Automobielfabriek.

In 1961 presenteerde DAF de 2000 DO met slaapcabine, in feite een onmisbaar iets voor het internationale lange-afstandsverkeer. In 1962 kwam naast de 2000 de 2300 reeks met dezelfde cabine en een hoger toelaatbaar gewicht. In 1964 werd de cabine lichtjes gemoderniseerd: het bovengedeelte van de grille werd trapeziumvormig, er kwamen luchtinlaten in het voorfront en de benaming DAF stond nu in grote letters op het radiatorrooster. In 1965 werd de dieselmotor opgevoerd tot 226 pk, dit werd de 2400. De cabine kreeg ook een laatste opfrisbeurt met als opmerkelijkste kenmerk de grote tweeledige panoramische voorruit. In 1968 werd de Leyland motor vervangen door een eigen DAF-motor, en verschijnt ook een alle terrein versie van de 2400. De productie van de normale vrachtwagens van de reeks 2000 wordt gestaakt in 1970, de alle terrein-versies blijven in productie voor de Europese markt tot in 1974 en nog enkele jaren later voor de exportmarkten in ontwikkelingslanden. In totaal rolden zo'n 9000 trucks van de reeks 2000 uit de DAF-fabriek.

De DAF 2000 DO is de eerste Nederlandse vrachtwagen die door een groot-serie fabrikant in minatuur op schaal 1/87 wordt gemaakt. Proficiat Brekina voor dit initiatief! Uiteraard zullen vooral de Nederlandse modelspoorders met dit model verheugd zijn, maar de DAF 2000DO kende ook veel afnemers in België

en Duitsland. Brekina koos voor de eerste versie uit 1957. Hierbij is de merknaam enkel te herkennen aan het kleine DAF-logo op het verluchtingsrooster onder de voorruit.

Als eerste model kiest Brekina voor een twee-assige trekker met korte cabine. Zoals we van Brekina gewoon zijn is de vorm van het origineel zeer mooi weergegeven. De complexe vorm van de voorruit zit goed, de radiatorgrille is standaard beige gekleurd. Met een zwarte wash zou het rooster nog beter tot zijn recht komen. Het DAF-logo is haarscherp aangebracht, enkel ontbreekt het opschrift "diesel" op de vierde sierstrip op het front. Zijspiegels zijn los bijgevoegd en moeten nog door de koper gemonteerd worden.

Brekina brengt de DAF 2000 DO in drie versies: eentje met een oplegger met huif (cat. 85200), een versie met kofferopbouw met opschrift van Van Doorne's Automobielfabriek (cat. 85201) en tenslotte een versie met een platte oplegger met rongen (cat. 85202). Voor 2012 zijn nog enkele bijkomende versies voorzien. Wellicht zal de cabine van de DAF 2000 nog in vele andere combinaties gebruikt worden.

De DAF 2000 vrachtwagencombinatie wordt aangeboden aan de aantrekkelijke prijs van circa 20€. Dat Brekina rotsvast gelooft in de keuze van haar modellen bewijzen ze ook dit jaar, door op de Messe in Nürnberg alvast een model voor te stellen van de DAF 2600 uit 1962 met moderne hoekige slaapcabine.

Tekst en foto's: GVM

DVD

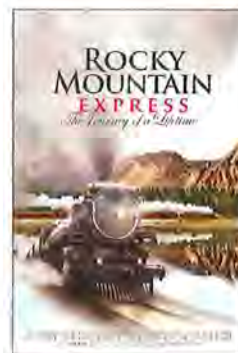
Rocky Mountain Express

Vanaf 2 april 2012 te zien in het Haagse koepeltheater Omniversum, President Kennedylaan 5 NL-2517 JK Den Haag

De meeste spoorwegliefhebbers kennen ongetwijfeld de televisiefilmserie Rail Away. De films nemen de kijker mee langs markante spoorlijnen overal ter wereld. Wie echter een echt spectaculaire spoorwegfilm wil zien kan vanaf 2 april 2012 in het Omniversum genieten van de Rocky Mountain Express. De super grootbeeldfilm van Pietro L. Serapiglia en Stephen Low neemt de kijkers mee op een reis langs adembenemende uitzichten op de Rockies en vertelt het epische avontuur van de eerste Canadese transcontinentale spoorweg.

Afwisselend aan boord van de majestueuze stoomlocomotief 2816 en met adembenemende vergezichten vanuit een helikopter volgt de film het meanderende stalen lint van duizenden kilometers langs diepe ravijnen en over hoge bergpassen. Archiefbeelden ondersteunen het verhaal van de spoorwegpioniers die de bouw aan de Canadian Pacific Railway in 1885 afgeronde.

De op het 840 m² grote scherm van het koepeltheater Omniversum vertoonde IMAX-film, ondersteund door voelbaar geluid, is een on-

vergetelijke ervaring. Door de prachtige landschapsopnamen is de film ook meer dan de moeite waard voor mensen die minder belangstelling hebben voor het spoor.

Voor sommige opnamen moet u echter geen hoogtevrees hebben. Het is net alsof u met een heluchtballon over de bergen en door de dalen zweeft. Voor bezoekers nog een tip. Hoewel de beleving overal even spectaculair is, zijn de mooiste plaatsen zo hoog mogelijk in het theater. Het landschap is dan echt helemaal om u heen te beleven. (GJT)

BOEK

Eisenbahnen in Luxemburg – Band 3

Door Ed Federmeyer, uitgegeven door Wolfgang Herdam Fotoverlag; Formaat A4 (21 x 30cm), ingebonden, harde kaft, 376 pagina's, zwart-wit en kleuren foto's, tekeningen en schetsen, eentalig Duits, prijs 49 euro. ISBN 978-3-933178-27-5.

In het eerste deel van deze reeks over de 150-jarige geschiedenis van de Luxemburgse spoorwegen heeft Ed Federmeyer het over de diverse lijnen en hun verleden (zie bespreking in MSM 72). In het tweede deel was het aanvankelijk de bedoeling om alle locomotieven te bespreken, maar wegens de vele beschikbare documenten werd besloten dat deel te beperken tot de stoomlocomotieven die tussen 1859 en 1964 in Luxemburg ingezet werden (MSM 84). Het nieuwe deel drie kwam net voor kerst uit en behandelt de diesellocomotieven, dus zowel locomotieven als motorwagens.

Een eerste deel van het lijvige werk laat alle motorwagens de revue passeren. In Luxemburg betreft het meestal kleine series van diverse pluimage en oorsprong. Zo zijn er de 'De Dietrich Z101 - Z110', 'PH-Triebwagen 01', 'Ürdinger Z151 - Z160', 'Ürdinger

Z161', 'Westwaggon Z201-Z208', 'VT 628' en reeks 2100.

Maar liefst 120 bladzijden zijn gereserveerd voor de locomotieven van de reeksen 450 / 600, 800, 850, 900, 1600 en 1800. In een aantal minder lijvige hoofdstukken gaat het over de kleinere (rangeer-)locomotieven, dienstvoertuigen, huurlocs (een recenter fenomeen) en tot slot een hoofdstukje CFL-Cargo.

Zoals we het gewoon zijn in deze reeks boekwerken staan er veel historische foto's in (van o.a. Max Delie, Bruno Dedoncker en J.C. Riley), deze keer niet enkel in zwart-wit. Door het kwalitatieve papier is de afdruk van de foto's bijzonder kwaliteitsvol. Mede hierdoor blijft het werk een aanrader, zelfs voor hen die het Duits niet of minder machtig zijn.

De informatie, gebundeld per reeks, is rijklijk

gedetailleerd en geïllustreerd. Zo begint elk hoofdstuk stevast over de keuze en het waarom van een bepaald type, inclusief politieke perikelen en/of problemen tijdens de testperiode. Naast alle technische details, inclusief de toenmalige kostprijs, wordt de inzet van elk voertuig nauwgezet beschreven. Van de meeste machines zijn ook schaaltekeningen afgedrukt. De vele foto's zijn voorzien van duidelijke en uitgebreide onderschriften.

De bezitters van delen 1 en 2 zullen uiteraard niet twijfelen om ook deel 3 op de plank te zetten. Diegenen die de reeks nog niet kennen kunnen we alvast deel 3 aanraden, al was het maar omwille van de hoofdstukken gewijd aan de reeks 1600 (gelijk 'onze' bolle neuzen) en 1800 (zusjes van de reeks 55 van de NMBS), waarvan momenteel nog steeds een deel actief is. (LD)

ROCO SNCF CC 72000

EEN NIEUWE FRANSE DIESELLOCOMOTIEF BIJ ROCO IS GEEN ALLEDAAGS NIEUWS. OP INITIATIEF VAN DE FRANSE IMPORTEUR 2TM HEEFT ROCO ONLANGS EEN H0-MODEL UITGEBRACHT VAN ÉÉN VAN DE BEKENDSTE FRANSE DIESELS, DE CC 72000.

Grootbedrijf

De eerste exemplaren van de reeks CC 72000 werden in 1968 aan de SNCF afgeleverd. Het algemeen design van de locomotiefkast was van de hand van de ontwerper Paul Arzens die ook verantwoordelijk was voor de andere lijndiesels van de SNCF en gekenmerkt werd door de zijroosters in de vorm van een grote bliksemschicht. De cabine week evenwel af van de andere diesels, en leunde met haar

terugwijkende voorruit aan bij de elektrische locomotieven uit die periode. Deze diesel locomotieven waren uitgerust met een 16 cilinder dieselmotor die 2650kW leverde, en konden zowel ingezet worden voor de reizigersdienst als voor de goederendienst. Tussen 1968 en 1974 werden in totaal 92 machines in dienst genomen. De CC72000 werden door de SNCF ingezet op alle grote niet-geëlektrificeerde lijnen.

Vanaf 2004 werden de eerste exemplaren buiten bedrijf gesteld, doch een flink aantal is nu nog operationeel. Sommigen dragen nog de oorspronkelijke blauw/witte livrei, andere zijn geschilderd in de moderne groen/witte Fret livrei van de SNCF. Locomotieven van de reeks CC 72000 waren ook regelmatig te gast in ons land bij het slepen van goederentreinen tot in het vormingsstation van Stockem.

Model

Roco brengt de CC72000 uit in drie versies: een CC 72012 in originele versie met hoekvensters, een CC 72048 in origi-

'De CC 72008 van de SNCF heeft een goederentrein opgehaald in het vormingsstation van Stockem en doorkruist het station van Arlon op 29 december 1992', foto Max Delle

Het front van de loc is correct van vorm en goed gedetailleerd. De bufferbalk kan nog extra gedetailleerd worden.

Zijaanzicht op de draaistellen en de zijdelingse verluchtungsroosters.

Deze zijdelingse aanblik van het model laat het design van Paul Artenz mooi tot zijn recht komen.

nele livrei zonder hoekvensters en een CC 72006 in Multiservice livrei met blauwe banden en geschikt voor tijdperk V. De locs worden aangeboden in een gewone analoge versie en in een versie met geluid (Zimo geluidsdecoder). Wij testen een analoge CC 72048.

De CC72000 is een kloeki locomotief, een lust voor het oog voor de diesellief-

hebbers. De gravure van de kast is voorbeeldig, de vormen van de kop van de locomotief zijn mooi weergegeven. Het dak is voorzien van doorzichtige roosters waaronder de ventilatoren zichtbaar zijn. Ook de schildering is zeer strak en mooi dekkend. De belettering is loepzuiver. Bij iedere loc zit een zakje met toebehoren om in geval er vooraan geen koppeling wordt gemonteerd de bufferbalk van de

nodige slangen en een modelkoppeling te voorzien. Het monteren hiervan is wel een prutswerkje. Enige minpuntjes aan deze mooie loc zijn de te hoge wielflenzen en blinkende wielen.

Op de modelbaan heeft deze 525 gram zware locomotief uitstekende rijkwaliteiten. Onder de kap vinden we de klassieke Roco-aandrijving die garant staat voor een rustige loop, een goede trekkracht en uitstekende stroomafname. Voor- en achteraan is verlichting met ledjes, standaard branden enkel de onderste koplampen. Om de derde koplamp bovenaan te activeren moet je een schakeling in de loc aanpassen. De Roco CC72000 is voorzien van een Plux NEM 658 decoderstekker met 21 pinnen.

Besluit

De CC72000 is een fraaie en indrukwekkende diesellocomotief, ook in model. De adviesprijs voor de analoge versie is ongeveer 200€, de digitale versie met geluidsdecoder moet circa 340€ kosten.

Bemerk de fijne metalen dakroosters met de daaronder liggende ventilatoren. Klasse!

Tekst en foto's: GVM

Thanasse

DEZE 22M LANGE MODULEBAAN IN SCHAAAL 0 (1/43) IS DE EVOCATIE VAN EEN FICTIEVE SPOORLIJN UIT DE 50-ER JAREN, GELEGEN IN DE THIÉRACE, HET ZUIDELIJK DEEL VAN DE PROVINCIËS HENEGOUWEN EN NAMEN, MET AANSLUITING OP HET FRANSE SPOORNET. HET RECHTERGEDEELTE VAN DEZE BAAN IS HET STATION VAN 'CABUSART' (ZIE MSM 52), HET LINKER GEDEELTE DE SPOORLIJN MET DE AANSLUITINGEN NAAR DE PLAATSELIJKE INDUSTRIËN, DE BROUWERIJ 'DEGAUQUIER' EN DE HOUTZAGERIJ 'GILSON FRÈRES' WAARVAN DE BURELEN EEN ONDERKOMEN GEVONDEN HEBBEN IN HET VOORMALIGE STATION VAN 'THANASSE'. ALLE SCENERY EN GEBOUWEN WERDEN DOOR DE LEDEN VAN MSA OOSTKAMP VZW (B), MEESTAL NAAR BESTAANDE VOORBEELDEN, ZELF GEBOUWD. DE BAAN IS GEDIGITALISEERD EN DE MEESTE LOCS WERDEN VOORZIEN VAN EEN GELUIDSDECODER.

'Cabusart' was reeds enkele jaren oud. Na de tentoonstelling in Genk in 2009 waren we erachter gekomen dat het vet van de soep was. Na veel overleg werd beslist om de geschiedenis van Cabusart te herschrijven. Het thema van 'eindpunt van de lijn

1. Diesellok V36.413 verlaat de spoortunnel onder het "Bois des Vieilles Fagnes". De tunnel werd gegoten in plaaster, daarna ingekrast en geschilderd met verdunde olie verf.

2. De brouwerij vereist regelmatig onderhoud en herstelwerken. Firmin de lasser is druk doende.

tegen beter weten in' werd losgelaten. Voorbij het voormalige stootblok werd een verlenging gebouwd van nog eens

vier modules plus fiddle-yard. Uiteindelijk werd de totale lengte van Cabusart plus verlenging zo'n 22 meter !

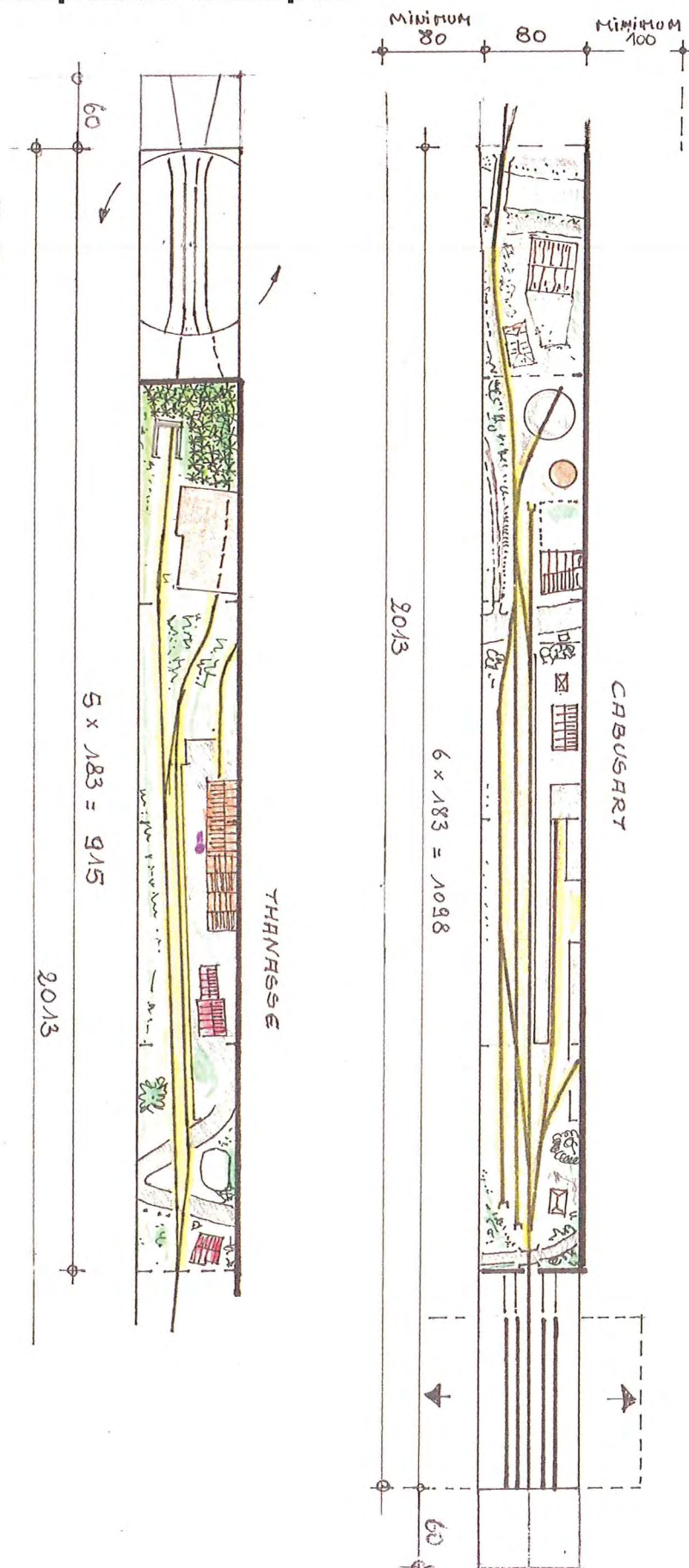
3. De brouwerij is gebouwd op een basis van 8mm multiplex. Baksteenmotief komt van Slaters, de betonnen structuur is 2 mm dik ingekleurd karton. De opschriften werden met de PC opge-
maakt en op decal afgedrukt. Stoomloek GF02 (ex BR80) neemt een lading biervaten mee.

4. Vanaf de heuvel boven de tunnelingang heeft men een overzicht van 'Thanasse'. Door de ramen van de brouwerij geven de koperen ketels een oranje gloed af.

4

Thanasse - Cabusart Modelspooratelier oostkamp vzw

Nog een station bouwen had geen nut. Inspiratie werd gevonden in het oude station van Croix Rouge (lijn 155), zelf omgebouwd tot houtoverslagbedrijf. Uitstappen werden gepland richting Belgische Ardennen, Croix Rouge werd uitgebreid bekeken en gefotografeerd, in de wijde omgeving werden nog een aantal houtzagerijen uitgebreid bekeken en gefotografeerd. Kortom, er werd niet over één nacht ijs gegaan.

Inzake tijdperk verschoven we van 'jaren dertig' naar 'late jaren vijftig'. Als naam van de uitbreiding werd gekozen voor "Thanasse", een naam afkomstig uit het literair werk van de Waalse schrijver Arthur Masson.

Tracé

Vertrekkend vanuit Cabusart rijden we het

5. Een smalspoortrein brengt de nodige boomstammen aan voor de houtzagerij.

6. Een stoomkraan staat klaar op de kaai voor het lossen van de boomstammen. Voor de bouw van de zagerij werden tientallen latjes gezaagd en op een houten skelet gelijmd.

station uit en kruisen het kanaal. Op onze rechterkant zien we de baanwachterswoning van André (kantonier bij het spoor) en Léonie (overwegwachtster). Vóór de deur staan twee diepe gelovigen, om het Goede Nieuws te brengen. Tijd om te kijken of hun Boodschap gehoord wordt hebben we niet, want via PN11 kruisen we de Route Nationale van Couvin naar Rocroi.

PN12 is alweer een privé overweg en de oprit naar de "Scierie Gilson Frères". Als kantoorgebouw hebben zij het voormalige station in gebruik genomen. Aan het stationsgebouw zelf is niet veel veranderd. Enkel het perronspoor is nu een raccordement geworden, het linker vrij liggend spoor is het hoofdspoor geworden.

Naast het kantoorgebouw staan de opslagplaatsen en de zagerij van de Scierie.

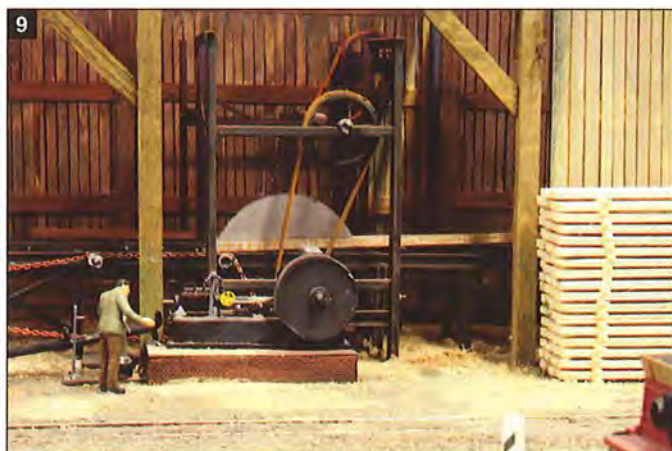

7. Locomotief GF02 is eigendom van de houtzagerij 'Gilson Frères' en heeft zonet een nieuwe lading boomstammen aangevoerd.

8. Loc 98.040 – een omgebouwde T16 model van KIS – komt op het hoofdspoor voorbij de houtopslag.

9. De met stoom aangedreven zaagmachine is zelfbouw.

10. Een totaal overzicht van de houten gebouwen van de zagerij 'Gilson Frères'. Een type 59 (T3) komt voorbij met met hout beladen schraag- en rongenwagens.

Ook voor de techniek van de zaagmachines werd gekeken naar de realiteit. De te zagen boomstammen worden zowel met het grootspoor als met smalspoor en vrachtwagens aangevoerd. Als eindproduct is de zagerij gespecialiseerd in balken en mijnhout.

Als laatste raccordement hebben we de "Brasserie Degauquier". Van oorsprong een plaatselijke brouwerij, die de laatste jaren bezig is zich te presenteren op de Belgische markt. Eens we de brouwerij gepasseerd zijn, verdwijnt het spoor in de tunnel onder het Bois des Vieilles Fagnes. Tegen de kinderen wordt verteld om daar niet te spelen. Het zou er spoken...

Technieken

Wat bruikbaar was van technieken van Cabusart, werd natuurlijk ook gebruikt voor Thanasse. Nochtans zijn een paar essentiële verschillen aan te merken. Van de halogeenverlichting zijn we afgestapt en overgeschakeld naar koud-witte TL-buizen. Dit leek ons toch realistischer dan dat oranje licht. Bij de landschapsbouw zijn dezelfde technieken gebruikt als de vorige keer, met het verschil dat het nieuwe gedeelte toch 'groener' lijkt dan het oude gedeelte.

Het baanwachtershuis is gebouwd met architectenkarton en Slaters plasticard. De daken komen van Schulz, een Duitse firma, gespecialiseerd in bouwmaterialen voor architecten. De Route Nationale is gemaakt met tegellijm van de Hubo. Voordeel: werkt precies als een betonweg en heeft dezelfde kleur. Ook de oprit van de Scieries is gemaakt met dezelfde tegellijm, waarin verkrumelde resten van Polyfilla

11. Krijgt Jean zijn houten vat in de 2PK? Ook naast de zagerij liggen tientallen gezaagde balken te drogen.

12. Een Köf II komt met een autotransportwagen voorbij het station van 'Thanasse'

13. Zonet is de trein met boomstammen aangekomen op het raccordement te 'Thanasse'.

14. Ondertussen is de 98.040 op weg met een lading auto's. De wagens zijn Brawa modellen. In de achterliggende loodsen liggen balken en planken te drogen.

15. Het station van 'Thanasse' is gebouwd uit architectenkarton, waarop Heki-dur platen met breuksteenmotief werden gekleefd. Rechts naast het station een omgeschilderde Citroën H van de NMBS.

16

16. Loc 98.040 heeft zojuist het kanaal overgestoken en kruist de Route Nationale en de privé-weg naar de houtzagerij. Aan het baanwachtershuis staan twee gelovigen aan te kloppen om het 'Goede Nieuws' te brengen.

17. Een Simca Chambord wacht geduldig aan de overweg op de doorrit van de omnibus naar 'Cabusart'.

18. Type 59 komt uit de richting van 'Cabusart'. Deze loc op basis van een Pola model kreeg een nieuwe motor en werd naar Belgisch voorbeeld verbouwd.

zijn gestrooid. Ziet er precies uit als een kalkweg.

Het vroegere station Thanasse is gemaakt met architectenkarton, waarop styrodur platen met steentjesmotief zijn geplakt. De zagerij zelf is gemaakt van... gezaagde latjes. Waarom moeilijk maken als het makkelijk kan? De brouwerij is gemaakt van 8mm multiplex, waarop Slaters plasticard is gelijmd. Weinig kans dat die sneuvelt... De tunnelingang is gegoten in bouwgijs en dan met de hand ingekrast, en de bomen erboven zijn zelf gemaakt terwijl met een half oog is gekeken naar de producten van Anita Decor.

Conclusie

22 meter... Da's een behoorlijk eind om te rijden, zelfs in schaal nul. Wat ons betreft is de baan af. Meerdere redenen eigen-

19. De omnibus met loc 81.459 – een omgebouwd ETS model – is zonet 'Thanasse' gepas-serd en kruist het kanaal op weg naar 'Cabus-art'.

20. Het baanwachtershuis is gebouwd met Slaters platen gelijmd op architectenkarton. Voor al de gebouwen met pannen- of leienda-ken zijn platen van de firma Schulz gebruikt. Deze firma is gespecialiseerd in makette-ma-teriaal voor architecten.

21. 81.415 is omgezet en de omnibus is op de terugweg vanuit 'Cabusart'. De rijtuigen zijn herschilderde Pola-wagens.

lijk. Mede omdat we het niet zagen zitten om nóg eens een uitbreiding te bouwen. Aan de andere kant wordt het ook re-de-lijk moeilijk om dergelijke baan iedere keer dwars door het land te vervoeren. Daar-naast zijn nu echt drie mensen nodig om de baan te bedienen.

Maar om uit te beelden waar het ons in feite om te doen was? Een typisch Bel-gisch zijlijntje waarop het verkeer rustig voortkabbelt? 'k Denk dat dat wel gelukt is, ja... Wie de combinatie Cabusart – Tha-nasse 'live' wil zien kan dit op OnTraXS op 2-4 maart, en op de 6de Grote Model-spoorexpo in Mechelen op 27 en 28 ok-tober 2012.

Tekst: Peter De Caluwe
Foto's: Johan Van Balberghe

NÜRNBERG 2012

DE 63STE EDITIE VAN DE NURNBERGER SPIELWAREN MESSE ZIT ER WEER OP. MET 77.500 BEZOEKERS WAS DE OPKOMST ENKELE DUIZENDEN MINDER DAN VORIG JAAR, DOCH DE ORGANISATOREN ZIJN BEST TEVREDEN. DE MESSE IS IN DE EERSTE PLAATS EEN VAKBEURS, ENKEL IN DE HALLEN MET DE MODELSPOORWEGEN EN ALGEMENE MODELBOUW KAN JE EEN PAK 'TOERISTEN' ONTMOETEN, IN DE ANDERE BRANCHES VIND JE ENKEL PROFESSIONELE BEZOEKERS.

De algemene teneur van de beurs was onzes inziens 'afwachtend positief'. De fabrikanten zijn voorzichtig met het uitbrengen van nieuwe modellen, veel nieuwigheden zijn kleurvarianten van eerder uitgebrachte of aangekondigde modellen. De negatieve sfeer voor enkele jaren is evenwel verdwenen, er is een rotsvast geloof in de toekomst van de modelspoorwegen.

Voor de Belgische markt komen de belangrijkste nieuwtjes ook dit jaar van de 'eigen' constructeurs. Guido Olaerts stal

voorzeker de show met zijn tastbaar prototype van de type 29 stoomloc. Hier dus geen foto, stereolithografie of 3d print maar een echt model. Ook bij LS Models, eveneens een Belgische fabrikant, konden we een aantal nieuwigheden fotograferen. Al bij al is er voor 2012 en wellicht ook 2013 toch een flink aantal Belgische nieuwtjes te verwachten, zij het niet allemaal even spectaculair. De liefhebbers van de Nederlandse spoorwegen worden dit jaar veel meer verwend, het gaat hier duidelijk om een inhaalbeweging.

De meerderheid van de nieuwigheden is voor H0, nog steeds veruit de meest populaire schaal. Bij een aantal kleinere fabrikanten zit O-schaal duidelijk in de lift, N-schaal wordt door sommige fabrikanten dan weer eerder stiefmoederlijk behandeld. Dit resulteert dan ook in een beursreportage die zich in de eerste plaats richt op schaal 1/87. Behoudens anders vermeld zijn de nieuwtjes ook in deze schaal. In de reportage wordt in eerste instantie aandacht besteed aan de Belgische nieuwigheden, maar ook de Nederlandse komen aan bod, net als de belangrijkste nieuwtjes voor de andere landen, kwestie van een redelijk volledig overzicht te bieden. Uiteraard komen we in de loop van het jaar op de belangrijkste nieuwigheden terug bij hun uitlevering aan de vakhandel.

ARTITEC

Achter de vorig jaar uitgebrachte stoomloc 3700 kunnen in de loop van 2012 de eerste vier-assige stalen coupérijtuigen C12c-6400 worden gehangen. Ze komen er in twaalf varianten in groen en blauw.

De rijtuigen zijn ruim inzetbaar op de Nederlandse, Belgische en Duitse modelspoorweg. Het eerste productiemodel was al te zien. Interessant voor de internationale dienst zijn ook de stalen D-treinrijtuigen AB7201-7221 en C 7201-7206 van de NS, de zogenoemde 'ovaalramers'. Daarvan liet Artitec een in 3D geprint monster zien.

Het is geel en verschijnt in 2012. Met die leuze en een fraai handmodel bevestigt Artitec dat de twee jaar geleden aangekondigde NS-Dubbeldeksrijtuigen DDM1 dit jaar worden geleverd. Er komt een set met drie

rijtuigen waaronder een stuurstandrijtuig. Als aanvulling zijn verder een ABv en Bv los verkrijgbaar. Eveneens in het geel was de DE2 aanwezig, ditmaal in de uitvoering zoals ze reed tussen Maastricht en Luik. Ze was ook in het – wat verbleekt – blauw met gele snor te bewonderen. Deze tweewagen dieselelektrische treinstellen uit 1952 hebben door heel Nederland dienst gedaan.

De in het MSM 110 beschreven attributen op het tractieterrein voor de NS3700 komen dit jaar in bouw pakketjes.

Voor liefhebbers van de scheepvaart komt er een binnenschip type Kempenaar en een antiek schip van de VOC.

ADE

Ade presenteerde op de Messe een nieuw model van de Henschel DH 500 industri locomotief in diverse livreeën, en dit zowel voor gelijk- als wisselstroom. Dit model werd ontwikkeld in samenwerking met Hobby Trade. Verschillende exemplaren van deze industriediesel hebben ook in ons land dienst gedaan in de petrochemische industrie.

AUHAGEN

De firma Auhagen zet ook in 2012 het thema van het industrieel complex 'August Hagen AG' verder. Ze doen dit met een fraai stookhuis met bijhorende los verkrijgbare fabrieksschoorsteen. Ook het stookhuis is modulaair opgebouwd zodat vele combinaties mogelijk zijn. Leuk is dat Auhagen een gratis brochure uitbrengt waarin de mogelijkheden van de modulaire bouwcomponenten worden beschreven. Om de reeds bestaande fabrieksgebouwen te vervolledigen of te verfraaien brengt Auhagen ook diverse dakverlichtingen, pijpleidingen, wandkranen en dies meer. Ook een aantal nieuwe modulaire componenten worden aangekondigd. Nieuw is ook een klein Pruisisch station 'Brunnental'

met goederenloods, een kleine loods voor de Köf locomotoren, dit alles voor schaal H0. Voor TT komen een aantal kleinere stadsgebouwen, die eventueel ook voor H0 bruikbaar zijn (maar

dan wat verder af geplaatst op de modelbaan). Nieuw voor N-schaal is een typisch flatgebouw met zadeldak.

BEMO

De smalspoorspecialist maakt in 2012 ook de stap naar spoor 0. Spoor 0m in dit geval, schaal 1:45 spoorwijdte 22,2 mm. De start bestaat uit een gesloten goederenwagen en railsysteem. De wissels hebben een hoek van 11 graden en een afbuigend spoor met een radius van 1200 mm. In het vooruitzicht worden een Traktor Tm 2/2, een vier-assige eloc GE 4/4 II, een platte wagen en een Ucsilowagen gesteld.

Voor het H0-gamma wordt een hele reeks nieuwtjes aangekondigd. Van de tenderloc G3/4 14 was het metalen handmonster al te zien. Exclusief voor 2012 komt de blauwe tandradstoomloc HG 3/4 I. Bijzonder wordt de ACTS wagen van de Rhb met open laadbakken voor het vervoer van slakken. De treinen werden tot de herfst 2011 getrokken door een Ge 4/4, een universele loc waarvan twee varianten worden aangekondigd. De zes-assige Ge 6/6 II zal in het groen opnieuw worden uitgebracht.

BRAWA

Spoor 0 heeft ook bij Brawa vaste voet gekregen. Liefhebbers van deze schaal kunnen uitzien naar een gesloten goederenwagen type Oppeln van de DB. Het aantrekkelijke van deze wagens is, dat zij ook hebben gereden in de livrei van de Belgische, Nederlandse en Luxemburgse spoorwegen. Verder wordt het 0-gamma uitgebreid met zogenoemde laadkistenwagens voor het 'van huis naar huis' vervoer, die overigens ook komt met laadkisten voor vloeistoffen. De DB-silowagen Ucs/Kds komt in een lagere versie.

Een highlight in H0 is de Pruisische goederen-

treinstoomloc G7.1, die ook als DRG 5.038 en DR 55.665 zal verschijnen. Wat het model extra interessant maakt is dat zij als type 71 bij de NMBS heeft dienst gedaan.

De nieuwe VT 137 zal zeker haar weg vinden naar menig Duitse modelspoorweg evenals een hele reeks klassieke twee-assige ketelwagens. N-spoorders kunnen daarentegen uitzien naar moderne vier-assige ketelwagens en het nieuwe trekpaard voor de rangedienst van de DB, de BR-261, maar nu met geluid.

B-Models

Liefhebbers van modern materieel zullen tevreden zijn te horen dat de productie van de mallen van de diesellocomotieven Vossloh G 2000 (NMBS reeks 57) binnenkort aanvangt. In Nürnberg konden we al prototypes fotograferen van de Eaos en Fas goederenwagens. De nieuwste versie van de reeks 55 die binnenkort op de markt komt is de TVM uitvoering. Hier-

voor werd een nieuwe kap gemaakt want ze verschilt op een aantal plaatsen van de vorige versies. Zo zijn de frontplaten van de ruitenwissers niet meer aanwezig en de handgrepen op de neus zitten ook op een andere plaats.

Na de productie van de 55'ers TVM is het de beurt aan de CFL locs reeks 1800 en tegen het einde van het jaar is komt dan de groene 55.

Voor zeer binnenkort voorziet B-Models dat volgende items op de markt komen: de CFL Arbed ertswagens met echte erts als belading, NMBS platte wagens Res beladen met metalen platen, SNCF graanwagen GDS Moulins Stori-one, DB containerwagen, Rils B-cargo in gepatenteerde versie en een groene Glms wagen in tijdperk III.

BREKINA

De belangrijkste nieuwigheid voor 2012 bij Brekina is voor ons een model van de DAF 2600 trekker, een vrachtwagen die in 1962 een nieuwe norm inzake comfort voor de chauffeur op lange afstand neerzette. Deze vrachtwagen werd gebouwd tot in 1975 en was zeer populair bij internationale vervoerders in Nederland en België. In de Starmada reeks, een reeks die tot nu toe enkel modellen maakte van auto's met 'de ster', richt men zich nu ook tot de concurrenten van Mercedes. Een eerste model is de Jaguar XJ6 in originele uitvoering uit 1968. In de 'Drummer' reeks van Brekina komt een Peugeot 203, een model waarmee Peugeot zich in de jaren 50 terug op de kaart zette. Brekina start dit jaar ook met een nieuwe reeks 'Resina' genaamd, voor minder populaire automodellen waarvoor een productie op grote hoeveelheden niet loont; deze modellen zijn dan ook gemaakt uit résin. Als eerstelingen ko-

men een model van de BMW 502 cabrio, een exoot uit de jaren vijftig, en van de BMW 503, een zeer exclusieve coupé die in realiteit op slechts 273 exemplaren werd gebouwd. Tegen het einde van 2012 komt Brekina ook met een Japanse miniatuur, en wel de Toyota Celica ST uit 1971, één van de weinige Japanners met een klassieke status.

Brekina is ook al een tijdje actief op het gebied van spoorvoertuigen. Zij kiezen daar stevast voor modellen die door de grote fabrikanten vergeten zijn. Binnenkort leverbaar is de dieselmotorwagen VT626 van de DB uit 1981. Deze dieselmotorwagen komt zowel in een versie van de DB als in de livree van verschillende privaatschappijen die de motorwagens vanaf 2006 van de DB hebben overgenomen.

BRELEC

Onze Belgische fabrikant van verlichting presenteerde als nieuwigheid een prototype van een typisch Belgisch perronlampje. Dit bijzonder filigraan accessoire wordt in 3-D geprint en is een exacte schaalverkleining van de echte lampen.

CLASSIX

Binnenkort levert Classix de verlichtingssets voor de M6 rijtuigen. Ook worden de locs class 66 Crossrail en Captrain uitgeleverd. Vanaf april mogen we ons ook aan de eerste kits uit laser-gesneden karton verwachten.

BUSCH

De belangrijkste nieuwigheid bij Bush is de nieuwe veldbaan op schaal 1/87. Busch brengt twee basissetjes uit met een open of gesloten Gmeinder 15/18 smalspoor industrielok en allerlei goederenwagentjes. De modellen zijn voorzien van een kleine micromotor die gevoed wordt met een 3V transfo of twee batterijen. Busch heeft ook een eigen spoorprogramma ontwikkeld voor de veldbaan (spoorwijdte 6,5mm). Ter verbetering van de stroomafname zit er in de loc-

jes een magneet en bevindt zich onder de dwarsliggers een metalen strook.

Ook functionele wijsers zijn in het gamma opgenomen zodat een heuse mini-baan kan worden uitgebouwd. Ook is een digitale decoder in het aanbod zodat de kleine micromotoren van de veldbaan ook met een digitale centrale of digitale transfo kunnen worden aangestuurd.

De veldbaan past uitstekend bij de twee nieuwe thema's die Busch dit jaar lanceert: gebouwen uit de baksteenindustrie (ringoven, droogloodsen) en de turfindustrie. Bij de automodellen noteren we een H0-model van de Landrover 110 Defender, de nieuwe Mercedes M-klasse en de Fortschritt ZT323 traktor. Voor schaal 0 brengt Busch een mooi Duits seinhuis en een transformatorhuisje.

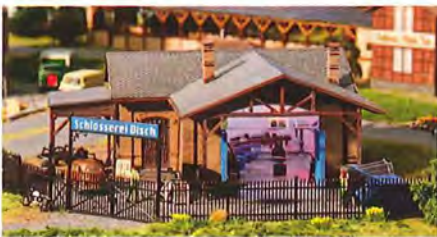
ESU

ESU viert dit jaar haar 15-jarig bestaan en pakt onder de benaming ESU Engineering Edition uit met één van de voltreffers van deze editie van de Nürnberger Messe: een H0 model van de zogenaamde Class 77, de modernste variant van de gekende Class 66 die zowat overal in Europa aan te treffen is. De officiële benaming van deze locomotief is JT42CWRM, waarbij de 'M' staat voor 'modified', gewijzigd.

Net als de andere locomotieven van ESU Engineering Edition is dit H0-model voorzien van een verscheidenheid aan functies. Het is uitgerust met een lastafhankelijke en gesynchroniseerde rookgenerator, een sensor die in

korte bogen en op wissels het nodige piepende geluid weergeeft, een LokSound V4.0 decoder en een geïntegreerde Powerpack die kleine stroomonderbrekingen overbrugt. ESU brengt als eerste twee varianten, een zwarte Class 77 MRCE 653-05 van de Rurtalbahn/Trainsport die

ook in België waar te nemen is, en een grijze BR 247 048-2 van ECR. Deze laatste is voorzien van een airconditioning op het dak, winddeflectors op de zijramen en rechthoekige buffers. ESU houdt dus wel degelijk rekening met de verschillen tussen de diverse varianten.

FALLER

Nadruk bij Faller ligt op de ambachten en kleinindustrie: zo vinden we bij de Faller nieuwigheden voor 2012 een klein metaalbedrijfje met gedetailleerd interieur, een stokerij met toebehoren, een glasblazerij, een trappenmaker, een touwslagerij, een graanmolen en een

brandstofdepot. Het premiummodel voor 2012 is een klimcentrum. Voor de stationsomgeving zijn er twee nieuwe stationsgebouwen, een halteplaats en een hotel, dit alles in schaal H0. De N-schaal liefhebbers moeten genoeg nemen met een moderne locomotiefloods met

beweegbare deuren met servobediening, een groot houten clubgebouw en enkele kleine traditionele stadshuisjes. Voor schaal Z, dat dit jaar zijn 40 jarig jubileum viert, is er een nieuw stationsgebouw. Het Faller Car System is er nu ook in een digitale versie verkrijgbaar.

FLEISCHMANN

Fleischmann viert dit jaar zijn 125 jarig bestaan. Om dit heuglijk feit te vieren brengen ze een speciale set uit met een stoomlocomotief 18.508 op een houten sokkel met ingebouwde rollenbank en een acryl kap. De rollenbank zit mooi ingewerkt in de houten sokkel en is voorzien van ingebouwde digitale functies om licht- en geluidsfuncties van de loc te activeren. Dit verzamelstuk wordt in een beperkte oplage vervaardigd, slechts enkele exemplaren zijn bestemd voor de Belgische markt.

Interessanter voor de modale modelspoorder zijn drie Fleischmann modellen die als jubileummodel aan de prijs van € 125 worden aangeboden. In H0 gaat het om een model van de BR 064 stoomloc, de V200 van de DB en de elektrische BR 103.1 van de DB. Ook in N-schaal worden drie locomotieven voor € 125 aangeboden: de stoomloc BR 70 van de DB, de diesellocc BR 221 van de DB in tijdperk IV outfit en de elektrische BR 101 van de DB AG. In de

H0-schaal catalogus vinden we ook nog een BR 145 van de Pressnitzalbahn met een speciale jubileumopdruk.

Echt nieuwe modellen in H0 zijn een stoomlocc BR 98.75 van de DRG, de Velaro BR 407 ICE en de elektrische loc Ae 3/6 van de SBB. Bij de rijtuigen komen verscheidene nieuwe twee- en drie-assige rijtuigen van Pruisische origine, bij de goederenwagens kondigt Fleischmann een nieuwe open bakwagen Om 'Ludwigshafen' aan, net als een gesloten wijketelwagen. Enig nieuwtje voor de Belgische markt is een drie-assige gesloten goederenwagen van de brouwerij Wielemans. Deze zal binnenkort uitgeleverd worden.

In N-schaal komt een nieuwe diesellocc BR110 van de DR, een gemoderniseerde V100 als BR 203 van de DB AG en een Reihe 460 van de SBB, net als een stuurstandrijtuig voor de SBB pendeltreinen.

GOOVER MODELS

De productie van Goover Models kunnen we opdelen in het rollend materieel dat in het verre Oosten wordt geproduceerd, en de eigen producties. Bij het rollend materieel wordt het gamma in het tweede kwartaal 2012 uitgebreid met een groene Fd, in het derde kwartaal volgen dan de GCI 1ste/2de klasse, de GCI bagagewagen en de GCI met bagageafdeling. Ook een open bakwagen beladen met houten vaten en een bagagewagen met pindak staan dit jaar nog op het programma, uiteraard steeds onder het nodige voorbehoud dat de Chinese fabrikanten woord houden.

In eigen beheer zijn de lasergesneden styreen bouwkits aangevuld met cnc gefreesde en messing geëtste onderdelen zoals de GCI in schaal N en schaal O (derde kwartaal), de AR 45 in schaal O en I (vierde kwartaal), een kleine blokpost en het station van Athus (2de kwartaal), stadsgevels en het station van Lier in het derde kwartaal.

FERIVAN

Kleinserie fabrikant Ferivan presenteert traditiegetrouw ter gelegenheid van de Messe zijn nieuwigheden. Nieuw voor 2012 zijn een 'standaard' motorwagen van de NMVB zoals bewaard en gerestaureerd als museumrijtuig, (cat 100 073) en een 'standaard' motorvoertuig in oorspronkelijke uitvoering (cat 100.077). Van dit type rijtuig is er een bewaard gebleven bij het museum T.T.O. aan de Belgische kust.

HERIS

Voor de Belgische markt brengt Heris de I10 rijtuigen in 'new look' livree. Later op het jaar volgen nog verschillende versies van de I5 slaaprijtuigen en de I10 in oranje, Memlin, Bistro en Resto versie. Ook interessant voor ons zijn de sets met glaswagens.

Voor de internationale markt kondigt Heris een nieuwe silowagen van het Type Uacs aan, een model van de Gbs gesloten goederenwagen (DR), een twee-assige privaatwagen voor het vervoer van glas, een driedelige hulplocc zoals nu in gebruik bij de DB AG. Van de NS Plan N rijtuigen komen een drietal sets met nieuwe wagennummers, zowel voor de nationale als internationale dienst.

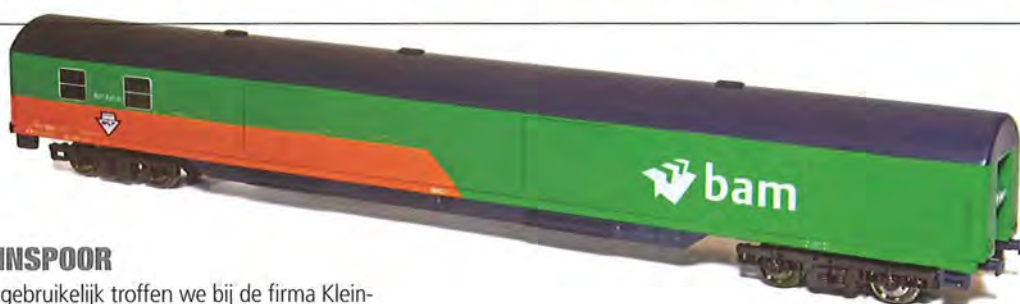
HEKI

Het HEKI gamma landschapsmaterialen wordt in 2012 uitgebreid met verschillende gras-toefjes, grasstroken en grasvezels van 10mm lengte. Om deze lange vezels mooi rechtop in te planten ontwierp Heki de Flockstar XL, een sterke elektrostatische 'grasmachine'. Bij de bomen waren we vooral gecharmeerd door de knoestige eik met scheve stam.

KLEINSPOOR

Zoals gebruikelijk troffen we bij de firma Klein-spoor weer verschillende (ver)bouwsets voor Nederlands materieel waaronder een Overnight Express rijtuig en een rijtuig van BAM. Met een nieuwe kap kan op basis van een Roco V100 een BAM-loc RRF-20 worden gemaakt of een loc van Rail Feeding. Het vier-assige rijtuig serie A-8501-27 (ex elektrisch buffermaterieel) werd herzien en kan in het groen of blauw worden gebouwd. Praktisch zijn de open containers van ACTS.

HERPA

Herpa kondigt traditiegetrouw zijn nieuwtjes slechts mondjesmaat tijdens het jaar aan. Voor het eerste semester 2012 verwachten we een Citroen Ami 6 Break uit 1961, een Fiat Panda uit 1980 en een Trabant 1.1 uit 1989. Interessant voor een mogelijke Belgische versie is de MAN TGL van de Duitse wegenwacht, een model dat ook in gebruik is bij de VAB en Touring Wegenhulp. In schaal N komt ook de Fiat Panda, de Opel Kadett B coupé en de Skoda 1000MB.

KIBRI

De MB Trac 1800 intercooler 'Black Beauty' is de officieel laatst gebouwde Trac die in het Unimog-museum in Gaggenau wordt tentoongesteld in een antracietkleurig jasje dat hem zijn bijnaam opleverde. Kibri brengt een bouwkit op de markt.

Interessant voor Belgische modelspoorders is de heruitgave van het befaamde Belgisch seinhuis 'Quenast' in enkele en dubbele versie.

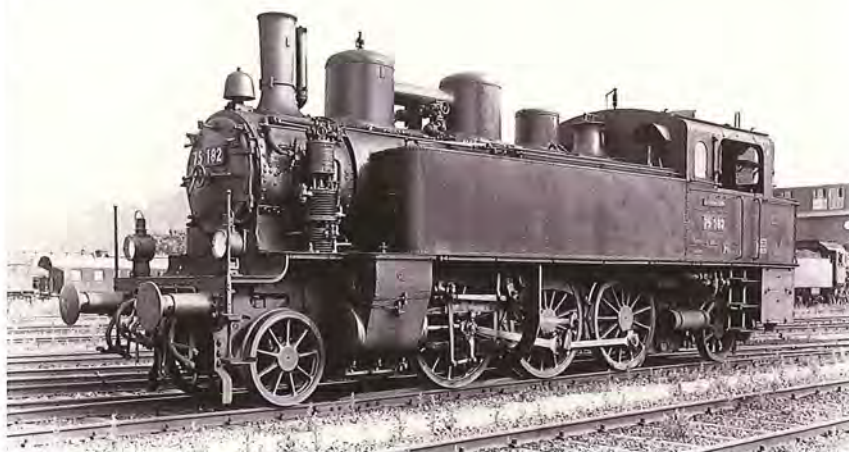

LENZ

Lenz gaat er vol tegenaan met spoor 0. In schaal 1:45 staat een DB-stoomloc BR94.5 (pr T16.1) op stapel die ook op de Belgische sporen heeft gereden als type 98. Minder imposant is een twee-assige motordraisine van de DB uit omstreeks 1965. Het wagenpark zal worden uitgebreid met een conducteurwagen Pwg pr 14, een 15 tons Koelwagen Tnf 32 met het opschrift 'Seefische' en een zogenoemde Leig-Einheit bestaande uit een kortgekoppelde goederenwagen Gl en conducteurwagen met het opschrift 'Stückgut Schnell verkehr'. Het weer laten terugveren van de koppelingen in de ruststand is verbeterd door er magneetjes in te bouwen. Op de langere termijn claimt Lenz de stoomlocomotieven BR 38.10 (pr P 8), BR 50, BR 56.2 (pr G 8.1) en BR 91.3 (pr T9.3), de diesellocc 'Lolo' V160, een noodrijtuig MCi 43, Langeschwalbacher, gesloten goederenwagen Glmhs 50 en 60, openwagens Omm 33 'Vil-lach' Omm 43, Omm 52 en de Talbot grindwa-gen. Ook worden een serie vormseinen in het vooruitzicht gesteld. Met deze claim hoop Lenz dubbele ontwikkelingen te voorkomen.

NOCH

Inzake gebouwen ligt de nadruk bij NOCH op de laser-gesneden kits, zoals een admini-stratief gebouw ter aanvulling van het station Tannau, een bijhorende goederenloods, een toiletgebouwtje en een kleine werkplaats. Op een gelimiteerde oplage van 1000 stuks komt ook een fraaie houtzagerij met een door een micromotor aangedreven zaagmachine. Deze machine is ook afzonderlijk verkrijgbaar. Ook het gamma laser gesneden bruggen kent een flinke uitbreiding met een mooie visbuikbrug met bijhorende landhoofden. De reeds in H0 uitgebrachte stalen brug is nu ook in N verkrijg-baar. Het gamma groen en figuurtjes wordt ier-der jaar groter. Een leuke aanvulling is ook de burcht 'Ehrenfels' in H0, die samengesteld is uit een combinatie van hardschuim en een laser gesneden kant-en-klaar gebouwtje.

LILIPUT

Liliput kondigt voor 2012 een geheel nieuw model aan van de tenderlocomotief Bau-reihe 75, de voormalige Badische Vlb. Dit is een interessant model voor de Belgische modelspoororder. Na de 1ste Wereldoorlog kwamen 5 van deze locomotieven terecht in het bestand van de Nord Belge. In 1940 gingen ze over naar de NMBS en kregen de nummers 4981-4985, daarna werden ze hernummerd tot type 49 (49.001-49.005). In 1948 werden ze buiten dienst gesteld. Voor de tijdperk II liefhebbers staat er een

nieuwe drie-assige bagagewagen Pw3 op het programma. Nieuw bij de goederenwa-gens zijn een reeks twee-assige ketelwagens uit de jaren 30 en twee-assige containerwa-gens voor huis aan huis bestellingen. In het N-schaal gamma vinden we een elektrische E10 van de DB.

Smalspoorliefhebber zullen het moeten doen met een vernieuwde versie van de Zil-lertalbahn stoomloc Nr.1 of een vernieuwde uitgave van Zillertalbahn loc D13 met mo-dern tussen- en stuurstandrijtuig.

LS MODELS

Op de stand van LS-Models was een geschilderd prototype te zien van de reeks 18. LS is momenteel een aantal Duitse locomotieven aan het ontwikkelen. Alle locomotieven worden voortaan uitgerust met een nieuwe printplaat die decoderonafhankelijk is.

Zeer binnenkort worden de I2-rijtuigen uitgeleverd. De exemplaren die we in handen kregen waren alvast een stelling voor het oog. Zoals we het ondertussen gewoon zijn van LS verkrijgen talrijke details deze internationale rijtuigen van de Belgische spoorwegen. Aanvankelijk worden deze rijtuigen in sets uitgeleverd. Zo komt er een set met buffetrijtuig en twee tweede klassers en een set met drie tweede klasse rijtuigen. Het eerste klasse rijtuig is apart verkrijgbaar om een stam te vervolledigen. Sommige rijtuigen bestaan, net als in het voorbeeld, in een korte en lange versie. Klasse-aanduidingen zijn opgeschilderd, maar een setje nummers uit geëst metaal wordt bijgeleverd, alsook een ingeplooid vouwbalg voor het eerste en laatste rijtuig.

Dat LS heel ver gaat in de detaillering is ook goed te zien bij de onderzijde van het Oostenrijkse TEN-rijtuig.

Het was even wachten, maar ze zijn eindelijk beschikbaar, de NS stuurstandrijtuigen in geel en blauw, de 'Benelux' versie in geel en bordeaux zal snel volgen.

Het Zwitserse motorstel TEE, met 5 of 6 bakken wordt een imposante verschijning. Tientallen ledjes zorgen voor interieurverlichting en verlichting van de tafellampjes.

De M6 rijtuigen worden in maart/april op de markt gebracht. Tegen het einde van het jaar komt een nieuwe reeks rijtuigen I10, met onder andere een bar/dancing met stroboscooplicht en ingebouwde MP3 speler. Ook de I6-rijtuigen staan op stapel, maar dat is wellicht iets voor Nürnberg 2013.

LS-Models commercialiseert nu ook zijn eigen digitaal systeem 'wekonn' genaamd. Het nieuwe van het systeem zit hem in de uitbreid-

baarheid. Je kunt aan de slag met de centrale (voor ongeveer € 250) en een handregelaar, maar kan ook een PC via USB of (Ethernet) netwerk aansluiten. De stap naar besturing via smartphone en tablet via het netwerk is zo gemaakt en ook een extra 'maincontroller' voor complexe besturing staat op stapel. Later hierover wellicht meer in MSM.

Ook nieuw in het digitale gedeelte van LS is een verlichtingsstrip voor rijtuigen met ingebouwde decoder, waarbij het mogelijk is de individuele leds op diverse wijzen te sturen. Zo kunnen bijvoorbeeld flikkerende 'neon'-lampen nabootst worden en is de inschakelwijze programmeerbaar.

MARKLIN/TRIX

In de internationale catalogus presenteert Märklin zijn programma voor het komende jaar. Voor de liefhebbers van prestigieuze treinsamenstelling brengt Märklin ter gelegenheid van 50 jaar 'moderne' Rheingold een blauw-crème loc E10.12 en bijhorende rijtuigen uit in een eenmalige oplage voor 2012. Ideaal voor kleinere modelbanen is het dieselstel VT75.9 met bijwagen VB140 van de DB in purperrood. Dit model komt ook uit in een Trix versie. Voor de stoomfanaten komen nieuwe modellen van de reeksen BR 94.5 en BR50 van de DB. De dieselliefhebbers kunnen zich verblijden met een nieuw model van de dieselloc BR 212 in tijdperk IV uitmontering. Het insider model voor 2012 voor H0 is het vierledig elektrisch stel van de reeks 403 uit 1974.

De vorig jaar voorgestelde Märklin My World kende een aarzende start. Dit programma bestemd voor de jongeren maakt dit jaar een doorstart met een aantal uitbreidingen met meer speelmogelijkheden. Er is nu ook een startset met een gestileerde dieselloc V160 met een aantal open goederenwagens. Ook deze zijn voorzien van de handige magneetkoppeling, maar kinderen kunnen nu hun trein ook gebruiken om goederen heen en weer te vervoeren. Interessant voor onze kin-

dertjes is een startset met een gestileerde Thalys op batterijen.

Interessant voor de Belgische markt is een set van vijf inox TEE-rijtuigen zoals ingezet in

1995 op de verbinding Parijs-Brussel. De set bevat drie tot tweede klasse gedeclasseerde TEE rijtuigen, te herkennen aan de groene band boven de ramen, een restaurantrijtuig

en een bagagewagen. Eén van de B9 1/u rijtuigen behoort toe aan de NMBS, de andere rijtuigen zijn ingeschreven bij de SNCF. Ook een bijhorende locomotief van de reeks 18 (1803) wordt aangeboden in een livrei met lichtblauwe en gele sierstrepen. Märklin brengt ook een nieuwe oplage van de reeks 55, nu als blauwe 5515 (mogelijk 5510, volgens onze laatste inlichtingen). Een geslaagde heruitgave zijn de M2 rijtuigen, en dit in een set van vier met stuurstandrijtuig voor elektrische tractie in groene livrei, en een set van vier in bordeaux livrei en stuurstand voor dieseltractie. Een set met zes 'tin plate' I3 rijtuigen is wellicht eerder interessant voor verzamelaars en pur sang Märklinisten dan voor modelspoorers die belang hechten aan schaalgetrouwheid. In de exportfolder – en dus alleen in België te koop – vinden we de bekende elektrische locomotief van de reeks 25 in een gele livrei met brede blauwe band en bedrijfsnummer 2501 in tijdperk IV livrei. De gekende Fals ertswagens komen nu in een set van 12 met verschillende bedrijfsnummers. De Luxemburgse stoomliefhebbers zullen wellicht in hun nopje zijn met een model van de serie 5600 van de CFL (ex BR 52).

In de export folder van Märklin vinden we voor een 2012 een aantal interessante nieuwigheden voor de Benelux. Zo kondigt Märklin voor ons land een nieuwe startset aan met een model van de stoomloc type 96 en drie goederenwagens, een ovaal met 1 wissel en een Control Unit. Daarnaast komt er ook een

Benelux-set met een eloc E186 van Captrain Benelux, een Eanos van Cronifer Holland BV, een Rs van de CFL en een Rils in de kleuren van B-Cargo. Deze set bevat een Mobile Station. Ook de dubbelset reeks 59 in verweerde uitvoering die recent werd uitgeleverd wordt nu bij de nieuwigheden voor 2012 vermeld.

De Nederlandse modelspoorliefhebbers worden dit jaar door Märklin wel echt verwend, met een hele resem nieuwigheden exclusief voor de Nederlandse markt. Zo komt er een set van een dubbeldeksrein met een eloc NS 1700 en vier dubbeldeksrijtuigen DDM waarvan een met stuurstand. De rijtuigset is ook los verkrijgbaar onder het Trix label. Verder kondigt Märklin ook een jubileumeditie van de serie 1200 in Turkoois ter gelegenheid van het 60 jarig bestaan van deze serie aan, een 1200 van EETC in bruin met publiciteit ter gelegenheid van het 80 jarig bestaan van de NVBS, een proefmotorwagen ex post serie mP3000 van de firma Eurailscout, een dubbelset 1100'en met botsneus in blauw en geel/grijs, een BR64 van de Veluwe Stoomtrein Maatschappij – die toch wel erg vervuild is – en ten slotte twee

sets goederenwagens. De eerste set bevat drie containerwagens Sgns van Railion Nederland beladen met VAT logistics wissellaadbakken, de tweede is een 'Vos Logistics' set met twee Sgns met wissellaadbak en één Sdgkms (kangoeroewagen) met oplegger van Vos Logistics. Het gaat hier steeds om beperkte oplages, die enkel in Nederland verkrijgbaar zijn. Een beetje vreemde keuze is goederentrein-stoomloc serie 4900 die ook in gelijkstroom bij Trix komt. Van de zes in 1945 achtergebleven DR serie 50 hebben er slechts vijf dienst gedaan tot 1947. Geen echte NS-stoomloc dus. Märklin Mini-club viert dit jaar haar veertig jarig bestaan. Bij deze gelegenheid worden een aantal modellen uit het eerste productiejaar terug uitgebracht (BR 03 – BR 89 en V60). Voor Märklin Insiders komt een model van de BR 001 stoomloc. Interessant is ook een model van de diesel Traxx BR 246 met bijhorende Metronom dubbeldeksrijtuigen en een Zwitserse Re 4/4 II.

De belangrijkste nieuwigheden voor spoor 1 zijn een E10.12 van de DB in Rheingold outfit en bijhorende rijtuigen, de BR110 in blauw en de BR 140 in groen.

MAKETTE

De Duitse fabrikant Makette (Martin Klinger) is een echte francofiel. Zijn gamma overwegend Franse goederenwagens wordt in 2012 uitgebreid met korte ketelwagentjes met een asafstand van 3m. De in 2011 uitgebrachte Belgische cokeswagen komt nu ook met tijdperk III opschriften. In het gamma Colle'Cit verschijnt in 2012 de langverwachte Citroën U23 vrachtwagen.

MINITRIX

Nieuw in het gamma van MiniTrix is de vier-assige tenderstoomlocomotief R4/4 van de Koninklijke Beierse staatspoorwegen, die ook in een variant als serie 92.20 van de DB uitkomt. Bij de elektrische tractie is de E50 van de DB als nieuw artikel aan te merken. Voor de liefhebbers van diesellocomotieven is er een nieuwe constructie van de serie 218 in drie verschillende versies. Leuk voor de liefhebbers van de Franse spoorwegen is een eenmalig model van de serie 461.000 van de SNCF in Fret-livrei.

PIKO

Dit jaar komt de Benelux Hondenkop in de tweede tijdperk III livrei, met A-frontsein en gele banden. Er komt zowel een Belgische (NMB5220.092) als Nederlandse versie (NS 1208), en dit met of zonder digitale decoder. Ook de Traxx zou later op het jaar nog uitkomen als reeks 29. In schril contrast met de enkele Belgische nieuwigheden zijn deze voor de Nederlandse markt. De groene hondkop krijgt de proefsnor. Een stuk moderner zijn de dieseltreinstellen GTW 2/8 die in Nederland rijden voor Veolia en de elektrische treinstellen

van Arriva. De Eloc BR 189 zal worden getooid in de kleuren van Locon en van ACTS. De NS-Railion 6400 is overgeschilderd in het geel met grijze livrei zoals deze locomotieven van MAK bij NS in dienst kwamen en in de kleuren van ACTS, HUSA en Structon. In N-schaal brengt Piko de genoemde MAK-dieselloc van ACTS en HUSA. Ook de elektrische treinstellen GTW

2/8 zien we in N terug in de versie van Arriva en Veolia. De MAK dieselloc kreeg niet alleen een Nederlands livrei, maar komt ook als CFL Cargo als H0-model in het rood en in het blauw met wit. Bovendien komt zij in N in een geheel blauwe uitvoering. In G krijgen de Luxemburgers een Shimmns schuifwandwagen.

PECO

Het Britse PECO presenteerde op de Messe het prototype van het Bi-bloc code 75 spoor, een interessante variant op de eerder uitgebrachte sporen met betonnen dwarsliggers. Ook een superslanke wissel met betonnen dwarsliggers is in ontwikkeling. Voor de overgang van code 75 naar code 100 brengt Peco een speciale overgangsrail.

REE MODELES

Deze Franse fabrikant was voor de eerste maal aanwezig in Nürnberg. Nieuw voor 2012 zijn de rangeerlocomotief 030 TU van Amerikaanse origine en een reeks ketelwagens op draaistellen. In N-schaal komen de twee-assige ketelwagens uit het H0-gamma in een verkleinde versie uit. Ook de open bakwagens OCEM29 komen in N-schaal.

RIETZE

Nieuw in het gamma van Rietze is de VW Caddy Maxi bouwjaar 2011. Later op het jaar volgt nog de VW Crafter bestelwagen, een Thyssen TM-170 pantservoertuig van de Duitse politie en een Temsa Avenue LF stadsbus. (foto Rietze)

PREISER

Preiser stal dit jaar de show met een trio 1/1 Sambadanseressen in aangepaste outfit, of beter bijna zonder outfit. Aanleiding van dit druk bekeken spektakel is de nieuwe lijn met carnavalsfiguurtjes die de Preiser catalogus opleuken. Meer bruikbaar voor de modale modelbaan zijn een stel figuurtjes voor de inrichting van een kledingzaak, of de fietsers met aanhangwagentje voor de kinderen. 'Gewoon' maar universeel inzetbaar is een setje met staande mannen, dat zowel verkrijgbaar is in H0, TT, N en Z. Bij de H0-voertuigen vinden we een nieuwe kit van de Krupp 35 GMT van de brandweer.

SAI

SAI, de dynamische invoerder van Piko voor Frankrijk, is initiatiefnemer voor een N-schaal model van de rijtuigen van de SNCF zoals ingezet voor de Jean Monet op de verbinding Straatsburg-Luxemburg-Brussel. Het getoonde model was nog met de hand geschilderd en beplakt. Van de in 2011 uitgebrachte H0-versie komt dit jaar een nieuwe oplage. SAI is ook de firma achter de miniatuurauto's 'Collection rétro 87', nieuw voor 2012 zijn een Berliet GLB5R vrachtwagen uit 1951 en een Citroën Traction 11B familiale uit 1937.

ROCO

Ter gelegenheid van de viering van 175 jaar spoorwegen in Oostenrijk brengt Roco een H0-model uit van de stoomloc reeks 209 van de ÖBB. Andere nieuwe stoomlocomotieven zijn de BR 23.001 van de DRG en de BR 85 van de DB. Voor de liefhebbers van Zwitsers materieel komt de Ree 4/4 van de SQBB in verschillende versies.

De nieuwigheden voor de Belgische markt zijn grotendeels beperkt tot een aantal kleurvarianten van bestaande modellen. Van de gekende diesel reeks 60 komen twee nieuwe nummervarianten die enkel voor België bestemd zijn en niet in de internationale catalogus staan: de 6003 in groene livree zonder schorten (analoog of digitaal met geluid), gevolgd door de 6004 in gele livree maar met schorten.

De I6 Eurofima rijtuigen worden in 2012 opnieuw uitgebracht in de actuele New Look livree, met nieuwe identificatienummers. In de catalogus staat verkeerdelijk vermeld dat deze rijtuigen in oranje C1 kleurstelling zouden worden uitgebracht. Bij de nieuwe goederenwagens komt als eerste een twee-assige openbakwagen met roldak, daarna komen nog een gebogen ketelwagen, een Rils van B-Cargo, en een EAOs open bakwagen in blauw van International Ferry Boats voor het vervoer van containers.

Een heuse verrassing is de NS-eloc serie 1200 die een beetje hilarisch werd aangekondigd als de 'Nederlandse Krokodil'. Daar trappen we echter niet in. Als deze prachtige Neder-

landse loc al een bijnaam zou hebben zou ze hooguit de Amerikaan worden genoemd naar het oorspronkelijke ontwerp. We kunnen het model in 2013 in het blauw en in het geel/grijs verwachten. Van de vorig jaar al aangekondigde NS- elektrische tweewagenstellen Plan V en vierwagenstellen plan T waren de eerste gietstukken te zien. Het onderstel wordt van metaal hetgeen de rijeigenschappen zeker ten goede komt.

Ook Roco komt met de NS 4903, een ex BR 50 die slechts een paar jaar in Nederland heeft gereden. De NS-eloc serie 1000 komt in een nieuwe oplage. Een veel modernere loc is de vier-assige ES64F4 van HUSA. Een tikkeltje Nederlands is D20 van de Bentheimer Eisenbahn. Deze ex BR221 is voorzien van het logo van de Euroterminal in Coevorden en daar regelmatig te zien. Het goederenwagenpark wordt onder andere verrijkt met een Oppeln als Frico koelwagen en vier-assige

ketelwagens van de NAM, Bataafse Petroleum Maatschappij. Deze wagens kwamen aan het eind van de tweede wereldoorlog met het Amerikaanse leger mee.

Op de gezamenlijke Roco/Fleischmann stand pakte men ook uit met een nieuw digitaal besturingssysteem, de Z21 centrale. Hier kunnen zowel PC, tablet (I pad of Android), smartphone als MultiMaus worden op aangesloten. Bij aansluiting op een Smartphone of Tablet kan men stuurposten van echte locomotieven oproepen en zo de modeltrein besturen, andere schermen zijn ook mogelijk, zoals een locbibliotheek, loc instellingen en allerlei functie instellingen. Deze nieuwe centrale wordt in juli 2012 in de vakhandel verwacht.

RIVAROSSİ

Binnen de Hornby groep spitst Rivarossi zich het meest toe op de internationale markt. Voor de stoomliefhebbers komt een model van de Badische Vlb (BR75), een spijtige doublure met de nieuwe Liliput BR75. Voor de tijdperk IV aanhangers kondigen ze een model aan van de dieselmotorwagen van de reeks 627 van de DB. Een interessante nieuwigheid voor de Benelux is een model van de Thalys in de nieuwe kleurstelling. De basisset bestaat uit een aangedreven en een niet aangedreven motorwagen en twee tussenrijtuigen. Er zijn twee bijkomende sets van ieder drie tussenrijtuigen om de Thalys te completeren. Voor de Nederlandse markt zijn verschillende varianten van het vierledige VIRM dubbeldekstinstel interessant, het Mat 46 in gele livrei met blauwe reclamebanen. De 1ste klasse rijtuigen Avmz van de NS (ex-DB) komen in een blauwe en een geel/blauwe uitmontering. De plannen voor een heruitgave door Rivarossi/Lima van de vroegere M4 rijtuigen en het elektrisch stel 800 lijken voorgoed opgeborgen.

SUDEXPRESS

De Portugese fabrikant SudExpress was voor de eerste keer op de Messe aanwezig. De modellen van Sud Express worden door Rocky Rail ingevoerd. In het programma bevindt zich een diesellocomotief die ook voor ons land interessant is, de Vossloh Euro 4000 die ook voor België gehomologeerd is. Op de Messe was zowel een handmonster te zien, als een gespoten model van de Portugese spoorwegen. De eerstvolgende versie is de Euro 4000 in de livrei van Europorte.

WEINERT

Reikhalzend werd uitgekeken naar mein Gleis, de 1,9 mm hoge rails en wissels van deze firma uit Bremen. De monsters zien er werkelijk uit zoals werd beloofd. Het gaat om ver voorbereide bouwpakketten waarvan de onderdelen ook los verkrijgbaar zullen zijn. Verder waren er vooral verbeterde modellen en wordt een bouwset voor een drie-assige smalspoorloc type Hoya uit de jaren 1950/60 aangekondigd.

UHLENBROCK

Uhlenbrock biedt zoals gewoonlijk een aantal technische vernieuwingen voor de modelbaan. In 2012 pakken zij uit met MARCo, kort voor Modulare Automatik voor Rail Com, een nieuw systeem van treinbeïnvloeding en automatisering.

VK MODELLE

Eén van de belangrijkste nieuwtjes van de Messe komt van Veit Kornberger die onder de benaming VK Modelle een H0-schaalmodel op stapel heeft staan van de stadsbus Van Hool A300 zoals die in gebruik is bij de vervoersmaatschappijen in ons land maar ook in de buurlanden. Zowel een gewone versie als gelede varianten staan op het programma. De eerste modellen worden pas op het einde van het jaar in de winkels verwacht.

VAN BIERVLIET

Het project van de reeks 23 & Co vordert langzaam, maar zeker. Tegen juni wordt het eerste proefmodel verwacht en dus volgt logischerwijze de uitlevering in de winkel na de zomer. De vertraging is te wijten aan de productiecapaciteit bij Modern Gala, maar ook aan het feit dat er zeer veel varianten zijn, veel meer dan eerst voorzien. Momenteel plant men in totaal 33 verschillende modellen, terwijl er oorspronkelijk maar 18 voorzien waren.

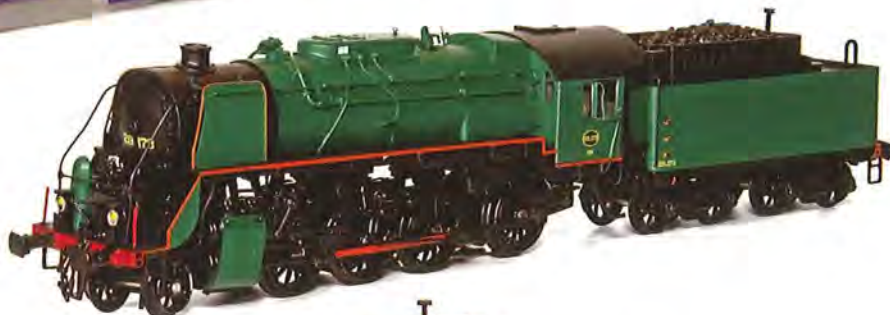
De duikbril zit nog in de tekenfase. Men hoopt op de expo in Mechelen een prototype te kunnen tonen.

TREINSHOP OLAERTS

Guido Olaerts zorgde dit jaar voor dé verassing van de Messe, althans voor de Belgische modelspoorders. Op de vooravond van de Messe werden de eerste twee prototypes van de stoomlocomotief 29 vanuit Korea naar Nürnberg overgevlogen om net op tijd bij de opening van de Messe te staan pronken in de vitrine van Brelec. Het gaat hier om een metalen model, met diecast bovendeel; de afwerking is piekfijn. Dit model zal voor het eerst leverbaar zijn op de 6de grote Modelspoorexpo in Mechelen.

Naast de nieuwe type 29 stomer was ook de Break in New Look livree te bewonderen, net als de voormalige NMBS K1 rijtuigen die in dienst zijn van de Zuid-Limburgse Stoomtreinmaatschappij. De uitlevering van het type 53 heeft

vertraging opgelopen. Ook de motorwagen reeks 44 is binnenkort leverbaar, voorzien van een nieuw chassis. Treinshop Olaerts is er in geslaagd in exclusiviteit twee oplages van ieder 500 stuks te laten vervaardigen van de twe-assige stortwagons type Fds. Eén oplage is in bruin (catalogusnummer 4656.1), de andere in het grijs van Intercom NV (cat 4656.2).

WIKING

Wiking, de nestor onder de fabrikanten van modelautootjes op 1/87, kondigt zijn nieuwigheden voor het komende jaar maar mondjesmaat aan. Voor het voorjaar 2012 komen ze uit met een Fiat 600, een volledige nieuw model, gevolgd door een model van de Audi 50/VW Polo van de eerste generatie. Daarnaast vinden we enkele vormvarianten van bestaande modellen, zoals de BMW 1600 GT Coupé en de Ford Escort Mark I vierdeurs. Voor de liefhebbers van zware vrachtwagens is er een leuke combinatie van een Bussing BS16 trekker met containeroplegger en een moderne Scania R420 Topline met DHL-oplegger.

VISSMANN

De reeds lang aangekondigde onderstoppers zijn in maart leverbaar. In de reeks bewegende scènes komt er dit jaar een draaiende reclamezuil, een stel (kermis)boksers en een groepje dansende apen. De MB Trac 1500 is een zwaar land- en bosbouw voertuig. Het model is voorzien van verlichting. Het standaardassortiment met verlichtingspalen wordt vervangen door exemplaren met led-verlichting. Ook nieuw bij Viessmann is een besturingsmodule met geïntegreerde digitale decoder voor het aansturen van twee lichtseinen met multiplex-technologie.

HOBBYTRAIN

Hobbytrain bestaat dit jaar 25 jaar, en is zeer actief in N-schaal. Goed nieuws voor de Belgische N-rijders is de aankondiging van een model op 1/160 van de nieuwe reeks 18 van de NMBS. Dit model wordt gemaakt op basis van het model van de Vectron BR 193 in Railpool livree die eveneens in het gamma van Hobbytrain wordt opgenomen.

*Teksten: Gerard Tombroek-
Luc Doods-Guy Van Meroye
Foto's Gerard Tombroek-
Luc Doods-fabrikanten*

Het type 5 in actie op een Ardeens getinte modelbaan

Stoomloc type 5 van de NMBS

HET GAMMA MESSING STOOMLOCOMOTIEVEN VAN TREINSHOP OLAERTS WERD ONLANGS UITGE-
BREID MET EEN IMPOSANTE LOC VAN HET TYPE 5 VAN DE NMBS, OOIET DE ZWAARSTE 'MIKADO'
VAN DE NMBS. MESSING LOCOMOTIEVEN ZIJN DURE VOGELS, DAT HOEFT GEEN BETOOG. MET
EEN VERKOOPPRIJS VAN ROND DE € 1500 IS HET TYPE 5 ALLICHT GEEN SPEK VOOR IEDERS BEK EN KAN
DE MODALE MODELSPOORVERZAMELAAR ENKEL DROMEN VAN DERGELIJKE MACHINE. TREINSHOP OLAERTS
RICHT ZICH MET DEZE PRODUCTIE ECHTER OP EEN BEPERKT PUBLIEK, WAARDOOR DE EENMALIGE OPLAGE VAN
200 GEPRODUCEERDE STUKS VRIJWEL VOLLEDIG IN VOORVERKOOP AAN DE MAN WERD GEBRACHT.

Een beetje geschiedenis

Het loctype 5 van de NMBS is geen lang leven beschoren geweest. Het betreft hier immers een prototypereeks, gebouwd in 1930, om sneltreinen te slepen op de zware Luxemburglijn. Verwonderlijk! De vooroorlogse types 10 voldeden perfect aan de vereisten en waren eind jaren 20 nog lang niet aan het einde van hun krachten. Toch besliste de NMBS om een

nog sterkere machine te laten ontwerpen. Hiervoor ging men uit van het 'Mikado' ontwerp, een 1-4-1 machine, omdat men van oordeel was dat de 'Pacific' met zijn drie gekoppelde assen, zoals het type 10, onvoldoende kracht kon ontwikkelen om aan de nieuwe eisen te voldoen. De vraag stelt zich echter waarom deze beslissing echt werd genomen. Was het om in cri-

sistijd de Belgische spoorwegindustrie een extra impuls te geven? Of was het een laattijdige compensatie omdat de vorige bestellingen naar buitenlandse constructeurs waren gegaan? Of was er inderdaad nood aan dergelijke zware machine? Het blijft dus gissen waarom dergelijk ontwerp aan de constructeurs werd overgemaakt.

Het type 5 van de NMBS werd in 1930 in vier exemplaren geleverd door 'Les Ateliers Métallurgiques de Tubize' onder de nummers 5501 tot 5504. Al in 1931 volgde de omnummering naar 500 tot 503. Op 1 januari 1946 volgde dan het vijfde nummer, waarbij de locs omgenummerd werden van 5.001 tot 5.004. Hierbij dienen we op te merken dat de 500 tot 5.004

werd omgenummerd, terwijl de 501 de 5.001 werd, de 502 de 5.002 en de 503 de 5.003.

Prototypes zijn specifiek bedoeld als test-machine, en dat is dan ook daadwerkelijk gebeurd met de vier locs van het type 5. Het hellingrijke en zware traject van Brussel naar Luxemburg vormde het perfecte testterrein voor deze locomotieven. Jammer genoeg bleek al gauw dat de asdruk van de machines voor het Belgische spoor te hoog was. Rijden met deze machines zorgde dan ook voor vroegtijdige sleet op het railprofiel. Bovendien merkte men dat de baanligging op hoge snelheid - de machines waren gebouwd om tegen 100 km/uur te rijden - ronduit slecht was. Het is dan ook niet verwonderlijk dat het slechts bij deze vier machines bleef en een vervolgorde begrijpelijkerwijze uitbleef. De vier geleverde machines werden na de testperiode door de NMBS aanvaard (ze hadden ze immers besteld) en aan de stelplaats van Jemelle toegewezen. In deze stelplaats werden zij in dezelfde dienst als het type 10 ingeschakeld, namelijk de directe en internationale treinen op de as Brussel-Luxemburg. Op 4 oktober 1936 werden de locs overgemaakt aan de stelplaats van Stockem. Vanaf de zomerdienstregeling van 1937 volgde een wijziging in de inzet. Bij deze zomerdienstregeling werd de maximum snelheid op de as Brussel-Luxemburg opgetrokken van 90 tot 120 km/u. Daar de locs van het type 5 slechts tegen 100 km/u konden rijden, verviel hun inzet in het 'internationale' circuit en kregen ze minder belangrijke diensten toevertrouwd. De nakende levering van de locs van het type 1, alweer een 'Paci-

C.R. Coles trof dit type 5 aan in Jemelle in 1939. Foto verzameling Max Delie

De 503 in vol ornaat. Foto NMBS, verzameling Max Delie.

fic' en geen 'Mikado' meer, zorgde ervoor dat het type 5 verdween naar semi-directe diensten en zelfs naar het goederenvervoer, maar dan wel dat goederenvervoer met verhoogde snelheid.

Eind 1941 muteerden de vier locs van het type 5 voor korte tijd naar de stelplaats van Latour. In juli 1942 vinden we ze op-

nieuw terug in de stelplaats Stockem. Hier bleven ze verder in dienst tot hun buitendienststelling in 1951 en hun schrapping op 2 februari 1953. Opmerkelijk is dat de locomotieven van het type 5, door hun vroegtijdige schrapping, niet eens de locomotieven van het type 10, deze die zij in wezen moesten vervangen, overleefden. Imposante locomotieven hebben een

Ook de 502 verscheen voor de lens van Jacques-Henri Renaud in het station van Namur in 1931. Foto verzameling Max Delie.

De 500 in het station van Namur in 1931. Foto Jacques-Henri Renaud, verzameling Max Delie

De 5.001 van Treinshop Guido Olaerts in volle lengte. Een pracht van een machine.

even imposante tender. Het type 5 was oorspronkelijk gekoppeld aan een tender met hetzelfde nummer. Het betreft hier een tender op twee tweeassige draaistellen met een waterinhoud van 38.5 m³ en een kolenvoorraad van 10 ton. Deze tenders werden bij de vernummering van 1931 als 38.000 tot 38.003 genummerd. Door oorlogsomstandigheden waren de tenders van de 500 en de 503 dusdanig beschadigd dat zij na de oorlog drie-assig vervangtenders kregen van het type 18 met een watervoorraad van 24 m³. Deze 'kleine' tenders deden heel wat afbreuk aan het totale esthetische concept van het type 5.

Treinshop Olaerts pakt het voor het type 5 compleet aan. Alle mogelijke nummervarianten worden binnen de gelimiteerde oplage van 200 stuks aangeboden, zowel in wissel- als in gelijkstroom. Qua kleur kan er gekozen worden uit drie varianten: de groene uitvoering, de oorspronkelijke bruine uitvoering en een speciale grijze (antiroest) uitvoering.

Het model van Loc 5001 zit verpakt in een stevige kartonnen doos, waarin een perfect passend uitgesneden schuimrubberen beschermingslaag is aangebracht. Het model staat op een plexiglasen plaatje waarin twee spoorstaven zijn uitgefreesd zodat het mooi uitgelijnd in de verpakking zit. Rond het model is nog een laag zijdepapier en een plasticfolie als bescherming aangebracht. In de doos zijn nog een paar kleine onderdelen aanwezig om het model naar eigen zin af te werken. Zo zijn de beschermhulzen van de zuigerstangen bijgevoegd en is er eveneens een normschacht voor wisselbare koppeling aanwezig indien men dit messing model rijdend op de modelbaan wil inzetten. Standaard zijn immers twee imitatieschroefkoppe-

lingen aangebracht. De koppeling van de tender dient dan vervangen te worden door het meegeleverde normschachtje. In de doos vinden we nog verdere informatie terug betreffende het model. Het betreft hier een duidelijke tekening hoe je het geheel moet demonteren. Hiervoor dien je bij de locomotief slechts drie schroeven te lossen. Hetzelfde geldt voor de tender. Interessant is eveneens het bijgeleverde elektrische schema van de loc, waar alle schakelingen duidelijk zijn weergegeven.

Gravure, vormgeving en maatvoering

Het zal niemand verwonderen als we stellen dat de gravure van dit messing model zo goed als perfect is. Messing modellen lenen zich per definitie tot afwerking in de perfectie. Daarin is Treinshop Olaerts dan ook met verve geslaagd. Stoom- en zandleidingen zijn afzonderlijk aangebracht. Zelfs de elektrische leidingen zijn afzonderlijk aangebracht. Dat merk je niet meteen, doch als je de ketel bekijkt met een loep zie je duidelijk dat al deze fijne leidingen op de ketel zijn aangebracht voor het schilderen. Daardoor zou je kunnen denken dat ze aangegoten zijn, doch dit is niet het geval. Op de ketel merken we bovenaan de afschermingkap rond de stoomdom, voedingsdom en zandkist. Vanaf de zandkist vertrekken langs elke zijde van de loc vier leidingen naar de wielen, leidingen die ook onder de omloopplaat en door het chassis merkbaar tot aan de wielen doorlopen. Van detailafwerking gesproken. Ook vanaf de stoomdom vertrekken mooi uitgevoerde leidingen. Ook hier is het kraanwerk op en top uitgevoerd. Bovenop de ketel is eveneens een voorverwarmingsinstallatie type ACFI aangebracht. Ook hier zijn alle details overvloedig aanwezig. Op de rookkast merken we de dubbele uitlaat, type Legein. Verder

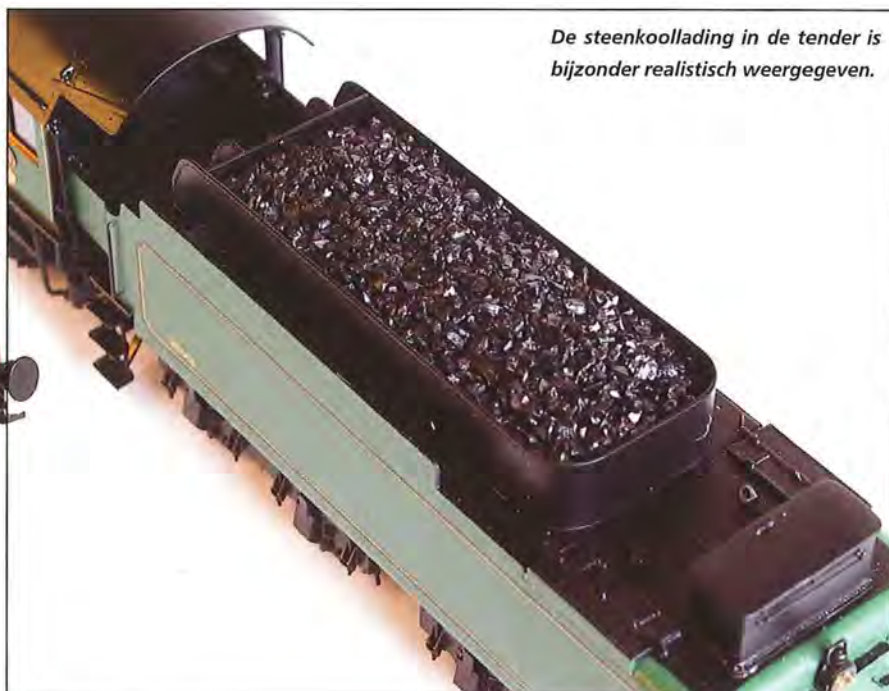
Voorraanzicht van de 5.001. Merk de centrale lamp op de bufferbalk. Op de rookkast merk je het bevestigingspunt voor de lamp op de rookkastdeur. Deze is in model niet voorzien.

zijn er bovenaan nog twee overdrukventielen en een stoomfluit aangebracht.

Ook op de omloopplaat vinden we heel wat onderdelen met betrekking tot stoomtractie terug. Op de linkeromloopplaat merk je een mooie weergave van de voedingspomp van de ACFI voorverwarmer. De rechteromloopplaat bevat, van achter naar voor bekeken, een turbo generator van het merk Pyle met daarnaast de Westinghouse bi-compound luchtpomp en de installatie van de pneumatische gangwissel. Al deze onderdelen zijn piekfijn in model nagebouwd en geven de machine een prachtig cachet. Bij dergelijke realisaties zal het u niet verwonderen dat ook het machinistenhuis compleet en correct is uitgevoerd. Het chassis onder de omloopplaat getuigt eveneens van grote klasse. De drijfwielen zijn fijn weergegeven en de Walschaertsverdeling en stangenstelsel zijn prima gedetailleerd. Dit geldt ook voor bissel- en voorloopas. Het enige wat de koper nog moet aanbrengen zijn de beschermingshulzen van de zuigerstangen op de cilinders. Deze zijn in de doos meegeleverd. Indien je dit model als vitrine-model gebruikt, kan je zonder problemen

De achterzijde van de tender is eveneens bijzonder fijn afgewerkt. De loc beschikt bij levering door TGO over een imitatie schroefkoppeling en is voorzien van alle nodige koppelingsattributen.

De steenkoollading in de tender is bijzonder realistisch weergegeven.

Het machinistenhuis met de daaronder liggende bisselas, rijkelijk voorzien van details.

Op de rookkast merken we de dubbele uitlaat Legein en eveneens een fraai uitgevoerde ACI voorverwarmingsinstallatie.

deze hulzen aanbrengen. Wil je echter dit model op je modelbaan rijdend inzetten, dan laat je de beschermingshulzen beter achterwege. Aan het chassis, en dat is dan ook wel het enige minpuntje, merken we enkele draden van de stroomafname. Gelukkig zijn deze heel fijn en vallen ze niet meteen op.

Ook de tender is fraai afgewerkt. Voor het type 5 werd een geheel nieuwe, passende tender ontworpen. Deze staat op twee draaistellen met heel fijne spaakwielen. Ook hier is de gravure voortreffelijk, vooral de dubbele rijen klinknagels springen mooi in het oog. Bovenop de tender vinden we een heel goede steenkoollimitatie terug. Helemaal achteraan op de tender staat de materiaalkist. Handgrepen en traptreden

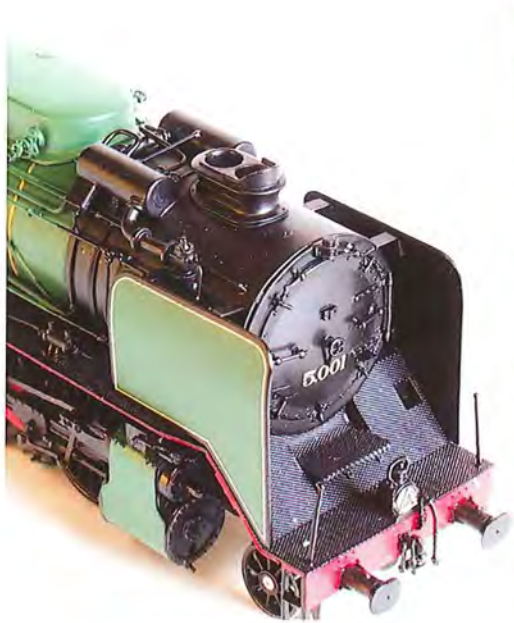
zijn zoals we het van een messingmodel mogen verwachten. Het zal je verder niet verwonderen dat het model over verende buffers beschikt, zowel vooraan op de locomotief als achteraan op de tender. Wat de maatvoering betreft scoort onze testloc bijzonder goed. Op vrijwel alle gemeten maten is de afwijking ten opzichte van de realiteit kleiner of gelijk aan twee procent. Enkel bij de afstand loopas-buffer is er een opmerkelijk verschil, dat moeilijk valt te verklaren.

Kleurstelling en belettering

Treinshop Olaerts stelde ons een 5.001 ter beschikking. Dit is uiteraard een loc in de groene NMBS kleurstelling. Naast deze groene kleurstelling bestaat ook de mogelijkheid deze loc in de bruine versie aan te

schaffen en een speciale uitvoering in een grijze antiroest uitvoering. Van deze laatste kleur vinden we in 'Vapeur en Belgique', tome 2, van Phil Dambly een voorbeeldfoto terug. De grijze kleur had dat voordeel dat alle details mooi tot hun recht komen op de foto. Ook in Duitsland werd door sommige fabrieken dergelijke grijze kleurstelling voor fotografische doeleinden gebruikt. Het spreekt uiteraard voor zich dat achteraf de loc zijn 'normale' kleur kreeg voor hij in dienst werd gesteld.

De ketel van het recensie exemplaar is volledig in het standaard groen uitgevoerd. De rookkast en de daarop aangebrachte ACI installatie zijn in het zwart uitgevoerd, evenals het dak van het machinistenhuis. De omloopplaat is conform de

Detail voorste gedeelte loc 5.001.

Alle noodzakelijke leidingen zijn bij de ACFI voorverwarmingsinstallatie aanwezig.

werkelijkheid in het zwart uitgevoerd en afgelijnd met fijn rood. Op de ketel zijn de ketelbanden koperkleurig uitgevoerd. Ons testexemplaar beschikt over grote windleiplaten. Deze zijn aan de binnenzijde zwart uitgevoerd, aan de buitenzijde groen met fijne gele bies en zwarte omlijning. De buitenliggende cilinders van de machine zijn eveneens in het groen uitgevoerd. Het chassis is volledig in het zwart. Ook de wielen hebben de correcte zwarte kleur. De drijfstaag tussen cilinder en drijf-as is met rood ingelegd. Dit is eveneens

het geval voor de koppelstangen tussen de vier wielen. Op het machinistenhuis merken we alweer de fijne gele bies, omgeven door een fijne zwarte rand. Dit is de kleurstelling zoals de machines van de NMBS sinds 1935 werden uitgevoerd. De zijramen in het machinistenhuis zijn koperkleurig ingelegd.

De tender van het type 5 is in hoofdzaak groen gekleurd. Ook hier merken we de fijne aangebrachte gele en zwarte bies op de zijwand. Het chassis van deze tender is

naar analogie met het chassis van de loc zwart gekleurd. Dit is ook het geval voor de verhoogde kolenbak op de tender en de materiaalbak achteraan op de tender. Op het machinistenhuis vinden we het locnummer terug op een imitatie koperen plaat, waarbij de achtergrond van deze plaat netjes zwart is ingekleurd. De cijfers zijn dan weer gamskleurig weergegeven. Naast deze plaat met locnummer vinden we een plaat met de stelplaatsaanduiding MKM terug. Dit staat voor de stelplaats Stockem, de stelplaats waar deze loc van-

De drijfeenheid onder de omloopplaat is bijzonder realistisch weergegeven.

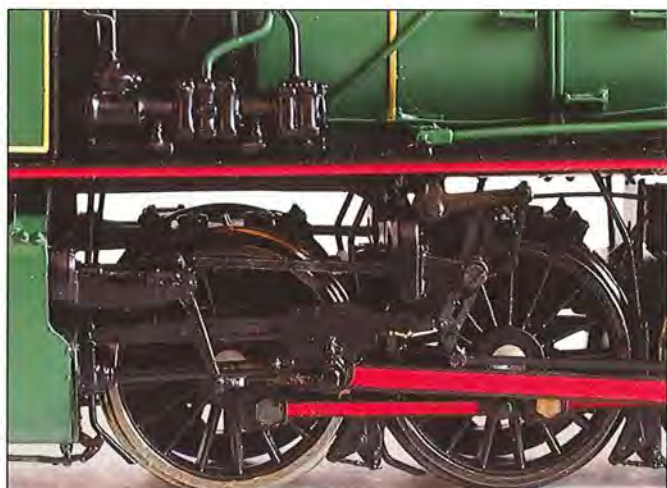
Detail van leiding en kraanwerk op de stoomdom met zandkist. Ook hier zijn alle leidingen heel realistisch weergegeven.

Op de omloopplaat is links een turbo-generator van het merk Pyle merkbaar. Centraal staat de bicomponent Westinghouse luchtpomp.

Merk de leiding van de zandstrooiinstallatie. Deze loopt van de zandkist over de ketel door tot onderaan het wiel. Van een realistische aanpak gesproken.

Het drijfwerk van de loc is uiterst fijn afgewerkt. Heel wat details komen mooi tot hun recht.

af 1942 tot buitendienststelling in 1951 in dienst is geweest. Onder het locnummer is eveneens een koperkleurige fabrieksplaat aangebracht. Hierop is duidelijk de vermelding 'Tubize' aanwezig. Op de tender is het tendernummer 38.001 aangebracht. Op de rookkastdeur en achteraan op de tender vinden we verder het locnummer terug.

Stroomafname en motorisatie

Het type 5 van TGO beschikt over een vijfpolige Mabushi motor met vlieg wiel, die in de ketel van de loc zit ingebouwd. Deze motor loopt bij ons testmodel vrij soepel. De tractie wordt overgebracht via een tandwielkast op de derde as, de drijf as. De stroomafname gebeurt op de twee eerste drijfassen van de locomotief en op de vier assen van de tender. Daardoor is een goede stroomafname verzekerd. Het type 5 van Treinshop Olaerts beschikt niet over rubberen antislipbandjes, doch deze kunnen, op aanvraag, voor het wisselstroommodel voor Märklin aangebracht worden.

De machine zelf weegt immers 490 gram, wat ruim genoeg zou moeten zijn om voldoende trekkracht te genereren. Het type 5 beschikt over een centrale lantaarn op de bufferbalk en op een centrale lantaarn achteraan de tender. Deze gaan bij ons analoge testmodel branden naargelang de rijrichting. De kleur is warm gelig en gaat al bij minimale stroomtoevoer voldoende branden. De lantaarns zijn verder uitgerust met de typische driehoek.

Treinshop Olaerts biedt de loc aan zowel in gelijkstroom als wisselstroomversie, analoog of digitaal. Standaard wordt de loc in analoge versie geleverd, doch in de loc is de bedrading en de ruimte voor de nodige digitale componenten aanwezig. Van deze bedrading vind je in de verpakking trouwens een overzichtelijk schema terug. Voor decoder en geluidsmodule is in de tender plaats voorzien, de motor van de loc bevindt zich in de vuurkist en het eerste ketelsegment, vertekkend vanuit het machinistenhuis.

Rijegenschappen en trekkracht

De drijfassen van het type 5 zijn afgeveerd. Daardoor is er een perfect contact mogelijk met het onderliggende spoor. Deze assen zijn voorzien van heel fijne flenzen volgens RP 25 norm. Wie dus wil rijden zal er moeten voor zorgen dat het baanvak perfect is aangelegd, al zorgt de afwerking van de drijfassen er voor dat minieme oneffenheden in het spoortraject opgevangen en overbrugd kunnen worden. Het type 5 doet het overigens goed op een modelbaan met ruime boogstraal en over normale en slanke wissels. We hebben de loc ook even op onze industrieaansluiting met korte Tillig wissels geplaatst, doch daarvoor is hij duidelijk niet ontworpen, dit zowel in grootbedrijf als in model. Van fabriek uit is de loc echter niet voorzien van een koppelingsschacht volgens NEM 362. Deze is wel los bijgevoegd in de verpakking en daarvoor dient de imitatie schroefkoppeling achteraan de tender verwijderd te worden. We hebben dit bij ons testmodel niet gedaan omdat we het

- perfecte afwerking
- typisch Belgisch model

- slechts beschikbaar voor een beperkt publiek wegens hoge kostprijs

ons toevertrouwde model niet wensten te veranderen, noch te beschadigen. Daardoor is de trekkraft van deze loc niet aan een test onderworpen.

Modellen en prijszetting

Treinshop Olaerts brengt alle mogelijke varianten van deze spectaculaire loc uit. Zo kan je, naast de oude nummering (500 tot 503), eveneens de nummering 501 tot 504 verkrijgen en de laatste nummering 5.001 tot 5.004. Deze laatste twee versies zijn enkel in het groen verkrijgbaar. Deze groene versies zijn voorzien van grote windleiplaten. Bij de laatste nummering zijn de 5.003 en 5.004 eveneens verkrijgbaar met een kleine drie-assige tender, de tender waarmee zij op het einde van hun carrière in dienst zijn geweest. De bruine versie bezit enkel een vier-assige tender, doch kleine windleiplaten. En dan is er nog de foto-versie in het grijs, een versie puur publicitair van constructeur Tubize. Door de loc grijs met zwarte accenten te kleuren, bekam je een prima foto voor de bedrijfscatalogus, een foto waarop alle onderdelen van de loc duidelijk merkbaar zijn. In de aankondiging van Treinshop Olaerts is eveneens sprake van een onderscheid tussen een dun uitgevoerde en een dik uitgevoerde omloopplaat. Oorspronkelijk waren deze machines voorzien van een dun vertikaal L profiel ter versteviging tegen de omloopplaat. Doch deze had de neiging te vervormen, waardoor een dikker en breder L profiel tegen de omloopplaat werd aangebracht. Ook dit verschil wordt in model aangeboden.

Voor een basisversie van deze messing loc betaal je € 1495 als standaardprijs. Extra opties zoals sound, digitaal, rookgenerator e.d., dien je apart te bestellen en te betalen. Een loc, gelijkstroom full option komt zo op € 1665. Niet min, maar je beschikt dan wel over een perfect afgewerkt messing model. Ook bij deze uitgave bood Treinshop Olaerts de mogelijkheid de betaling voor dit model te spreiden; voorschot, maandelijkse afbetalingen en een restprijs bij aflevering. In principe kon je je aankoop op deze wijze spreiden over 14 maand. Uiteraard is een messingmodel een model

Loc en tender zijn op een realistische manier vast gekoppeld. De getorste stroomdraden vallen echt niet op. Het draaiplateau tussen loc en tender kan omhoog worden geklapt.

Maatvoering stoomlocomotief NMBS type 5

producent: Olaerts

	VOORBEELD	H0	OLAERTS	%VERSCHIL
totale lengte over de buffers	24672	283,6	289,50	2,1
totale breedte	3150	36,2	36,31	0,3
lengte chassis locomotief	13965	160,5	160,00	0,3
totale hoogte	4480	51,5	52,39	1,7
afstand buffers	1710	19,7	19,90	1,2
doormeter drijfwielen	1700	19,5	19,34	1,0
totale lengte tender	9350	107,5	108,38	0,8
breedte tender	2860	32,9	33,10	0,7
hoogte buffers tender	1040	12,0	11,70	2,1
totale radstand tender	4530	52,1	52,15	0,2
doormeter wielen tender	1250	14,4	14,24	0,9
doormeter wiel loopas	900	10,3	10,21	1,3
doormeter wiel bisselas	1262	14,5	14,54	0,2
radstand drijfwielen	1800	20,7	20,70	0,0
asafstand loopas/ buffer	1350	15,5	13,03	16,0

voor een beperkt publiek en in die optiek moeten we het dan ook bekijken.

we echter kunnen dromen, mogen we ons gelukkig achten.

Besluit

Dit is het zesde messingproject van een stoomlocomotief van Treinshop Olaerts. Messing modellen kunnen vrijwel tot in de perfectie uitgevoerd worden en met het H0-model van het type 5 toont Guido Olaerts nogmaals dat dit ook voor Belgische modellen mogelijk is. De uitgave van deze modellen spreekt een beperkt, doch vast publiek aan. De modale modeltreinliefhebber kan enkel dromen van dergelijke modellen in zijn verzameling. Zolang

Tekst en foto's (model):
Guy Holbrecht

Bronnen:

- *Vapeur en Belgique, tome 2, Phil Dambly, uitgeverij Blanchart*
- *Onze onvergetelijke stomers, Phil Dambly, uitgeverij Het Spoor*
- *XVIII register van locomotieven van de NMBS 1926-1967, J. Vandenberghe, NMBS*
- *Spoorwegjournaal 48, de zwarte schapen van de NMBS, Michel Herbiet, Editions H.K.*

Gasselte

een stationnetje in Noordoost Drenthe

NA HUN DEELNAME MET HUN MODELSPOORWEGEN 'STATION ROLDE' EN 'EEXTERHALTE' (MSM 75) AAN VERSCHILLENDE EXPOSITIES VONDEN THEO MARIS EN FOKKO FEENSTRA DAT ZIJ TOE WAREN AAN EEN NIEUW PROJECT. BIJNA ALS VANZELFSPREKEND GINGEN ZIJ VOORT OP DE AL INGESLAGEN WEG EN KOZEN ZE VOOR GASSELTE, EEN VOLGEND STATION AAN DE VOORMALIGE SPOORLIJN ASSEN-GASSELTERNIJVEEN-STADSKANAAL OM IN MODEL NA TE BOUWEN. NA RUIM TWEE JAAR GESTAAG BOUWEN TREDEN ZIJ VOOR HET EERST MET GASSELTE NAAR BUITEN TIJDENS ON TRAXS! VAN 2 TOT EN MET 4 MAART 2012 IN HET SPOORWEGMUSEUM IN UTRECHT. GRAAG LATEN WE DE BOUWERS AAN HET WOORD OVER HUN NIEUWSTE PROJECT.

*De lokaaltrein uit Assen is
zojuist binnengelopen in
Gasselte.*

Vanuit de richting Assen komend leek het station van Gieten een logisch vervolg te zijn, ware het niet dat het stationsgebouw van Gieten grote overeenkomsten vertoonde met dat van Rolde. Dat idee was zodoende minder aantrekkelijk en Gieten viel (voorlopig) af. Het daarop volgende station in de richting van Stadskanaal is Gasselte, dat in vroeger tijden beschikte over een pittoresk haltegebouw. Bovendien lag de halte in een ruime boog. Het haltegebouw van Gasselte is al jaren geleden verdwenen. Slechts een eenvoudig hutje herinnert nu ter plaatse nog aan het feit dat de halte Gasselte ooit was gelegen aan één van de lijnen van het spoorwegnet van de Noord-Ooster Locaal Spoorwegmaatschappij (NOLS), welke maatschappij later opging in de Nederlandse Spoorwegen.

Om grote hoogteverschillen in deze spoorlijn te voorkomen werd bij de aanleg van deze lijn ter hoogte van Gasselte een insnijding gemaakt in de Hondsrug, een zandrug tussen de stad Groningen en het Drentse Emmen. Deze als werkgelegenheidsproject uitgevoerde uitgraving werd al snel 'Het Ravijn' genoemd vanwege het ter plaatse wel bijzondere hoogteverschil en de relatief steil oplopende bermen aan weerskanten van het – voormalige – tracé. De brug die halverwege over deze insnijding is gebouwd vormde destijds het eerste spoorwegviaduct in de provincie Drenthe. Met deze feiten op zak leek de halte Gasselte ons een aantrekkelijk onderwerp om in model na te bouwen.

Uitzicht op de oostzijde van het emplacement.

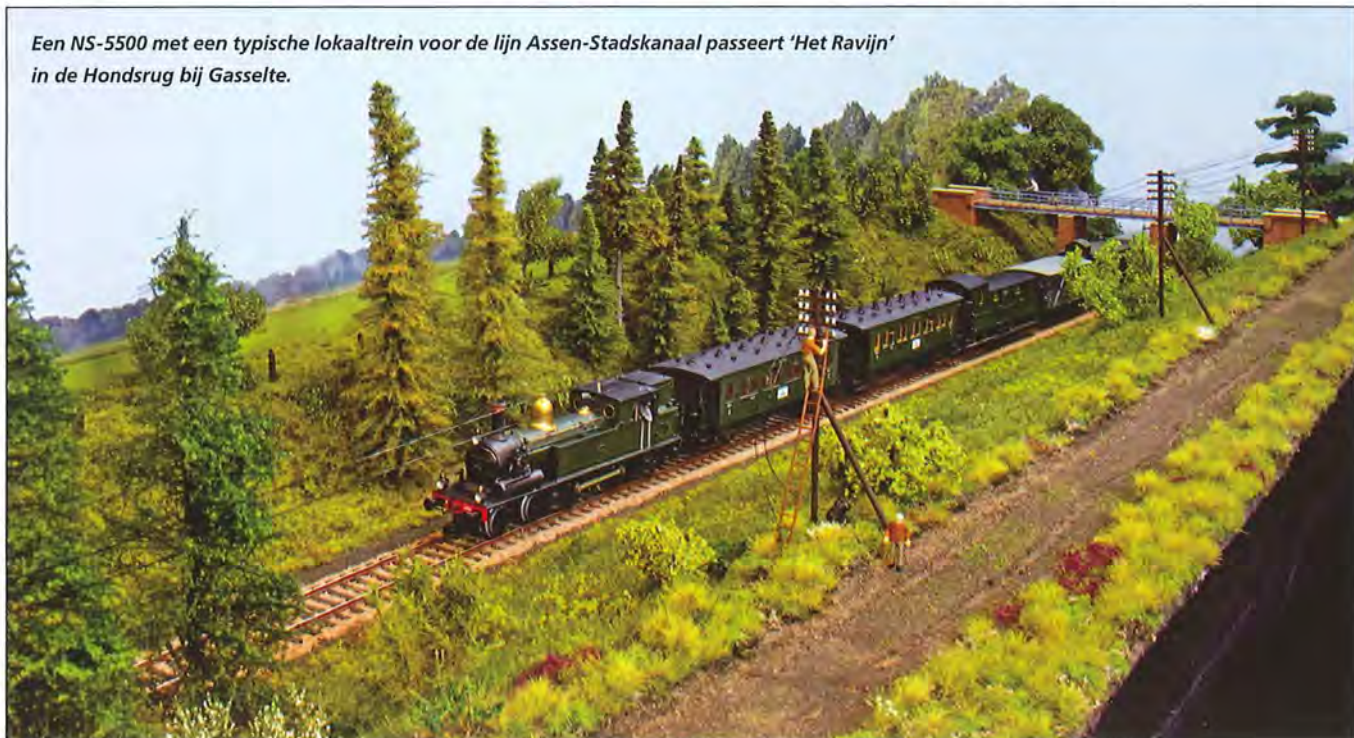

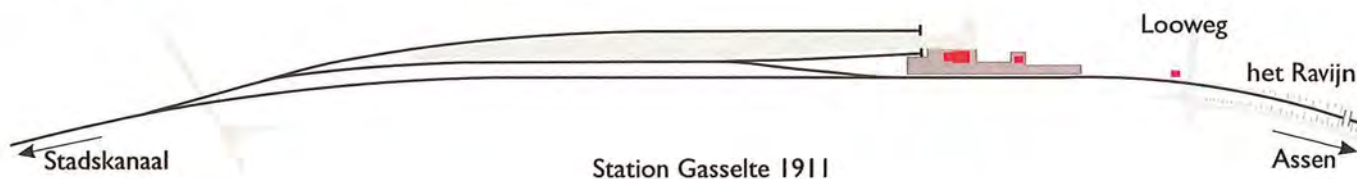
Vanzelfsprekend werd begonnen met het verzamelen van zoveel mogelijk informatie. Bij Het Utrechts Archief (www.hetutrechts-archief.nl) werden tekeningen van het emplacement en een achteraf bij het haltegebouw aangebouwde goederenloods gevonden, maar een tekening van het haltegebouw zelf ontbrak helaas. Omdat dit gebouw al in 1969 was afgebroken moesten we terugvallen op een reeds eerder verkregen tekening van station Valthe, eveneens een haltegebouw van de NOLS, dat in grote lijnen overeenkwam met dat van Gasselte. Van de halte Gasselte werden een paar foto's gevonden in boeken en op Internet, waarbij de omstreeks 1960 door spoorwegfotograaf Roef Ankersmit genomen foto's van het haltegebouw en het emplacement onontbeerlijk bleken te zijn. Een enkele prentbriefkaart, waarop ook het WC-gebouwtje staat afgebeeld,

gaf een mooi overzicht van het perron en directe omgeving. Een paar afbeeldingen van het viaduct en de insnijding maakten het beeld redelijk compleet, zij het dat de informatie nog steeds summier is te noemen. Zo staat bijvoorbeeld het schuurtje van de afdeling Weg & Werken wel ingetekend op een emplacementstekening, maar weten we niet hoe dat er heeft uitgezien omdat foto's gewoonweg ontbreken.

Om een goed beeld van het haltegebouw te krijgen werd een tocht ondernomen naar Valthe. Het daar nog steeds bestaande, maar als woning in gebruik zijnde haltegebouw, werd tot in detail aan de buitenzijde op foto vastgelegd. Ook namen we natuurlijk een kijkje in Gasselte om een ruimtelijk idee te krijgen van wat daar eens geweest moest zijn. Van die gelegenheid

Een NS-5500 met een typische lokaaltrein voor de lijn Assen-Stadskanaal passeert 'Het Ravijn' in de Hondsrug bij Gasselte.

maakten we gebruik om het nog steeds bestaande, maar inmiddels voor het verkeer gesloten viaduct in kaart te brengen en te fotograferen. Ook werden de omliggende boerderijen en woningen die een plaatsje op de modelspoorweg moesten krijgen uitgebreid gefotografeerd, hoewel dat in een enkel geval een boos gezicht opleverde...

Tijdperk IIb

Uit de emplacementtekeningen bleek dat de sporensituatie van voor de Tweede Wereldoorlog de meest interessante zou zijn. Er lagen in die tijd nog twee sporen langs de losweg en er was zelfs een mogelijkheid tot omlopen. Vanaf 14 mei 1939 is de halte Gasselte gesloten voor reizigersvervoer, zij

het dat dit vanwege de Tweede Wereldoorlog nog een korte opleving kende tot 1947. Omdat we het aantrekkelijk vonden dit reizigersvervoer wel uit te beelden, besloten we om voor onze modelspoorweg tijdperk IIb aan te houden. Nadat we het sporenplan naar schaal H0 hadden vertaald, besloten we het emplacement zoveel mogelijk op schaal na te maken. Alleen is het deel tussen de overweg aan de westzijde (voor de kijker rechts van het haltegebouw) en het viaduct sterk ingekort vanwege de te grote lengte in model. Daardoor konden we volstaan met zes segmenten van 120 x 45 cm die, vanwege de ruime boog in het spoor, trapeziumvormig zijn uitgevoerd. De Peco-rails (code 75) werden op een laag zachtboard aangebracht. Nog voordat met de landschapbouw werd begonnen, is de bedrading aangebracht en ervoor gezorgd

dat alles feilloos functioneerde. Vanwege het eenvoudige karakter van deze modelspoorweg volstaat een analoge bediening. Het betreft immers maar een deel van een baanvak waar slechts heen en weer wordt gereden en wat langs de losweg wordt gerangeerd. Wel hebben we enkele sporen elektrisch uitschakelbaar uitgevoerd, zodat we een trein kunnen wegzetten en een andere uit de fiddle yard laten verschijnen.

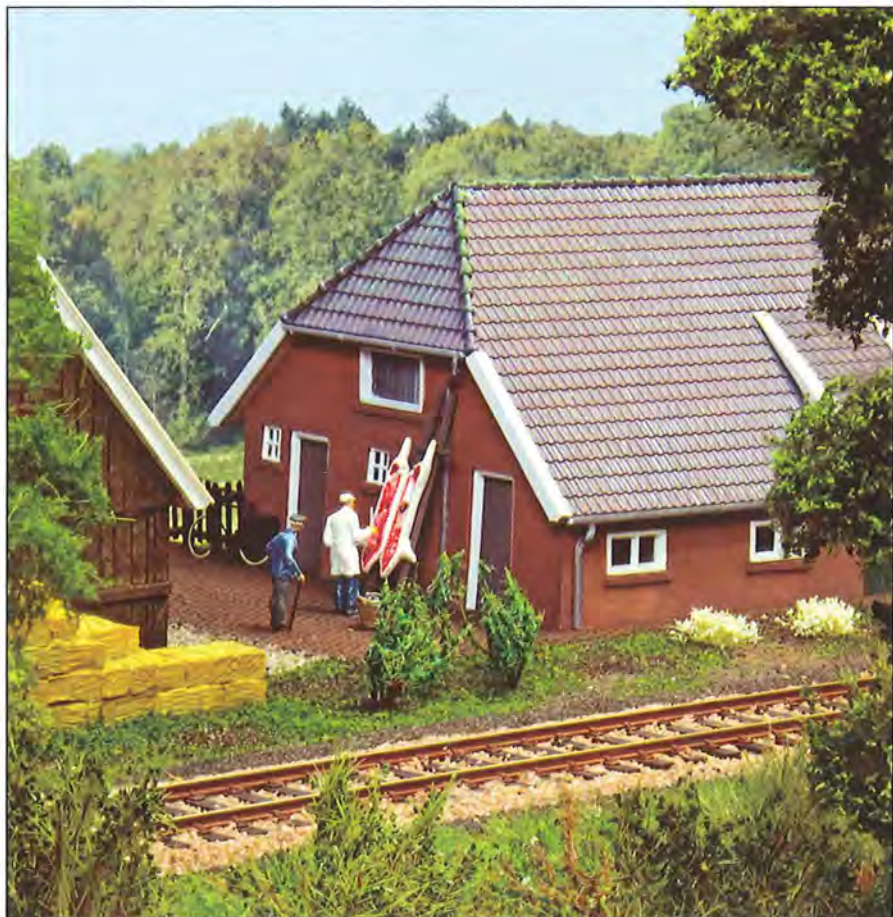
De keuze voor tijdperk IIb betekende echter dat er nog wel voor passend rollend materieel moest worden gezorgd. Kenmerkend voor het deels gecombineerde reizigers- en goederenvervoer op de lijn Assen-Stadskanaal was een lokaaltrein die bestond uit een NS-stoomloc serie 5500, enkele twee assige rijtuigen, een bagagewagen en enkele goederenwagens.

Een Goederentrein nadert het viaduct over 'Het Ravijn'.

De trein uit Stadskanaal op weg naar Assen. Met maar een paar treinen per dag kon worden volstaan met één treinsamenstelling. Zowel in Assen als Stadskanaal lag een draaischijf zodat de loc altijd met de schoorsteen voor kon rijden.

Aangezien we bij de bouw van de vorige stations al een 5500 op ons wensenlijstje hadden staan, werd deze nu eindelijk aangeschaft. De keuze viel op een Modelloco bouwpakket dat op enkele punten werd verbeterd. Zo is ze voorzien van een drijf-as met driepuntscompensatie zodat de drijfwielen altijd goed contact maken met de rails. Tevens is de motor voorzien van een vliegwieltje, waardoor de rijeigenschappen verder zijn verbeterd. Verder is het model voorzien van Fleischmann kortkoppelingen en gesuperd met enkele accessoires waaronder Philotrains-lantaarns.

Voor de tweeassige rijtuigen dienden onderstellen van oude Fleischmann donderbussen als basis. De kappen werden gebouwd van styreenplaat van Evergreen, evenals de inrichting. Een passende bagagewagen werd gevonden bij Fleischmann, welke met behulp van een ombouwsetje van MK modelbouwstudio's werd ver nederlandse. De goederenwagens werden gevonden in de assortimenten van de bekende fabrikanten, met uitzondering van een Nederlandse veewagen waarvan de kap zelf werd gebouwd en geplaatst op een Fleischmann G10-onderstel. Dat we nu tijdperk- en regiogetrouw materieel voorhanden hebben, wil natuurlijk niet zeggen dat we nooit ander materieel toelaten op onze modelspoorweg. De eerder bij Rolde en Eext gesignaleerde NS-stoomloc serie 7600 en sik bewijzen namelijk ook prima diensten in Gasselte.

Gebouwen

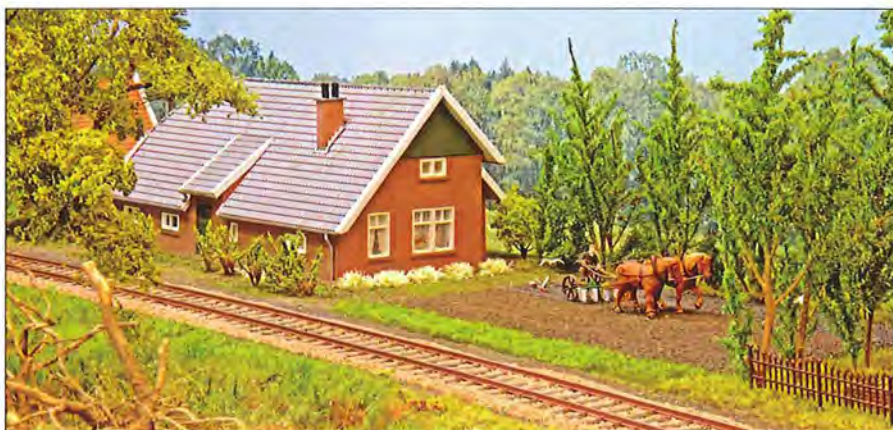
Ons streven om de voorbij werkelijkheid zoveel mogelijk te benaderen betekende dat de gebouwen voor deze modelspoorweg zelf moesten worden gebouwd. Ze werden, inclusief het viaduct, voornamelijk gemaakt van styreen. De gebouwen zijn – in de regel – opgebouwd uit een basisgevel uit 1,5 mm dik styreenplaat met daarop de dunne muurplaten van Slater's. De gebruikte muurplaten zijn volgens de fabrikant bedoeld voor schaal N, maar volgens ons zijn ze prima passend voor schaal H0. Voor de gepleisterde buitenmuren (aan de west- en zuidzijde) van het haltegebouw werd effen styreenplaat met een dikte van 0,5 mm gebruikt. Om krom-

Bij de aankleding van het landschap is rekening gehouden met zichtlijnen. Zo kun je tussen de bomen op de voorgrond doorkijken naar het varken – dat met de nodige anatomische kennis – op de ladder wordt geslacht.

trekken van de buitenmuren te voorkomen werden de gebouwen voorzien van tussenwanden (hier spreekt toch niet de ervaring?). Die tussenwanden zijn zoveel mogelijk volgens tekening aangebracht en geven het gebouw tevens meer extra stevigheid. Om de miniatuurbewoners tegen hemelwater te beschermen zijn dakplaten van onder andere Kibri gebruikt. Daklijsten en dergelijke werden gesneden uit Evergreen styreenplaat en regenpijpen zijn van 1 mm messingdraad of styreen gemaakt. Het riet op een boerenschuur werd gemaakt van fijnkorrelig schuurpapier dat, mits goed aangebracht, in onze ogen beter lijkt op geschoren riet dan het vaak gebruikt vezelachtig materiaal. Het haltegebouw werd overigens voorzien van een volledig ingericht interieur. Om dit te kunnen bekijken kan het dak eventueel worden verwijderd. Op de binnenmuren werd een lambriserings aangebracht van Evergreen-styreenplaat met een plankmotief. De vloeren bestaan uit, fijn gesneden, houten planken. Tot slot werd het geheel geschilderd en gemeubileerd.

Diepte

Bij de landschapstuffering hebben we toch een beetje gesmokkeld voor wat betreft het tijdperk. Omdat het voorbeeld in tijdperk IIb nog behoorlijk kale gedeelten liet zien, besloten we op dit punt met een knipoog te kijken naar de werkelijkheid en ons meer te baseren op recentere datum. Niet alleen vanwege de maatvoering, maar om ook een beetje de kosten te besparen, zijn de vele en verschillende bomen op deze modelspoorweg met behulp van de bekende draadmethode in noeste huisarbeid ontstaan. Daarbij is wel gebruik gemaakt van modern begroeningsmateriaal, zoals de loofsoorten van Heki. Het vele benodigde bodembedekkingsmateriaal

De eigenaar van deze boerderij vond het maar niks dat zijn huis uitgebreid werd gefotografeerd. Zelfs de foto's in MSM 75 konden hem niet overtuigen dat het om een onschuldig voorbeeld voor de modelspoorweg zou gaan. Van het gemopper hebben we ons maar niet te veel aange-trokken.

vonden we bij Polák, Heki en miniNatur/Silhouette, dat door elkaar is gebruikt.

Omdat de diepte van onze modelspoorweg slechts 45 cm bedraagt, zochten we naar een manier om meer diepte in de achtergrond aan te brengen. Bij onze

voorgaande modelspoorwegen hadden we gebruik gemaakt van een geschilderde achtergrond, waarbij een enkel gebouw op papier was afgedrukt en opgeplakt. Daar waren we niet helemaal tevreden mee. Nu hebben we een manier gevonden door in het weidse Drentse landschap

Een extra kolentrein getrokken door NS-loc serie 7600 is zojuist de Looweg gepasseerd.

Met de heide in de directe omgeving kunnen de bijen heel wat honing produceren.

De grootvader van Theo geeft het pas vernieuwde hek een verfje.

Op een Drentse modelspoorweg hoort gewoon een schaapskudde.

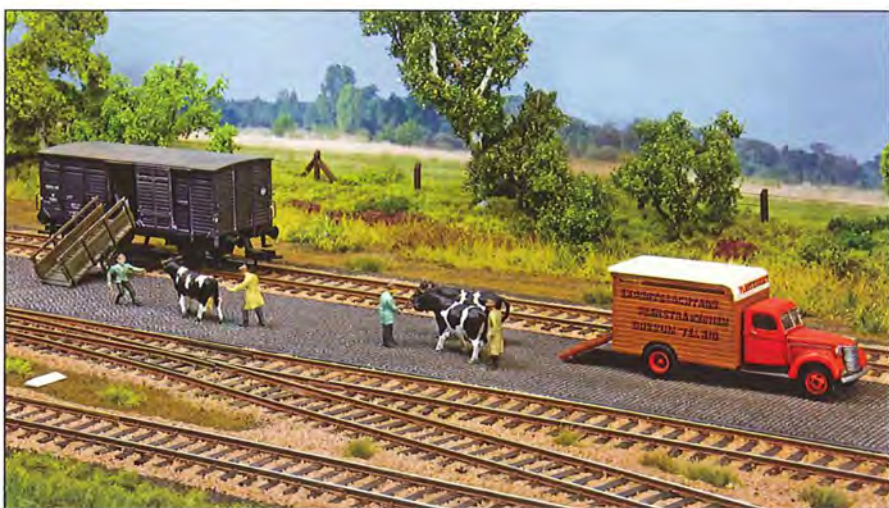
foto's te maken. De foto's zijn geprint op gewoon A4-printerpapier, vervolgens uitgeknipt langs de grens van boomtoppen en ten slotte met behulp van spuitlijm op een hemelsblauw gespotten achtergrond geplakt. De basis van deze achtergrond bestaat overigens uit hardboard en is met de segmenten mee in een flauwe boog aangebracht op enkele centimeters achter de modelspoorweg. Uiteraard werd het geheel voorzien van een frieslijst met verlichting en is de onderzijde van de modelspoorweg voorzien van een rok.

Scènes

Om onze modelspoorweg te verlevendigen zijn de nodige details aangebracht en hebben enkele scènes een plaatsje gekregen. Beginnend aan de linkerkant van de modelspoorweg zien we daarbij het volgende. Achter een boerderij heeft een huisslachting plaatsgevonden en is de op een dienstfiets aangekomen keurmeester onder het wakend oog van een oude boer bezig het geslachte varken aan een visueel onderzoek te onderwerpen. Aan de voorzijde van deze boerderij is een boer met behulp van paarden bezig het daar liggend stukje bouwland om te ploegen

Oog voor het detail. Zoals het hoort met het vervoer van runderen hebben zij een tuigje dat om de hoorns en de snuit is bevestigd.

De aan de hand van een foto nagebouwde WC-gebouwtje annex lampisterie.

Zo zou het schuurtje van de afdeling weg en werken er uit kunnen hebben gezien.

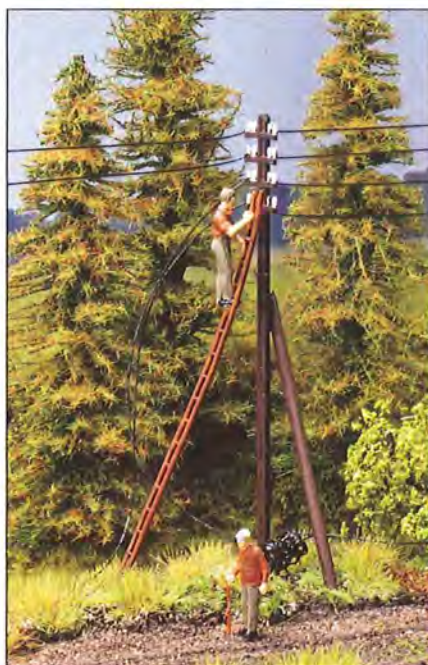
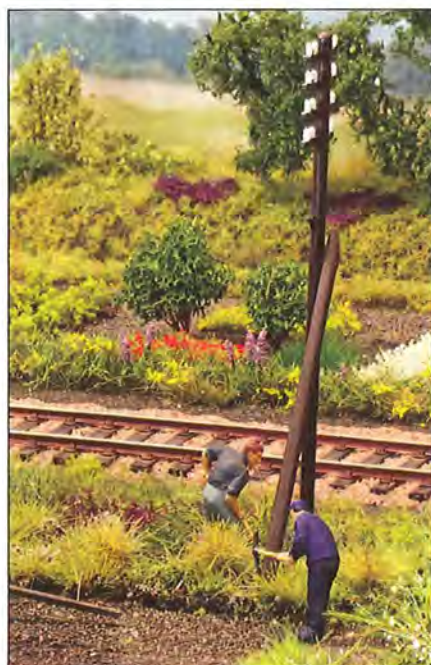

Aan de overzijde van het spoor bij de overweg in de Looweg wordt driftig hout gesprokkeld voor het volgende winterseizoen.

en proberen een paar zwevende meeuwen daarbij wat voedsel te vinden. Bij de naastgelegen boerderij wordt de mest met behulp van een kruiwagen naar de mesthoop gebracht, terwijl aan de andere zijde van het spoor een bijenhouder zijn bijenkorven gadeslaat. Voorbij de overweg, die gemarkeerd is met zelfgemaakte messing andreaskruisen en hekwerk, wordt bij een volgend boerderijtje het pas vernieuwde hekwerk geschilderd. Aan de voorzijde van de modelspoorweg wordt een kleine kudde schapen lopend over de onverharde weg overgebracht naar een weiland en achter de bomen zien we een paar zelfgemaakte armseinen staan, die met de hand

Drukke op het perron van Gasselte. Het moet wel marktdag zijn in Assen. Op ander dagen stapten hooguit vier reizigers in of uit de trein.

Typisch de Nederlandse spoorwegen: wat morgen niet meer nodig is wordt gisteren alvast gesloopt. De wegwerkers zijn de telegraafverbindingen al aan het slopen terwijl de reizigersdienst nog moet worden gestaakt.

kunnen worden bediend. De seinarmen komen overigens van Philotrain. Hoewel de hier aanwezige wissels op afstand worden bediend, zijn ze ook voorzien van echt werkende wisselstellers die in eigenbouw uit messing werden vervaardigd.

Op de losweg zien we dat een gesloten goederenwagen met behulp van een trap wordt beladen met zakgoed en even verderop is een groepje veehandelaren bezig enkele koeien in een veewagen te drijven. De plaatselijke kolenboer heeft een lading

nootjes ontvangen en is bezig de kolenbak te lossen om vervolgens met behulp van een glijgoot en een jacobsladder zijn auto te beladen.

Op het perron staan enkele reizigers te wachten op de naderende trein. Voor en naast het station staan enkele olie-lantaarns uit witmetalen bouwsetje van GM&S. Een deel van het perron is ingericht als tuin van de stationschef. Door de geopende deur van het werkplaatsje dat is ondergebracht in het bijgebouwtje is nog net een werkbank te zien. Naast het perron liggen de tuintjes van de ploegbaas en andere spoorwegwerkers van de afdeling Weg & Werken. Even verderop hebben zij het eerder genoemde schuurtje dat onderdak biedt aan de draisine. Naast dit schuurtje ligt een stapel in onbruik zijnde dwarsliggers en ook nog een verroeste railfiets. De driewielige railfiets is evenals de draisine eigenbouw van messing. Aan de andere zijde van de overweg, in de Looweg, is een groepje mannen bezig het teveel aan bomen weg te halen. Het hout wordt deels gestapeld om te drogen en het andere deel in mootjes gehakt. In de ingraving zit een kunstschilder die het hele tafereel vastlegt voor het nageslacht.

Bovenop het talud, aan de rechterszijde van de modelspoorweg, worden met het oog op de aanstaande sluiting voor het reizigersverkeer de telegraafpalen en – draden langs de lijn verwijderd. Op een ladder staat iemand die de draden losknijpt en even verderop worden de palen uit de grond gehaald en op wagens gelegd. Aan dezelfde zijde staan een boerderij en een dubbele woning die, vanwege plaatsgebrek op de 'smalle' segmenten in halfreliëf zijn uitgevoerd. Naast de boerderij is de boerin bezig met het voeren van wat pluimvee. In de achterzijde van de dubbele woning is aan een kant een opening gemaakt, waarbij men een blik kan werpen op de inrichting van de woning. Met haar kind op de arm wacht moeder op het moment dat het vogeltje van de koekoeksklok tevoorschijn komt...

Deze fraaie modelspoorweg zal voor de eerste maal in ons land te zien zijn op de 6de Grote Modelspoorexpo te Mechelen op 27 en 28 oktober 2012.

**Tekst: Fokko Feenstra
Foto's: Gerard Tombroek**

Vuistregels

voor een sporenplan

Deel 4: Een landschap ontwerpen

BENT U BEGONNEN MET HET ONTWERPEN VAN EEN SPORENPLAN EN IS UW VOLGENDE STAP HET INVULLEN VAN DE SCENERY, OF BENT U IEMAND DIE AL BIJ HET ONTWERPEN VAN HET SPORENPLAN REKENING HOUDT MET HET LANDSCHAP EN DE INVULLING DAARVAN?

In deze vierde aflevering van vuistregels voor het sporenplan hebben we weer enkele tips op een rijtje gezet die kunnen bijdragen aan een zo werkelijkheidsgetrouwe – en in dit geval ook zo natuurge-trouwe – modelspoorweg.

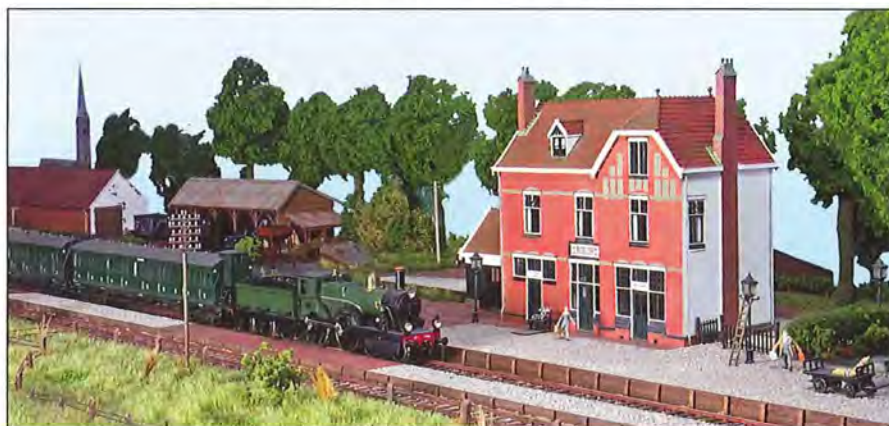
Iedereen heeft zo zijn eigen opvatting over het bouwen van een modelspoorweg. Voor de een is het alleen belangrijk dat de treinen goed rijden. Zij gaan uit van een sporenplan waaraan het landschap ondergeschikt is. Anderen streven naar het creëren van een zo werkelijkheidsgetrouw mogelijk landschap rondom het spoor. En dan zijn er nog bouwers die het landschap het belangrijkste vinden. Wat uw aanpak ook is, in alle gevallen is herkenning de basis voor het scheppen van een stukje werkelijkheid in het klein. Daarmee bedoelen we niet het herkennen van de standaard Faller-gebouwen of de typische Preiser-scènes, maar een herkenbaar tafereel dat in werkelijkheid bestaat of zou kunnen bestaan. Die herkenbaarheid wordt voornamelijk bepaald door bouwstijlen, gebruikte bouwmaterialen, het plaatselijk

karakter van de infrastructuur en dergelijke. Het maakt daarbij niet uit of het om een stad, vlak polderlandschap of bergen gaat.

De meeste kans op een succesvol resultaat heeft u als u uitgaat van een voorbeeld uit de werkelijkheid. We kennen daarvan een aantal prachtige voorbeelden, zoals

Savooistraat op de modelspoorweg Louise-Marie van MSC Pacific. Dit is wat we bedoelen met een herkenbaar tafereel. Ook al kent u de omgeving niet, zelfs zonder trein is aan de bebouwing direct te zien dat dit ergens in België moet zijn.

Balegem, Bilzen, Kautenbach, Rolde-Eext, Scherpenheuvel, enzovoorts die we in Modelspoormagazine hebben beschreven. Wellicht weet u ook een leuk station dat u wilt nabouwen. Het uitgangspunt is meestal het stationsgebouw, maar kijk

De werkelijkheid geeft het beste voorbeeld. Spoortechnisch stelt het station Rolde (MSM75) van Fokko Feenstra en Theo Maris niet veel voor toch kozen deze twee mannen ervoor om dit station in model na te bouwen. Hun passie is om het spoor uit de eigen omgeving zo werkelijkheidsgetrouw mogelijk weer te geven.

voor de aankleding van het landschap vooral eens verder in de omgeving. Zoek een aantal kenmerkende landschapselementen en karakteristieke gebouwen die u aanspreken en ruim daarvoor een plaatsje in op uw modelspoorweg. Het gekozen voorbeeld hoeft niet exact te worden nagebootst. Het treffen van de juiste atmosfeer van het station en zijn omgeving is veel belangrijker dan slaafse nauwkeurigheid. Over het algemeen is een modelspoorweg feitelijk een compromis tussen de verzamelde informatie, het gissen naar hoe het er heeft uitgezien in de periode die wordt nagebouwd en de beschikbare ruimte.

Ongeacht het gekozen voorbeeld zal bij een modelspoorweg thuis het verkleinen van het stationemplacement namelijk onvermijdelijk zijn, tenzij u natuurlijk over

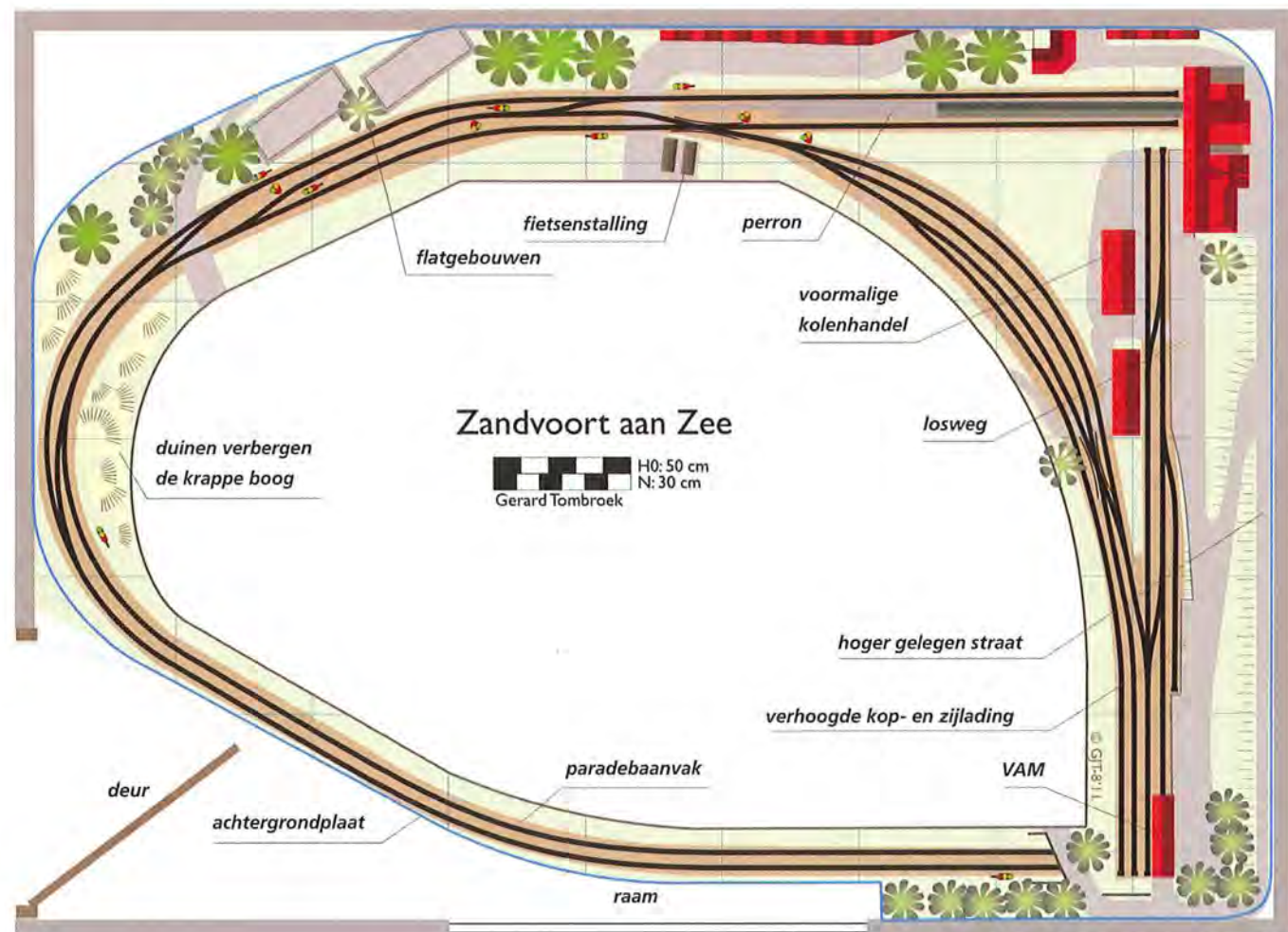
een enorme treinkamer kunt beschikken. Het korter maken van de sporen hoeft overigens geen probleem te zijn. Vaak komt een ingekort emplacement gevoelsmatig zelfs beter over dan een emplacement dat exact op schaallengte is. Bij een emplacement dat in de juiste lengte is weergegeven ziet het geheel er dikwijls kaal uit. Het is echter wel van belang dat het comprimeren van een emplacement zodanig gebeurt dat het karakter blijft behouden en... dat het functioneel blijft.

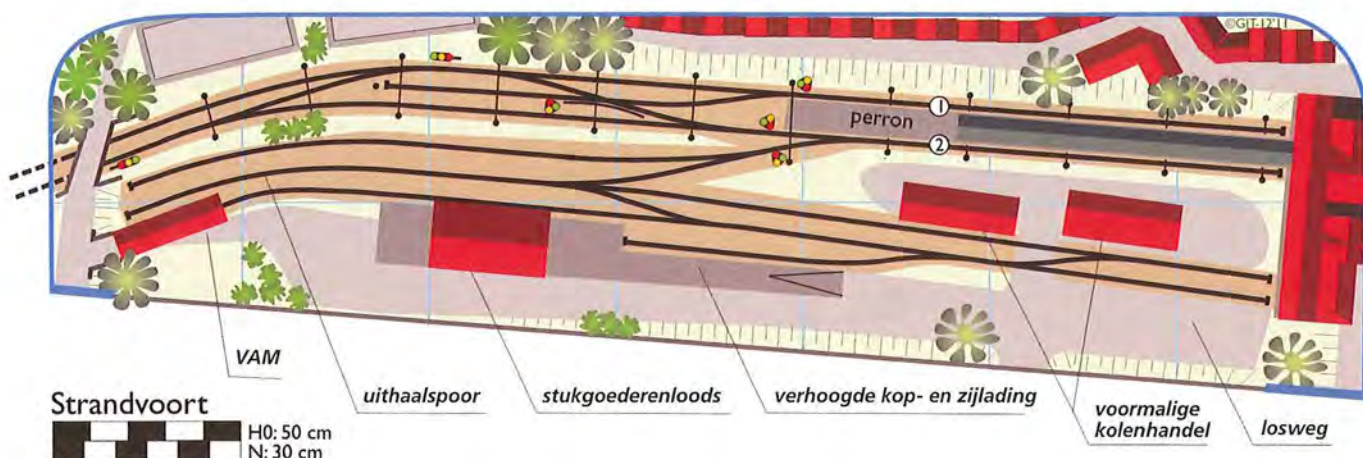
Strandvoort

In het eerste deel van deze serie (in MSM 107) gaven wij al enkele voorbeelden hoe bestaande emplacementen uit het grootbedrijf zijn te vertalen in sporenplannen voor de modelspoorweg. Onder andere het sporenplan van Zandvoort waarvan we hier een nieuwe tekening tonen. (De teke-

ning in MSM 107 bevat helaas enkele fouten, maar daarover meer in het bijschrift van de nieuwe tekening.) Stel dat het plan van Zandvoort u wel bevalt, maar de ruimte ontbreekt, probeer dan eens met het idee aan de slag te gaan. Behalve het inkorten van de sporen is het vaak goed mogelijk om gewoon enkele sporen weg te laten. Dat schept ruimte voor het landschap. Schuif eens wat met de elementen. Wat we daarmee bedoelen laat zich illustreren door te schuiven met Zandvoort, dat we om een onderscheid te maken Strandvoort zullen noemen. In plaats dat de goederensporen haaks op de perronsporen liggen hebben we ze zo verdraaid dat ze langs de perronsporen liggen, echter iets schuin zodat er voldoende ruimte is voor de loodsen van de plaatselijke kolenhandelaar. De rangeermogelijkheden zijn nagenoeg het zelfde als bij Zandvoort, alleen ontbreken de, in de boog gelegen, opstelsporen. Er is nog maar één opstelspoor overgebleven en dat ligt nu parallel aan de hoofdsporen. De goederensporen en het opstelspoor zijn alleen te bereiken via perronspoor 2. Daarmee moet rekening worden gehouden in de dienstre-

In het sporenplan van Zandvoort – in de eerste aflevering van vuistregels (zie MSM 107) – waren helaas enkele fouten geslopen. Een lezer wees ons er op dat een trein vanaf de goederensporen en het onderste perronspoor nooit op het buitenste spoor van het paradebaanvak kan komen. Dus niet rechtsrijdend het baanvak op kan. Er ontbrak een overloop in de hoofdsporen. Bovendien waren het ballast en voor een deel de straten weggevallen. Vandaar hierbij de gecorrigeerde tekening.

geling. Goederentreinen worden vanaf perronspoor 2 naar het uithaalspoor getrokken, dat tussen het opstelspoor en het spoor met de stukgoederenloods en het laadstation van de VAM ligt. Verder is het loc-opstelspoor nu een kopspoor, dat zodanig in het plan is opgenomen dat beide perronsporen in één rangeerbeweging zijn te bereiken. Door het toepassen van een half Engels wissel kunnen treinen die van perronspoor 2 vertrekken op het rechter hoofdspoor komen.

Het plan is nu een meter korter en beslaat nog maar een zijde van een kamer. Echter er moet nog wel een schaduwstation of Fiddle yard op worden aangesloten met sporen die minstens even lang zijn als het langste perronspoor. Hoe dit moet worden opgelost is geheel afhankelijk van de mogelijkheden in de modelspoorkamer, of juist een naastgelegen ruimte. U bent vast

Strandvoort – of hoe we dit plan ook zullen noemen – is ontstaan door te schuiven met de elementen van Zandvoort. Er is gelijk rekening gehouden met ruimte voor het landschap. De stukgoederenloods zorgt voor een dominant viewblock dat de toeschouwer dwingt om zich te verplaatsen om een ander deel van de modelspoorweg te kunnen zien. Het hooggeplaatste stationsgebouw rechts en de eveneens hoog geplaatste VAM overslag links zorgen samen met de coulissen voor een kadering van de modelspoorweg. De modelspoorweg is dieper dan de 80 cm die als vuistregel geldt om overal nog goed bij te kunnen. Door de losweg – inclusief de verhoogde zij- en koplading en stukgoederenloods op een uitneembaar landschapssegment te bouwen is alles altijd toegankelijk te maken. Een praktisch voorbeeld daarvan is Flintfield van Vincent de Bode dat is beschreven in Modelspoor magazine 80.

slim genoeg om daar een oplossing voor te vinden. U zou ook kunnen overwegen om de modelspoorweg in segmenten te bouwen. U kunt dan met de modelspoorweg deelnemen aan een van de modelspoorreposities.

Landschapsplanning

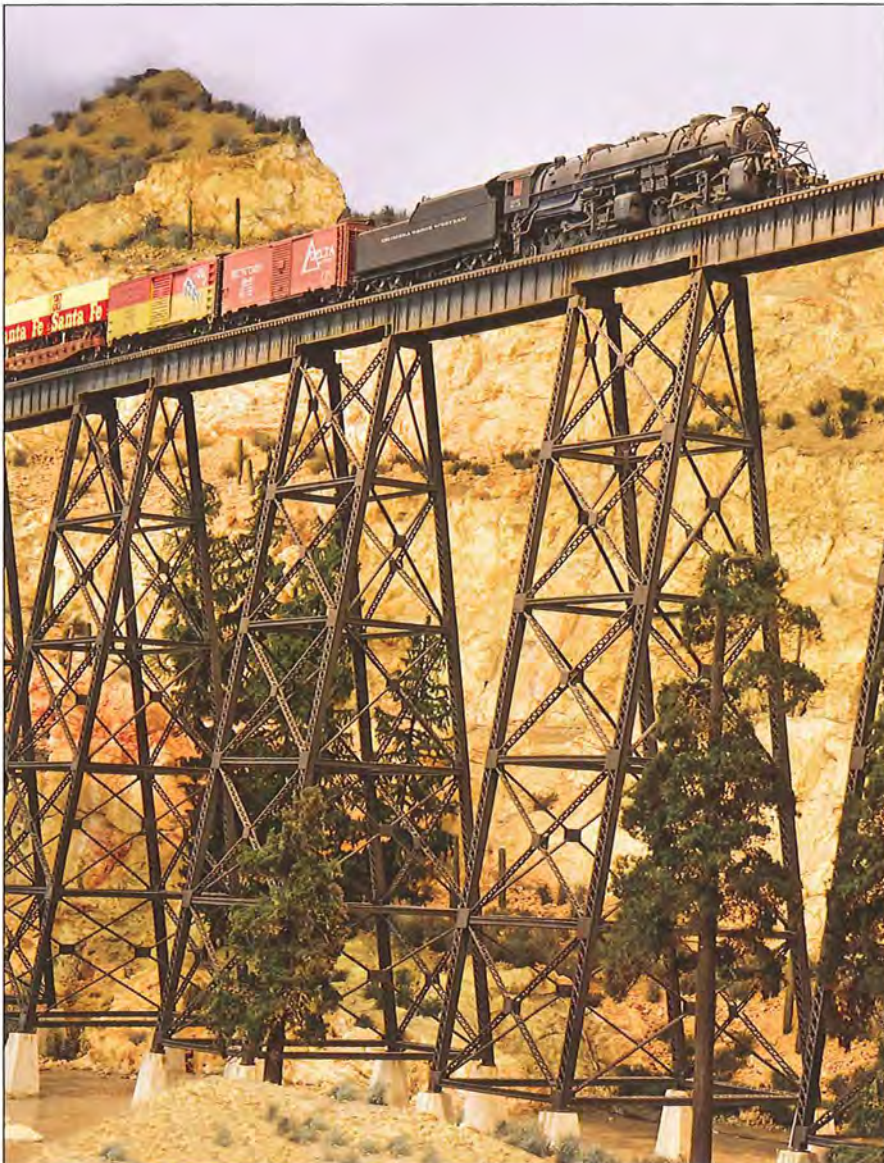
Het mag vreemd klinken maar met de keuze van het sporenplan heeft u nog geen goed plan voor een modelspoorweg. Het is een misvatting om te denken dat als de sporen zijn gelegd het volstaat om

Voor de Brit Ian Hollis speelt het landschap op zijn modelspoorweg Alkham een minstens zo belangrijke rol als de sporen en de treinen. Meer dan de helft van de diepte is gebruikt voor het landschap. Bij een dergelijke indeling van het landschap kan naar achter toe – op bescheiden wijze – een kleinere schaal worden gebruikt.

Dat ook op een modelspoorweg met als hoofdthema een kolenmijn, ruimte voor het landschap belangrijk is voor de totale indruk toont deze afbeelding van de Franse H0-modelspoorweg 'Sarre et Moselle'.

de overgebleven ruimte op te vullen met gebouwen en nog wat landschap. Helaas komt dat veelvuldig voor, met als resultaat een samenraapsel van objecten. Een realistisch landschap heeft gewoon ruimte nodig. Al tijdens het bedenken van een sporenplan hoort het ontwerpen van een landschap. Evenals we de vrijheid kunnen nemen om het stationsemplacement aan onze eigen eisen aan te passen kan dit ook met het landschap, als het resultaat maar geloofwaardig is. Observeer het landschap en de bebouwing die u wilt uitbeelden. Wat geldt voor het materieel en de gebouwen gaat ook op voor het landschap. Een schaalmodel van een loc of gebouw is alleen correct te bouwen na het bestuderen van het voorbeeld. Die regel gaat onverkort op voor het nabootsen van een rivier, een polderlandschap, een berg, bomen enzovoorts. Foto's en kaarten zijn vanzelfsprekend waardevolle informatiebronnen, maar er gaat niets boven een bezoek aan het gebied of de plaats zelf. De werkelijkheid is nu eenmaal onze beste leermeester.

Beperk u in het aantal landschapselemen-

Hoe hoog is een berg in model? Deze spectaculaire brug over de Gila River Canyon (van FREMO-USA) is maar liefst drie meter lang en een halve meter hoog. Omgerekend van halfnul naar de werkelijkheid is dat 261 meter lang en 43,5 meter hoog. De berg steekt daar nog circa 30 cm (26 m) bovenuit. Moraal van het verhaal... De brug is eigenlijk minder groot dan hij overkomt en de berg een stuk lager. Dat wil feitelijk zeggen dat een brug op de modelspoorweg eerder te klein zal zijn dan te groot. Iets om rekening mee te houden.

ten en kies de elementen die bij elkaar passen. Het idee om op een modelspoorweg sterk uiteenlopende landschapsvormen te combineren, zoals bergen aan de ene kant en een polder aan de andere kant, is gewoon vragen om een teleurstelling.

Is het niet mogelijk ruimte voor het landschap vrij te houden, ook niet als een paar sporen worden weggelaten, zoek dan naar een ander (kleiner) voorbeeld. Het is beter om een aantal sporen weg te laten ten behoeve van het landschap, dan het landschap achterwege te laten voor een paar sporen.

Echter zelfs als u voldoende ruimte hebt vrij gehouden voor het landschap zult u dat landschap selectief moeten verkleinen (evenals u hebt moeten doen bij het em-

placement). Kijk maar eens hoe breed een rivier in werkelijkheid is, of hoe groot een meer is waarin zeilboten varen. Een akker van een hectare (zouden die er nog zijn?) meet in H0 al meer dan een vierkante meter. Wie heeft er zoveel ruimte beschikbaar voor het landschap. Een ander voorbeeld zijn de bergen. Een berg van circa 1,5 meter is in model reusachtig, maar vanuit H0 teruggerekend is dat in werkelijkheid een heuvel van amper 130 meter. Om daardoor een tunnel te boren moeten de spoorbouwers wel een heel goede reden hebben. Zo niet, dan zullen de spoorwengenieurs eerder een uitgraving maken dan een 'dure' tunnel boren. Wat we met deze voorbeelden willen zeggen is, dat wat het landschap betreft de verhoudingen al snel zoek zijn. Om het landschap

enigszins geloofwaardig te maken zijn optische kunstgrepen nodig waarmee de illusie van een ruimer landschap ontstaat.

De kunst is vooral het reduceren van de aankleding tot een beperkt aantal kenmerkende elementen en tafereeltjes die harmonieus in elkaar overgaan. Probeer ze zo in het plan op te nemen dat het kleine voorstellingen worden met een brandpunt dat het oog boeit. In dat opzicht kunnen we veel leren van de schilderkunst en fotografie. Een modelspoorweg noemen we niet voor niets een driedimensionaal schilderij. Bekende vuistregels die bijdragen aan een goede afbeelding zijn: less is more, de guldensnede, kaderen en invoevende lijnen.

Less is more

Less is More, of in gewoon Nederlands, in de beperking herken je de meester, is misschien wel de belangrijkste vuistregel die voor de modelspoorweg van toepassing is. Modelspoorders hebben nogal eens de gewoonte om 'alles' op hun modelspoorweg kwijt te willen, of in ieder geval veel. Te veel...

De (te) talrijk uitgebeelde scènes zijn wel eens de reden waarom uw fotograaf het niet ziet zitten om een modelspoorweg te fotograferen terwijl een rustige modelspoorweg juist enthousiasmerend werkt. De kwaliteit of afwerking is dus niet (altijd) doorslaggevend hoe een modelspoorweg overkomt. Het is veel meer een zaak van een juiste balans en compositie. Zet in geen geval uw modelspoorweg vol met een overvloed aan opvallende of bijzondere scènes.

De tweede vuistregel, de guldensnede, heeft betrekking op de compositie. Daarmee wordt in de fotografie en beeldende kunst het ordenen van de beeldelementen bedoeld. Een symmetrisch ingedeelde foto werkt meestal onbevredigend. Neem bijvoorbeeld een boom die in het midden op een foto staat, of een horizon die de foto in twee gelijke helften verdeelt. Dat geeft een eentonig beeld. Een meer gebalanceerd en natuurlijker beeld wordt verkregen door het toepassen van de zogenoemde guldensnede ofwel regel-van-drie. Dit is een techniek uit de schilderkunst en fotografie waarbij het beeld met twee verticale en twee horizontale lijnen in negen gelijke vlakken wordt verdeeld. De afbeelding wordt het sterkst als het

Druk, elke vierkante centimeter is gevuld. Het is natuurlijk leuk om al de details te ontdekken die de heer Schubert in zijn bosbaan heeft weten te verwerken, maar je vraagt je wel af wat eigenlijk het hoofdonderwerp is. Het ene tafereel loopt over in het andere. Het resultaat is een onrustig beeld.

Rust, het figuur op de voorgrond leidt onze ogen als het ware naar het hoofdonderwerp, de locomotief. Het seinhuis links en de locloods zorgen voor een kader.

Zorg dat de tafereeltjes kloppen. De koe in de sloot is een leuke scene maar iedere bewoner van het platteland weet dat er minstens vier man nodig zijn om een koe uit een sloot te trekken. En zeker niet met een touw om haar nek. Het arme dier zou stikken of haar nek breken. Vaak wordt de brandweer te hulp geroepen. Bovendien is goed te zien dat het maar een halve koe is die op het water ligt. Weg illusie...

De zogenoemde militaire diorama's zijn aanbevelingswaardige inspiratiebronnen voor het bouwen van scènes die tot in het kleinste detail juist zijn uitgevoerd in een realistisch landschap. Hoewel meestal een spoorwegmotief ontbreekt, staat het landschap ervan doorgaans op een ongekend hoog niveau. Een treffend voorbeeld is Ardennen offensief gebouwd door Artitec.

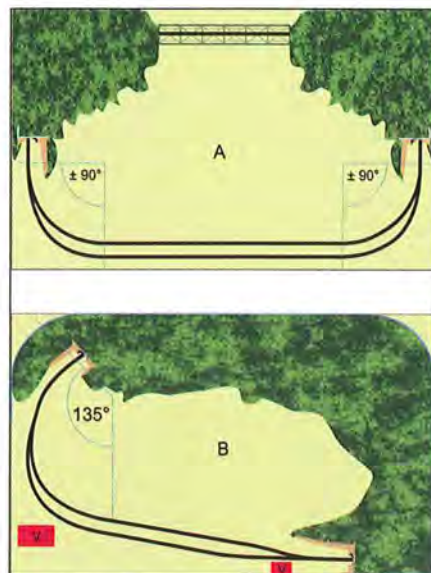
hoofdmotief op of dichtbij één van de vier snijpunten van de kruisende lijnen staat.

Net zoals een symmetrisch ingedeelde foto meestal onbevredigend werkt, mis je ook bij een symmetrisch gebouwde modelspoorweg de balans en een ruimtelijk effect. Het zal u verbazen hoe veel sterker en overtuigender een modelspoorweg is waarop het hoofdmotief op of bij een sterk punt staat. Plaats bijvoorbeeld het stationsgebouw, dat vaak het middelpunt van de modelspoorweg vormt, op 1/3 van

de lengte en ook nog een op 1/3 van de diepte.

Nu horen we u al brommen dat de guldensnede misschien leuk werkt bij een diorama of minibaantje, maar bij een lange modelspoorweg niet opgaat, of hooguit gedeeltelijk. Dat brengt ons bij de volgende vuistregel, kaderen.

Bij het kaderen plaatst de fotograaf als het ware een omlijsting om een stukje uit de foto. Wat hij doet, is bewust delen

Een ovaal is eigenlijk geen goed voorbeeld voor een modelspoorweg. Om te voorkomen dat is te zien dat de treinen – doelloos – rondjes rijden moet meer dan de helft door het landschap uit het zicht worden genomen. Ondanks dat in schets A een groot deel van het ovaal in het landschap verborgen ligt is door het spoor over het viaduct aan de achterzijde nog altijd te zien dat het om een ovaal gaat. Bovendien is de verdeling erg symmetrisch. In schets B is de situatie aangepast. Door de tunnelportalen te verplaatsen is een speelse verdeling ontstaan. Bovendien zijn de sporen aan de voorzijde iets schuin gelegd ten opzichte van de voorrand waardoor er in de linker hoek meer ruimte is voor het landschap. Viewblocks (V) zorgen voor kaders en onttrekken de (altijd te krappe) bogen voor een deel aan het oog.

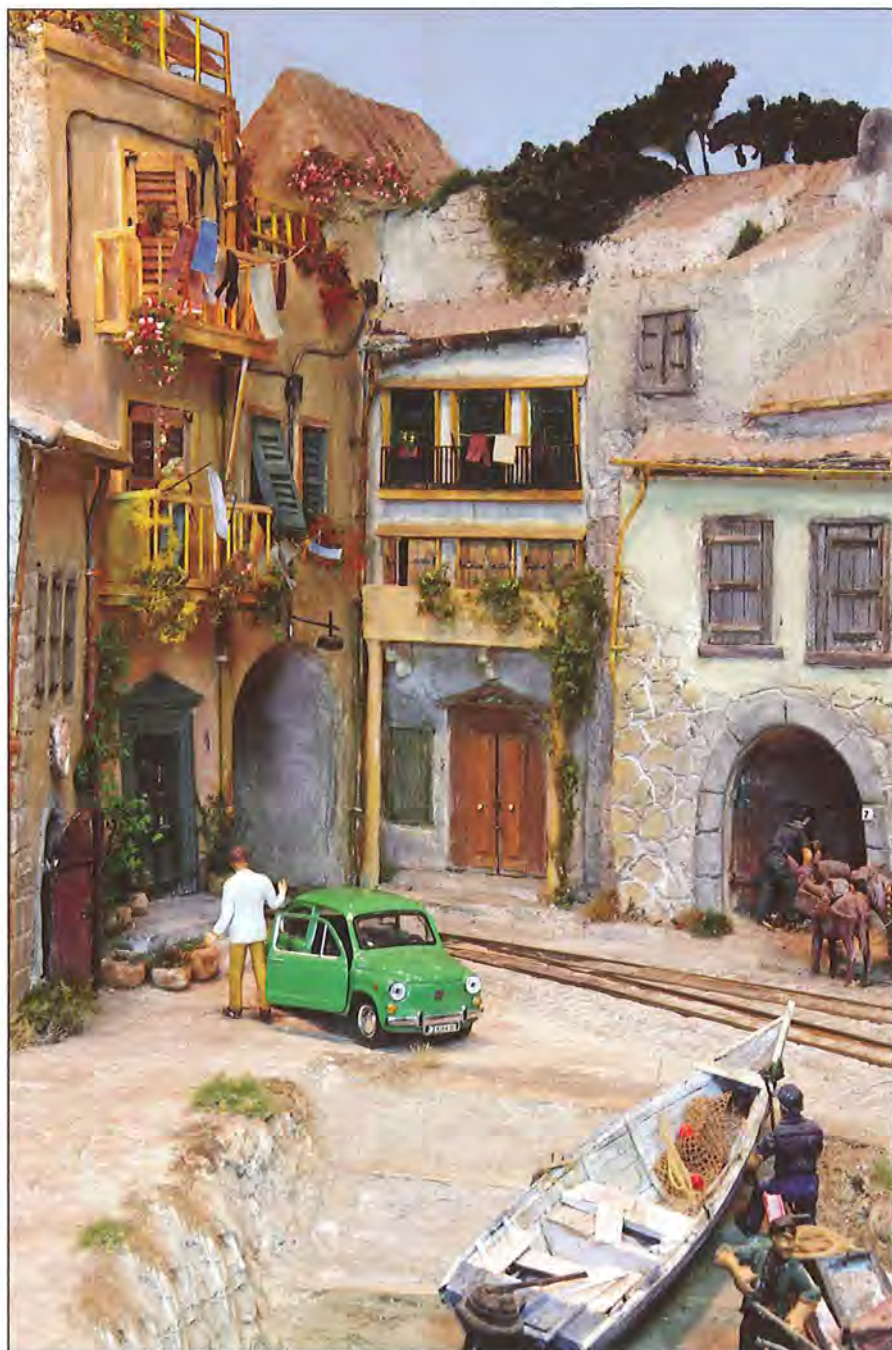
buiten de foto laten vallen. Je hoeft een onderwerp echt niet volledig in beeld te nemen. Dat maakt de foto spannender.

Kadreren doen veel modelspoorders al door het toepassen van een frieslijst. De frieslijst dwingt de kijker zijn blik omlaag te richten zodat storende elementen zoals de verlichting hem ontgaan. Ook hebben de meeste modelspoorwegen een rok waarmee ook alles wat er onder staat aan het oog wordt onttrokken. Bij de ultieme opstelling zijn zelfs aan de zijanten coulissen waardoor net als op het toneel je aan de zijanten het einde van het landschap niet kunt zien.

Voor een diorama, of mini-baantje, is een dergelijke omlijsting voldoende. Bij een grote modelspoorweg is het echter niet meer voldoende. De truc is dan om met op de voorgrond geplaatste objecten – de

zogenoemde viewblocks – het gezichtsveld zodanig te breken, dat niet alle leuke tafereeltjes vanuit één standpunt zijn te zien. Met hoge gebouwen, een vooruitstekende rots of een groep bomen zijn de afzonderlijke tafereeltjes te kaderen. Ze dwingen als het ware de toeschouwer zijn standpunt te veranderen en de tafereeltjes afzonderlijk te bekijken. Een voorwaarde is wel dat de modelspoorweg op ooghoogte staat. Dat die viewblocks het hoofdthema, de trein, gedeeltelijk aan het oog onttrekken, is daarbij eerder een voordeel dan een bezwaar. Door die verdeling lijkt het landschap ruimer. "En is het niet veel boeiender, dat de trein tijdens zijn rit eerst tussen insnijdingen in het landschap is te zien, onder een viaduct vandaan komt of zich verschuilt achter een paar bomen, alvorens hij zich op een spoordijk boven het grasland verheft"?

Invoerende lijnen – ten slotte – helpen het oog naar een tafereel te leiden. Strategisch opgestelde figuren, een hek, een groepje bomen, gebouwen, een straat of slingerend pad leiden als het ware het oog naar de meest interessante details. Door de lijnen te volgen kijk je als het ware dieper in het tafereel. Een krachtige lijn, om het landschap optisch te vergroten, is de S-lijn. Denk bijvoorbeeld aan een rivier die begint op de voorgrond en in een S-vorm weggerekelt. Onze ogen zullen instinctief de lijn volgen die de rivier door het beeld maakt. De S kan ook bestaan uit een weg, een heuvelrug, haag of muur. Een slingerende straat of weg suggereert een ruimer landschap dan een weg die de kortste route volgt. Laat de wegen of rivieren breed beginnen en naar achteren smaller toelopen en laat ze ergens achter verdwijnen, zodat je niet kunt zien dat ze feitelijk nergens naar toe leiden. Dit kan bijvoorbeeld een gebouw of een groep bomen zijn, maar ook een heg of schutting. Als u langs de wegen voor herhaling kunt zorgen, lijkt de weg nog langer. Bijvoorbeeld telegraafpalen die naar achteren toe steeds iets korter worden. Onze hersenen verwachten dan dat het repeterende effect zich ook buiten het zicht voort zet. Dit geldt ook voor de beplanting. Zet bomen in groepjes bij elkaar. Twee groepjes van drie bomen maken het landschap ruimer dan tien verspreid staande bomen. Tuinarchitecten gebruiken soms de truc om een tuin naar achteren toe omhoog te laten lopen. Doordat over de top van dit heuveltje het (eerste deel van het) land-

Punta Marina. Perspectief speelt een belangrijke rol bij het verbeelden van diepte. Stel je voor dat je in de lengte van een spoorlijn kijkt. Het lijkt alsof de afstand tussen de spoorstaven en de dwarsliggers in de verte steeds kleiner wordt. Hetzelfde resultaat ontstaat als je omhoog kijkt bij een hoog gebouw. Het lijkt dan alsof de verdiepingen van het gebouw aan de bovenkant lager zijn dan aan de onderkant. Dit effect wordt 'convergerende lijnen' genoemd. Henk Wüst past deze optische truc toe bij zijn modelspoorwegen die slechts 50 cm diep zijn maar veel dieper lijken door in de hoogte met een afnemende schaal te werken.

schap niet is te zien lijkt de tuin dieper. Op een vergelijkbare manier laat een tuinarchitect een tuin groter lijken door aan het eind van de tuin – het liefst achter een haag – een grillige boom te plaatsen. Ook dit zijn kunstgrepen om op de modelspoorweg toe te passen en zo de illusie te wekken dat hij dieper is. Een oplopend landschap vormt gelijk een mooie overgang naar de tweedimensionale achter-

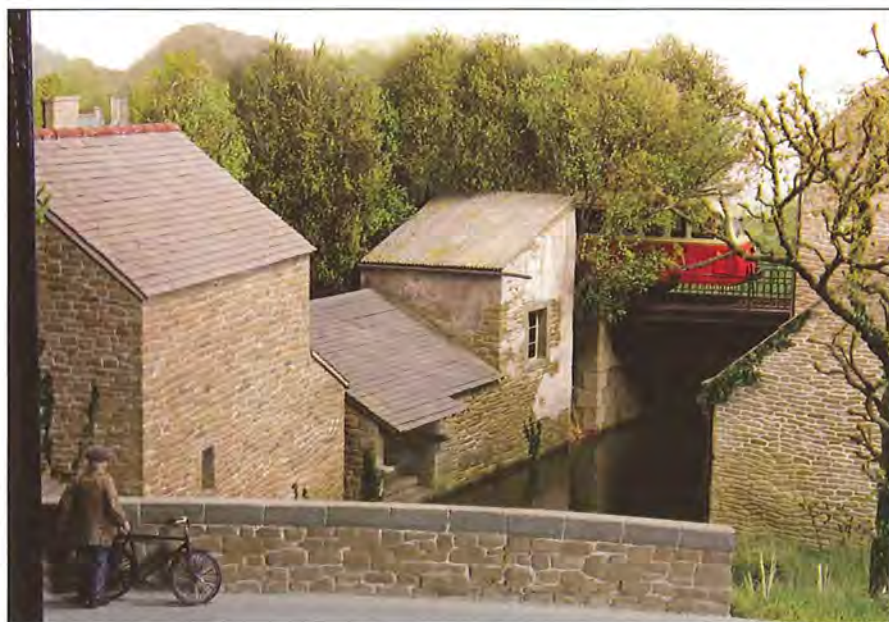
grond, maar dat is het onderwerp voor de volgende aflevering van deze serie.

Vuistregels op een rij

- Het landschap moet zodanig worden ontworpen dat het profiel van vrije ruimte voor de langste railvoertuigen die u op uw modelspoorweg wilt laten rijden ruim voldoende is.
- Beperk u in het aantal landschapsele-

Door het toepassen van een 'massief' blok huizen in het midden heeft Henk Wüst 'Punta Marina' zo gekaderd dat er als het ware twee verschillende diorama's zijn ontstaan. De toeschouwer die links staat kan het rechter deel van de modelspoorweg amper bekijken.

Een modelspoorweg laat zich natuurlijk niet kaderen zoals bij een foto. Alhoewel... onder andere Maggie en Cordon Gravett gebruiken op hun modelspoorweg 'Pempoul' coulissen. Hier nog net te zien aan de zwarte rand links. Het landschap loopt er achter nog iets door waardoor de illusie ontstaat dat het landschap zich nog veel verder uitstrekt.

menten en kies de elementen zodanig dat ze bij elkaar passen.

- De werkelijkheid is de beste leermeester.
- Beperk de tafereeltjes zodanig dat vanuit een bepaald standpunt er een, hooguit twee zijn te zien.
- Maak groepen. Drie bij elkaar geplaatste bomen zijn indrukwekkender dan vijf verspreid opgestelde exemplaren.
- De spoorlijn, uitgravingen, tunnels, viaducten en bruggen moeten zich voegen naar het landschap.
- Is er (te) weinig ruimte voor het landschap laat dan enkele sporen vervallen of kies voor een ander thema.
- Bestudeer het landschap, infrastructuur en bebouwing van het thema dat u wilt uitbeelden. Foto's en kaarten zijn vanzelfsprekend waardevolle informatiebronnen, maar er gaat niets boven een bezoek aan het gebied of de plaats zelf. De werkelijkheid is de beste leermeester.
- Leg de sporen eens schuin ten opzichte van de tafelrand, of maak de tafelrand eens gebogen in plaats van rechthoekig.
- Zorg voor eenheid en herhaling. Veel verschillende motieven en materialen maken het geheel onrustig en de modelspoorweg lijkt er kleiner door.
- Plaats de modelspoorweg in een kader met een frieslijst, rok en coulissen.
- Wees kritisch.
- Samengevat, de belangrijkste vuistregel voor een geslaagde modelspoorweg luidt: maak een gezamenlijk ontwerp van zowel het sporenplan als het landschap.

Tekst en afbeeldingen:
Gerard Tombroek

Een van de interessantste lijnen om de diepte werking te vergroten is de slingerende S-lijn. Met zo een slingerende lijn heeft Mark Scholten de diepte optisch weten te vergroten van zijn On30 diorama de Powhatan Mining Utah. De blik van de beschouwer wordt via die lijn de diepte ingevoerd.

Een kleine hoeve met stal uit lasergesneden karton

DANK ZIJ DE TECHNIK VAN HET LASERSNIJDEN IS HET MOGELIJKE KLEINE SERIES GEBOUWEN TE PRODUCEREN EN DAT OPENT PERSPECTIEVEN VOOR ONZE KLEINE, BELGISCHE MARKT. IN DIT ARTIKEL NEMEN WE EEN KITJE VAN HET BELGISCHE C-TRACCS ONDER DE LOEP EN BOUWEN EEN KLEINE HOEVE MET STAL.

Het betreft hier een klein gebouw met bijgebouw (het hoofdgebouw meet 12 op 6 cm en de nok reikt 7 cm hoog). Verbazend is de hoeveelheid onderdelen die hiervoor nodig zijn (FOTO 1). Alle onderdelen zijn netjes genummerd en een handleiding van 3 pagina's A4 is bijgeleverd. In een stripverhaal van 37 etappes wordt het samenbouwen uitgelegd. Keurig gedaan, zelfs een Chinees kan dit lezen! De meeste onderdelen zitten nog met lipjes

vast aan de basisplaat en moeten dus nog uitgesneden worden. Gebruik hiervoor steeds een heel scherp mesje. De kwalite

teit van het laseren is verbazingwekkend. Je staat versteld wat met deze techniek mogelijk is.

De basis voor de twee gebouwtjes bestaat uit dik karton van 1,5 mm. Op een wip krijg je op deze manier een stevig en bovendien volledig haaks geheel (FOTO 2).

1

Bovendien wordt het interieur meteen in een aantal "kamers" opgedeeld voor de eventuele verlichting.

Een gekende techniek om reliëf te krijgen bij het gebruik van karton (of hout) is het werken in laagjes. Voor de deuren en ramen wordt op deze manier gewerkt en dat geeft een prima resultaat (FOTO 3). De deuren, luikjes en de grote poort zijn samengesteld uit echt hout van 0,5 mm dik, al de rest is gekleurd karton van 0,4 mm. Het spreekt voor zich dat ook het doorzichtig plastic voor het glas in de ramen wordt meegeleverd.

Het verder samenbouwen verloopt van een leien dakje. Over dit kitje is duidelijk nagedacht. Alles past bovendien perfect. Eerst worden de ramen en deuren in de geveldelen gelijmd, daarna gaat het geheel rond de stevige basis. Als zelfbouwer, die dikwijls met lat en snijmes aan de slag gaat, zijn we wel jaloers op de precisie waarmee een laser zijn werk doet.

Tot slot komen nog de houten luikjes en de vensterbanken. Dan mag het dak er

op (FOTO 4). Hierover zijn we minder te spreken. Het is gewoon onmogelijk om een pannendak uit een stukje karton te maken, dit is inherent aan de toegepaste techniek. Als het hoevetje op de achtergrond gaat komen kunnen we dit echter zo laten. Voor de voorgrond zouden we aanraden om het dak zelf te maken uit een plastieken plaatje pannen dat in de handel verkrijgbaar is.

Om het geheel af te ronden zijn nog de schouw, dakgoten en afvoerpijpen te plaatsen. Zelfs een vloermatje met "welkom" er op kan er nog bij.

De hier gebruikte lichtbruine kleur voor de bakstenen doet ons denken aan de typisch Vlaamse stijl van villaatjes met pseudo-hoeve allures die we in de 80er jaren van vorig eeuw zo talrijk tegenkwamen in de verkavelingen. Persoonlijk zouden we er voor opteren om het gebouwtje te schilderen. Voor dit verslag hebben we dat niet gedaan, om te tonen dat het hoevetje zelfs in originele toestand best mag gezien worden. Ons lijkt het echter een optie om de bakstenen ofwel rood/bruin te

droogborstelen ofwel wit te "kalken". Het spreekt voor zich dat dit best gebeurt alvorens het geheel samengekleefd wordt. Afhankelijk van de leeftijd en toestand mag een lichte ververing ook toegepast worden.

Tot niet zo lang geleden moesten de Belgische modelbouwers zich vaak behelpen met Duitse gebouwen van Faller, Kibri of Pola. Waarheidsgetrouwheid was vaak zoek. Voor wie volledige zelfbouw niet ziet zitten zijn er gelukkig een aantal technieken die het nu mogelijk maken om ook voor onze streken allerlei leuke gebouwtjes en toebehoren te ontwikkelen. Het kitje van C-Traccs is hier zeker een goed voorbeeld van. Het kitje is goed uitgedacht en bouwt eenvoudig samen, zonder enige moeilijkheid. De onderdelen passen perfect. Op enkele uurtjes tijd staat er een nieuw gebouwtje op de baan bij, dat zowel als kleine hoeve kan dienen dan als woongebouw uit een bepaalde periode. De prijs bedraagt € 25 (art. CTH-101, verkrijgbaar bij de sommige handelaars).

Tekst en foto's: Luc Doods

Een vervallen goederenwagen

DE DUITSE LANDSCHAPSSPECIALIST WOLFGANG LANGMESSER BRACHT RECENT IN SAMENWERKING MET JOSWOOD EEN KITJE IN LASERGESNEDEN KARTON UIT VOOR DE BOUW VAN EEN VERVALLEN GOEDERENWAGEN. ZO EEN WAGEN DIE ERGENS ACHTERAAN EEN DEPOT, IN EEN WEIDE OF AAN EEN GOEDERENKOER ZONDER ONDERSTEL IS AFGESTELD EN DAN VERGETEN WERD. DE TAND DES TIJDS HEEFT HIERBIJ DANIG ZIJN WERK GEDAAN.

De kit bevat een viertal kartonnen platen waarin de onderdelen haarscherp met de laser zijn uitgesneden. Ze zitten enkel nog met fijne nokjes vast aan de basisplaat. De onderdelen zijn vervaardigd uit stevig maar fijn bruinekleurd architectenkarton. De buitenzijde van de onderdelen is donker bruin geschilderd en bevat een prachtige houtimitatie.

Met een scherp mesje kunnen de onderdelen losgemaakt worden. Wij hebben de kit samengelijmd met sneldrogende houtlijm die voorzichtig met een tandenstoker wordt aangebracht. De kit is eenvoudig samen te stellen. Bij de bouwkit is een duidelijke handleiding gevoegd – uitsluitend in het Duits – maar door de stap-voor-stap foto reportage is ze makkelijk te volgen, ook voor wie het Duits niet machtig is.

We starten met op de vloerplaat de binnenwanden van de kopwanden te monteren en de verstevigingsribben ter hoogte van de deuren. Zo bekomen we een geramte waarop dan de zijwanden worden

Zo komt de bouwkit uit de verpakking: een aantal kartonnen platen.

gelijmd en vervolgens de kopwanden. Alles past perfect en wijst zichzelf uit. Om de kopwanden goed tegen de binnenwand te drukken gebruiken we een kleine klem, of gewoon enkele wasknijpers. Vervolgens worden de dakspanten op hun plaats gelijmd.

Het dak van de wagen is gemaakt uit bedrukt papier. Er zijn standaard een aantal gaten in gemaakt, het gaat immers om een vervallen wagen. Het dak wordt eerst aan één kant van de wagen vast gelijmd. Nu lang genoeg wachten tot dit volledig droog is en de dakrand goed vastzit. Vervolgens smeren we de spanten en de onderste dakrand in met lijm. Daarna rollen

we het model met het dak over de werktafel zodat het mooi bol komt te staan en overal goed aansluit. Eventueel kan daarna met een elastiekje of een gewichtje de tweede dakrand aangedrukt worden tot ook hier de lijm droog is.

De deuren zijn een afzonderlijk onderdeel. Zonder aanpassingen dienen zij in gesloten toestand te worden vastgelijmd. Wij hebben aan één zijde de rail waarop de schuifdeur loopt wat aangepast zodat de deur in een halfgeopende toestand konden worden geplaatst. Op de koppen worden boven de buffergaten vervolgens de (kartonnen) bufferhouders gelijmd. In de kit zitten ook twee dikke kartonnen pla-

De bewerkte zijwanden zitten enkel nog met een klein nokje vast aan het kader. Het lasersnijwerk is piekfijn gedaan, een scherp mesje volstaat om de onderdelen los te maken.

Nadat het geraamte is samengelijmd, plaatsen we de zijwanden. De kopwanden worden tegen de binnenwand gelijmd, om alles te fixeren gebruiken we een stel wasspelden.

Nu dienen we het papieren dak vast te lijmen. Eerst lijmen we één zijde goed vast, als deze droog is smeren we de spanten en koppen in met lijm en lijmen het dak al rollend vast.

Aan deze zijde van de vervallen goederenwagen hebben we de deur in gesloten toestand gelijmd. Bemerkt ook de van fabriekswege aangebrachte gaten in het dak. Met een scherp mesje kunnen er desgewenst nog meer worden aangebracht.

Met wat groen pigmentpoeder van GPP geven we de vervallen wagen een meer Belgisch uitzicht.

ten die de ondervloer vormen, evenals een drietal kartonnen balkjes om de wagen vrij van de grond af te stellen.

De houtimitatie is op zich zeer natuurgetrouw, en hoeft in feite weinig nabehandeling. Wij kozen ervoor onze vervallen wagen te behandelen met groen pigmentpoeder. Zo geven we een vergane groene goederenwagen weer zoals er vroeger bij de NMBS ook reden. Het pigmentpoeder brengen we aan met een harde borstel. We gebruiken ook wat zwart pigmentpoeder voor het dak, en wat roest voor de metalen onderdeeltjes.

Onze vervallen goederenwagen kreeg een plaatsje naast een oude kolenopslagplaats. Er werd een stukje gesneden uit het landschap en de wagen werd hierin geplaatst. Vervolgens werd rondom de wagen wat hoge, wilde vegetatie aangebracht. Stukjes MiniNatur, wat grastoeftjes van JoeFix en wat uitgesponnen Foliage van Woodland Scenics, meer is niet nodig om de begroeiing rondom de wagen uit te beelden. Op de voorgrond plaatsten we wat wilde bloemen en distels uit het gamma Model Scene dat eveneens door Langmesser verdeeld wordt. Deze bloemen zijn vervaardigd uit zeer fijn geëst nieuwzilver en in de fabriek ingekleurd.

De vervallen goederenwagen heeft een plaatsje gevonden op ons diorama, weer en wind hebben hun werk gedaan.

Deze bouwkit toont aan dat met bewerkt architectenkarton een zeer realistisch ogend resultaat kan worden bereikt. De lasersgesneden pasvorm is perfect, het is een plezier om deze kit samen te bouwen en verder te decoreren. Deze kit met referte LM-LC001 is rechtstreeks verkrijgbaar bij Wolfgang Langmesser en kost € 19,90, exclusief verzendingskosten ([www.lang-](http://www.langmesser-modellwelt.de)

[messer-modellwelt.de](http://www.langmesser-modellwelt.de)). De producten van Langmesser kan je ook vinden op sommige beurzen, Wolfgang en zijn vrouw Connie zijn met een verkoopstand aanwezig op Intermodellbau in Dortmund (van 18 tot 22 april).

Tekst en foto's:
Guy Van Meroye

TRIX EXPRESS IS EEN TREINENMERK DAT VOORAL IN DE JAREN VIJFTIG EN ZESTIG VAN VORIGE EEUW POPULAIR WAS. TOEN GOLD HET ALS EEN VAN DE GROTE DRIE, NAAST FLEISCHMANN EN MÄRKLIN. TRIX EXPRESS WERD VOOR HET EERST GEPRÉSENTEERD OP DE LEIPZIGER MESSE IN HET VOORJAAR VAN 1935, EN WAS DAARBIJ VANAF HET EERSTE MOMENT TRENDSETTEND VOOR MODELLEN EN TECHNIEK. VOORAL DOOR DE DETAILLERING VAN HET MATERIEEL EN DE TOEPASSING VAN SPIJTGIEETTECHNIEK IN METAAL MAAKTE TRIX EXPRESS BIJZONDER FRAAIE EN OOK ONVERSLUTBARE WAGENS EN LOCS. GROTE OMMEKEER KWAM EINDE JAREN VIJFTIG MET DE INTRODUCTIE VAN SPIJTGIEETMALLEN VOOR KUNSTSTOF.

TRIX EXPRESS

3281 • Model van het elektrische tussenrijtuig, serie ELD 2 der Reichsbahn. Spoorwegen.
Aandrijving op het achterste draaistel van het motorrijtuig.
• Standard-achtermotor • 2 wielen met plastic bandjes • Gewicht voor stelling via bevestiging op rails en voor het tweerail systeem • Binnenverlichting • Natuurlijke verlichting, met aan elk kopende 2 koplampen en 2 uitlichten, brandend voor en achter de rijrichting.
• Lengte treinstel ca. 50 cm • Groen met grijs dak en schorten • Uitwendig gedetailleerd model met zeer goede rij-eigenschappen
172,50

3282 • Tussenrijtuig voor treinstel 3281 • Lengte ca. 25 cm • Met dit rijtuig kan treinstel 3281 tot een drietal vierdelig treinstel worden uitgebreid • De elektrische doorverbinding geschiedt m.v. stekken en koppeling • Kleur als van 3281
123,50

3283 • Elektrisch tussenrijtuigcentraalstel als 3281, met transformator 5599 is geschikt op 3-railsysteem met gelijkstroom middenrail (ook puntcontact) • Zie ook nr. 5530 op blz. 36
192,50

3284 • Elektrisch tussenrijtuigcentraalstel als 3281, echter voor dubbel 3-rails gelijkstroomstelsel
123,50

3285 • Tussenrijtuig als 3282 passend bij rijtuig 3283 en 3286
123,50

3287 • Elektrisch tussenrijtuigcentraalstel als 3281, echter voor andere 3-rails gelijkstroomstelsels (bijv. HOBBAS)
123,50

3288 • Tussenrijtuig als 3282, echter voor rijtuig 3287
123,50

Nürnberg 1962: Trix Express komt met een NS 'hondenkop' tweetje

Vanaf 1961 werkt TRIX samen met de ontwerper en constructeur Willy Ade. Deze ontwierp en bouwde in opdracht en voor rekening van TRIX bijzonder fraaie nieuwe en historische modellen van personenrijtuigen en goederenwagens in plasticspuitgietwerk. Rudolf Insam van TRIX had Willy Ade aangetrokken omdat de productie van rollend materieel in blik en metaalspuitgietwerk achterhaald was en te duur werd. Het materiaal voor de toekomst werd kunststof.

Willy Ade had hiermee al ruime ervaring met zijn modellen van het merk WIAD en kwam met revolutionaire ideeën. Hij ver-

werkte de te verwachten inkrimping van het kunststof bij voorbaat in zijn constructies, waardoor verouderingsverschijnselen, zoals bij andere fabrikanten, bij zijn modellen niet voorkomen. Ook in modelkeuze liep Trix voor op de concurrentie. Fleischmann en Märklin hadden alleen Duitse modellen in hun assortiment.

Het is dit jaar precies 50 jaar geleden dat Trix, in 1962, de wereld verraste met een model van een Nederlands 'Hondekop' treinstel van het type ELD2 Mat'54. Het tweetje had een lengte van 50cm, Trix bood ook nog een tussenrijtuig aan van 25cm lengte. De echte liefhebbers (en

in het bezit van een dikke portemonnee) kochten gelijk twee tussenrijtuigen zodat zij een treinstel van één meter lengte op hun baan konden laten rijden. Ongetwijfeld gedreven door het creëren van een grotere afzetmarkt zette Trix direct twee extra uitvoeringen van de Hondenkop in de catalogus: voor 2-rails gelijkstroom (Fleischmann systeem ook wel NEM genoemd) en 3-rails wisselstroom (Märklin). De kleur van het stel was groen, afgezet met wit-gele biezen. De prijzen bedroegen 1.695 BEF (fl. 92,50) voor het tweetje en 430 BEF (fl. 23,50) voor de tussenwagen. Voorwaar geen goedkoop model. Het mo-

del heeft tot en met 1965 de catalogus van Trix gesierd.

1962 was ook het jaar van de laatste productie van het grote voorbeeld. Sinds 1954 zijn er vele variaties op het spoor verschenen. Het Trix model is afgeleid van de versies die vanaf 1960 werden afgeleverd: met een gestileerde witgele 'snor' en gele biezen. Trix heeft overigens aan de raam- en deur indeling concessies gedaan. Voor de tijd waarin het Trix Express model werd uitgebracht, was het geslaagd en goed ogend. Immers, het model moest gebruik kunnen maken van de korte bogen en wissels. Ook de afmeting van de beroemde Trix Perma motor stelde eisen aan de inbouwruimte. Daarmee was het model in verhouding iets te breed en ook wat korter. Toch was het een goed getroffen uitvoering die ook tegenwoordig veel gezocht wordt en nog menige modelbaan siert.

Trix stelde het model voor als een tweetje (ELD 2) en een drietje, een tweetje met een tussenrijtuig. Maar drietjes hebben bij de NS nooit gereden, waarschijnlijk de reden waardoor er later bij de modelliefhebbers een tekort aan de tussenbakken ontstond. Van het tweetje was de ABDk, het rijtuig met de pantografen goed uitgevoerd. Het Bk rijtuig was identiek, doch zonder pantografen. Dat was niet juist. Het Bk rijtuig had twee balkons, waarvan één aan de achterzijde van het rijtuig, en geen bagageruimte. Hoewel het tussenrijtuig ook goed oogde, was ook hier de balkonopstelling niet juist. Eén rijtuig was bijna goed, maar het tweede tussenrijtuig had twee balkons aan de twee kopeinden. Echter, in 1962, maalde aanvankelijk niemand daarom. Ten eerste was men allang blij met dit Nederlandse model, dat er on-

betwist uitstekend uitzag en ten tweede werd een kleine afwijking voor lief genomen, anders dan de puriteinse inslag van de hedendaagse modelspoorers. Daar komt bij dat de productie mogelijkheden 50 jaar geleden beperkt waren. Uiteindelijk is het Hondenkop-stel voor die tijd een klasse model van Trix Express. Aan populariteit heeft dit model in de afgelopen 50 nauwelijks ingeboet. Er is nog steeds belangstelling voor en onbeschadigde exemplaren verwisselen nog voor Euro 200-300 van eigenaar.

Trix heeft zich ook uit technisch oogpunt op het model uitgeleefd door het toepassen van de standaard Trix Express aandrijftechnieken. De aandrijving van het treinstel gebeurt op het achterste draaistel van het motorrijtuig. De motor is de bekende standaard Perma motor, de vier aangedreven wielen hebben plastic bandjes tegen doorslippen. Het motorrijtuig heeft ook twee pantografen en is daarmee geschikt om de voeding van de bovenleiding af te nemen, een voor de tijd karakteristieke eigenschap. Elk wagenstel heeft twee lampen voor binnenverlichting, het motorrijtuig en het achterste rijtuig hebben elk twee koplampen en twee sluitlampen die al naar gelang de rijrichting branden. Trix heeft van oudsher onder elke locomotief vier slepers voor de stroomafname geconstrueerd. Dit om aan de normen van stroomafname voor de Trix Express rails te voldoen. Trix Express wissels en kruisingen hebben o.a. vanwege het twee treinen systeem noodzakelijkerwijs geïsoleerde stukken. Om wisselstraten te passeren gelden tussen de voorste en achterste stroomafnemers een minimale en maximale afstand. Bij de Hondenkop heeft men dit opgelost door twee slepers onder het mo-

tordraaistel van de motorwagen te monteren en twee slepers onder het draaistel van het stuurrijtuig dat zich het dichtst bij de motorwagen bevindt. Om de voedingspanning van beide stroomafnemers aan de motor door te geven moest er een elektrische verbinding komen tussen motor en stuurrijtuig, het bekende tussensnoertje dat in de gaatjes op de trekhaak, resp. het sleepoog gestoken moet worden.

Fleischmann en 2-rail gelijkstroom

TRIX Express wijkt van andere systemen af door de stroomafname via de middenrail en één buitenrail en door de afwijkende hoge en dikke wielflenzen. Voor Fleischmann (en andere tweerail gelijkstroomssystemen) hoefden dus alleen maar andere wielen geproduceerd te worden en de middenrailslepers van het motorrijtuig en stuurrijtuig verwisseld te worden. De slepers namen daardoor stroom af van beide (buiten)rails. De wielen waren net als bij het Trix Express model grijze spaakwielen. Trix had tot dan geen model met 10mm loopvlak in productie gehad en de grijze spaakwielen waren voor de Adler wagons en de geplande VT08 ontwikkeld. De 10mm spaakwielen werden dus ook toegepast op de wagons van de Adler treinstel die ook in 1962 op de markt werd gebracht. Het Hondenkop treinstel voor het 2-rail gelijkstroomstelsysteem kreeg catalogusnummer 2284, het tussenrijtuig kreeg nummer 2285.

Märklin

Het geschikt maken voor het Märklin-systeem was lastiger! Het treinstel liep vast bij het passeren van de wissels doordat de Märklin wissellantarens dicht op de rails

zijn geplaatst. De oplossing hiervoor was om de mooie diep doorlopende wagonbodem van motor-, stuur- en tussenrijtuig af te frezen. Wielen waren al ontwikkeld voor het Fleischmann-systeem, dus dat scheelde in de kosten. Ook het stroomafnamesysteem moest worden aangepast omdat de Trix Express middenrail sleepcontacten niet geschikt waren voor het Märklin puntcontactsysteem. Gekozen is voor een skisleper op het voorste draaistel van het motorrijtuig. Hiervoor moest er een afwijkend voorste draaistel worden geconstrueerd. De bodem tussen de wielen werd dichtgemaakt om er een skisleper op te kunnen monteren. Van dit draaistel gaat een draad naar het aansluitpunt op het chassis. Dat is alleen bij deze Märklin-uitvoering het geval. Ook de sleepcontactplaatjes voor de stroomafname van de rails werden aangepast door de houders voor de middenslepers weg te laten.

Nu was alleen de stroomsoort nog een probleem. Märklin voert wisselstroom naar de rails en de TRIX-motor is een gelijkstroommotor. Om het ELD treinstel (maar ook de VT08 en de Adler voor Märklin) met een Märklin trafo te laten rijden bracht Trix een omschakelapparaat uit. Dit moest tussen de Märklin trafo en de rails worden aangesloten en fungeerde als gelijkrichter en ompoler. Het apparaat heeft een keuzeschakelaar (wissel of gelijkstroom) en een keuzeschakelaar vooruit of achteruit. De voor het Märklinsysteem uitgebrachte treinstellen kregen artikelnummer 2283, het tussenrijtuig catalogusnummer 2286. Een aantal Märklin-rijders getroostten zich moeite om zelf de Hondenkop voor hun systeem aan te passen. In plaats van het tussenschakelapparaat van TRIX te gebruik-

ten, werden de Märklin omschakelrelais en een gelijkrichter in de motorwagen ingebouwd. Veel ombouwwerk en veel draden extra, maar men kon wel met de echte Märklin transformator rijden en schakelen zoals bij de andere locomotieven. Wegens gebrek aan belangstelling bij Märklinisten, die in feite geen materiaal van andere merken op hun modelbaan wilden, zijn echter vrijwel alle Märklin uitvoeringen van de Hondenkop omgebouwd naar tweerail- of drierail Trix Express. Alleen de afgeslepen wagonrokken herinneren dan nog aan de oorspronkelijke bedoeling van de leverancier.

In 1963 werden alle Hondenkoppen en tussenrijtuigen ook in het rood uitgebracht. Het is niet bekend naar welk voorbeeld daarbij is gekeken. Het dichtste bij ligt het Nederlandse dieseltreinstel dat onder de naam "Rode Duivel" bekendheid kreeg. Verder is er een plan geweest om het treinstel in de blauwe Benelux uitvoering uit te brengen. Verzamelaars hebben een uniek prototype van dit model van de ondergang gered en dit is nu vaak als eye-catcher op clubdagen van de verschillende Trix Express clubs te bewonderen.

Vijftig jaar rijplezier met dit model

Als de Hondenkop met zorg behandeld wordt is er inderdaad sprake van rijplezier. Maar na al die vijftig jaar treden er wel gebreken op. De plastic draaistelramen op elk draaistel zijn erg zwak en breken gemakkelijk in twee helften. Lijmen en verstevigen waren lang de enige oplossing. Gelukkig zijn er nu hele fraaie replica draaistelramen te koop. De crèmekleurige belijning op alle wagens was zwak, zeker

op de motorwagen. Door het steeds vastpakken van de motorwagen bij het motor-draaistel is de belijning daar vaak helemaal weg. Ook de laklaag van de rode modellen hield slecht op de ondergrond en bladderde af rond de ramen en deuren.

Waarschijnlijk door tegenvallende verkoopcijfers werden al vrij snel na het uitkomen de Hondenkoppen door Trix en de winkeliers opgeruimd en werden ze te koop aangeboden voor halve prijzen. Het commentaar in de vakpers over het niet volledig gelijken op de werkelijkheid was daar wellicht debet aan. Dat lijkt het sein voor knutselaars om toe te slaan. In de loop de jaren hebben vele knutselvarianten het daglicht gezien. Sommige liefhebbers vonden de raam- en deurindeling storend omdat die niet correspondeerde met de werkelijkheid, dus werd de zaag gezet in de kappen en werd er net zolang gezaagd en gelijmd tot de ramen en deuren op de juiste plaats zaten. Dan moesten er ook nog de drie schuine blauwe reclamestrepen op geschilderd worden.

Ook werd het model vaak geel geschilderd. Hierbij ondervond men dat het vrijwel onmogelijk was om de ingezette ramen te verwijderen, waardoor er afgeplakt moest worden wat toch net niet helemaal strak verwerk opleverde. NS-emblemen werden ook vaak op de zijwanden geplakt. Nog een leuke anekdote over de blauwe strepen? De motorwagen en de bijwagen werden netjes boven elkaar op de tafel gelegd met de neuzen naar dezelfde kant. Nu netjes meten, afplakken en schilderen en dan na het drogen van de verf de wagens achter elkaar zetten en dan blijkt dat de blauwe strepen in tegengestelde richting wijzen in plaats van alle zes dezelfde

kant uit. De wagens hadden niet met hun neus naar de zelfde kant op tafel gelegd moeten worden, maar tegengesteld!

Uit het vorenstaande blijkt hoe moeilijk het is om heden ten dage nog een ongeschonden en oorspronkelijk model te vinden in welke uitvoering dan ook. Dat ombouwen niet altijd ten koste van de kwaliteit gaat bewijst dit fraaie voorbeeld van een Trix modelbouwer. Als voorbeeld is Treinstel 349 ELD 2 (Spoorslag "70 uitvoering) genomen. De volgende aanpassingen en details zijn aangebracht en resulteren in een zeer fraai model:

- aanbrengen van gewijzigde scheenplaten met ATB
- aanbrengen van leidingen op het dak
- wijziging van de pantografen (motorhuis)

- aanbrengen van afdichtplaat bagageruimte en toilet
- detailleren van de kopschotten met systeem elementen
- aanbrengen van balgen
- aanbrengen van model koppelbomen zodat gekoppeld gereden kan worden
- installeren van de cabine indeling
- aanbrengen van ruitenwissers
- handmatig overschilderen van het model (vind ik natuurlijker)
- de Bk bak (zonder pantografen) nieuwe balkonindeling (2 balkons) en raambanen
- de Bk is verbouwd maar van Hondenkop onderdelen, zo komen de extra balkon-deuren uit een ander weggooi stel
- plaatsen beschrijving, koersborden, reclamebanen, klasse- aanduidingen en NS logo
- grondige opknapbeurt van het model, was een weggooi stel
- het model heeft ook trapjes, maar is (tijdelijk) niet aangebracht vanwege korte railbogen

De Stichting Trix Express biedt regelmatig gelegenheid om naar dit materieel en de bijbehorende onderdelen te zoeken. Twee

maal per jaar wordt er een grote internationale clubdag georganiseerd waar op meer dan 200 meter aan tafels alleen maar plaats is voor Trix Express treinen en toebehoren. Een deskundige reparatieploeg helpt, met behulp van een ongekennde onderdelenvoorraad, om gebreken aan onder andere uw Hondenkop te herstellen. De eerstvolgende clubdag is op 7 april in Party-en Congrescentrum De Meijert, J. v/d Haarlaan 7 te Mijdrecht. Inlichtingen kunt inwinnen op tel nr. 00 31 (0)6-21571565. Mocht u het model nog eens met de werkelijkheid willen vergelijken, dan kan dit in het Spoorwegmuseum in Utrecht dat in het bezit is van een rijvaardig tweetje. De meeste tijd staat het naast het perron maar enkele keren per jaar wordt dit treinstel ingezet als zogenaamde "Heimwee Express" en kunnen bezoekers van het museum een rit maken langs een mooi traject door het Utrechtse landschap. De dienstregeling vindt u op de site van het museum: www.spoorwegmuseum.nl

Tekst en foto's:
Stichting Trix Express

Het model van het jaar 2011 volgens de lezers van Modelspoormagazine

WE ZIJN AL AAN DE ZESDE EDITIE VAN DE VERKIEZING VAN HET MODEL VAN HET JAAR TOE. OOK NU WEER WERD DOOR DE LEZERS VAN MODELSPOORMAGAZINE ZOWEL ONLINE ALS PER KLASSEKE POST GESTEMD, AL MOET GEZEGD DAT DIE LAATSTE CATEGORIE UIT PRECIËS... VIER STEMMEN BESTAAT! WE KREGEN VOLDOENDE STEMMEN BINNEN OM OPNIEUW EEN REPRESENTATIEVE RANGSCHIKKING OP TE MAKEN.

B-Models reeks 55

Zoals steeds kiest de lezer van ons blad eerder met het hart dan met de schuifmaat in de hand. In die zin is deze verkiezing dus duidelijk anders dan die van Febelrail, daar wordt alles gewogen en gemeten. We zijn benieuwd naar hun resultaat.

Iedere deelnemer vulde in 5 categorieën zijn top 3 in. Daardoor kreeg iedere eerste drie punten, de tweede twee punten en de derde nog één puntje. Dat alles samengeteld geeft de volgende resultaten.

Vijf modellen deden dit jaar mee naar de titel in de categorie 'tractiematerieel'. Echt spannend was het niet, tenzij voor de derde plaats. In MSM 100 betitelden we de reeks 55 van B-Models als 'geslaagd met grote onderscheiding' en die mening deelt de lezer duidelijk met ons. Dat een goedkoop, maar deugdelijk model, van

een hedendaagse locomotief aanslaat bewijst de verdienstelijke tweede plaats voor de reeks 28 van Piko. Nipt haalde de Roco type 25 stoomloc het podium voor de Märklin Thalys PBKA hogesnelheidstrein en de Piko Benelux Hondekop.

Bij de rijtuigen was het aanbod opnieuw beperkt. De verschillen tussen de vier kandidaten waren miniem. Net als vorig jaar koos de lezer hier voor een rijtuig uit een vroeger tijdperk. De beslissing van GooverModels om een GCI op de markt te brengen was duidelijk een schot in de roos. Hier zat de Belgische modelbouwer duidelijk op te wachten en GooverModels wordt hiervoor beloond met een oorkonde. Ook dit maal werd LS-Models tweede met het I11-rijtuig. ClassiX rijft de derde plaats binnen met de nieuwe dubbeldeks-rijtuigen M6.

Ook bij de goederenwagens lagen de punten zeer dicht bij elkaar. Opnieuw mag B-models de hoofdprijs mee naar huis nemen met de open goederenwagen van het type Res, gevolgd door de zelflosser Fbd van Makette en opnieuw een B-Models, de Rils gesloten goederenwagen.

De categorie scenery bevat zowel gebouwen als auto's en andere accessoires. De lezer koos twee producten van eigen bodem. De Kempische boerderij, zoals besproken in MSM 105, behaalt de felbegeerde titel van model van het jaar. Daarmee kaapt ook GooverModels zijn tweede hoofdprijs weg in 2011. De tweede plaats is een importproduct van dezelfde fabrikant. Met hun lantaarns kon kennis gemaakt worden in MSM 104. PB Messing Modelbouw is een vaste waarde in deze categorie. De waterzuil krijgt de derde plaats.

GooverModels type GCI

GooverModels - Kempische boerderij

Plaats	TRACTIEMATERIEEL	%
1	B-models reeks 55 - Diesellocc 5515 NMBS	28%
2	Piko reeks 28 - NMBS locomotie reeks 28	21%
3	Roco type 25 - NMBS stoomlocc 25.002	18%
4	Märklin Thalys PBKA - Hoge snelheidstrein	17%
5	Piko Benelux Hondekop	16%

Plaats	RIJTUIGEN	%
1	GooverModels type GCI - NMBS	30%
2	LS Models type I11 - Tweede klasserijtuig	26%
3	Classix type M6 - NMBS dubbeldeksrijtuig	23%

Plaats	GOEDERENWAGENS	%
1	B-models type Res - NMBS open goederenwagen	20%
2	Makette type Fbd - NMBS zelflosser	18%
3	B-models type Rils - NMBS gesloten goederenwagen	15%

B-models type Res

Plaats	SCENERYMATERIALEN	%
1	GooverModels - Kempische boerderij	24%
2	GooverModels - Lantaarns met ledlampjes	17%
3	PB messing Modelbouw - Waterzuil	13%

Plaats	MODELBANEN	%
1	Scherpenheuvel	20%
2	Ronet-les-Bains	8%
3	Langs het tuinpad van mijn vader	8%

Jaar na jaar bewijst deze verkiezing dat onze lezers initiatieven van de handelaars, constructeurs en fabrikanten uit eigen land waarderen. De vier laureaten zijn pure producties van eigen boden. We mogen dan ook hopen dat we eind 2012 opnieuw voldaan mogen terugblikken op een groot aantal producten voor onze markt.

Op de SpielwarenMesse in Nürnberg werden de oorkondes waar mogelijk aan de winnaars overhandigd. Uit de talrijke inzendingen werd door een onschuldige kinderhand lezer Eric Binamé uit Villers-la-Ville uitgekozen als winnaar van het jaarabonnement op Modelspoor magazine.

DE VOLLEDIGE UITSLAG IS TE VINDEN OP
WWW.MODELSPOORMAGAZINE.COM

Tekst: Luc Dooms

Tweedehands en nieuw op eBay in 2011

HET IS ONDERHAND EEN GOEDE GEWOONTE DAT MODELSPOORMAGAZINE TERUGBLIKT OP DE BEURSWAARDE VAN BELGISCHE LOCOMOTIEVEN IN SCHAAL H0. DAARTOE VOLGEN WE NU AL VERSCHILLENDE JAREN DE VERKOPEN OP 'S WERELDS GROOTSTE VEILING. IN BIJGAANDE TABELLEN VINDT DE LIEFHEBBER ALLE DETAILS, IN HET ARTIKEL OVERLOPEN WE SAMEN MET U DE BIJZONDERHEDEN.

Statistisch gezien de meest betrouwbare manier om verkopen bij te houden is het opvolgen van de verkopen op de gekende veilingssite. Vanzelfsprekend worden ook elders modellen verkocht, doch als steekproef voor Belgische modellen zijn de verkopen op de Belgische en Duitse site van eBay een goede keuze. Ook dit maal noteerden we enkele duizenden transacties en maakten voor u een tabel met de gemiddelden. Door de band zijn de objecten in Duitsland iets goedkoper, maar dat wordt weer teniet gedaan door de hogere verzendkosten. Ook nu weer zijn er we van uit gegaan dat om een gemiddelde te kunnen berekenen, het verhandelde aantal een zeker minimum moet overschrijden. Ten opzichte van vorige jaar zijn daardoor een aantal modellen uit de lijsten verdwenen. Door middel van een kleurcode geven we bovendien aan of een object eerder zeldzaam is dan wel veelvuldig wordt aangeboden. Hoofd-

bedoeling van dit artikel is de liefhebber en verzamelaar een idee te geven van de gehanteerde prijzen, zodat hij zich enigszins beslagen op het ijs kan wagen. Veelal gaat het om tweedehands, daarvoor zijn de veilingssites bijzonder handig. Toch vinden ook nieuwe modellen gretig hun weg naar de liefhebber via het net. Het blijkt een wekerend fenomeen te zijn dat van tijd tot tijd een pak prijsgunstige nieuwe modellen te koop worden aangeboden. Meestal betreft het klaarblijkelijk een handelaar die een stock heeft opgekocht, iets wat vooral bij de grote merken, Märklin en Roco, opvallend vaak gebeurt. Overigens, de duurste loc die we noteerden was een reeks 18 van Lemaco die voor € 1.250 van eigenaar wisselde.

Märklin

Laten we van wal steken bij het verzamelmerk bij uitstek. Iets waar de gewone modelspoorder van gruwet, fouten in de

schildering bijvoorbeeld, blijkt bij Märklinverzamelaars net in trek te zijn. Als de verkoper lekker vet 'zeldzaam' in de aanbieding plaatst mag je er donder op zeggen dat de prijs de hoogte in gaat. Een goed voorbeeld is een serie bolle neuzen (nummer 204.008) waarbij het gevleugelde wiel op de neus in spiegelbeeld werd afgedrukt. Deze misdrukken gaan vlotjes boven de € 200, terwijl de correcte modellen in zeer uiteenlopende toestand, en prijs, ergens tussen € 50 en € 150 scoren. Deze 'gewone' bolle neus is trouwens één van de meest verkochte Belgische modellen. Slechts ééntje deed het beter in 2011: het stoomlocomotief nr. 96.020, waarvan we er maar liefst 140 zagen passeren aan prijzen tussen € 60 en € 101. Ook de Trix variant scoorde bijzonder goed en laaggeprijsd; typische voorbeelden van de bovengenoemde stockverkoop.

Het zal wel niemand verbazen dat ook het nummer drie in de ranglijst van meest verkochte modellen een Märklin is. Ons is het een raadsel waarom de bruine stoomlocomotief met nummer 5920 zo populair is. Het gaat hier om een oud model van een Duits type S3/6, dat in werkelijkheid amper bij

Opvallend dit jaar: het grote aanbod modellen van de reeks 55 van Märklin voor 2-rail.

Ook bij Roco waren koopjes te doen. Deze 6001 prototype daalde tot € 100.

ons heeft gereden en nooit de bruine livree heeft gehad, laat staan het nummer 5920 heeft gedragen. Pure fantasie dus.

Vrij vlot verkrijgbaar en niet te duur zijn verder nog een aantal stoomlocs van het type 25, 26 en 64. Bij de diesels vinden de reeksen 54 en 55 gretig aftrek. Nieuw in het lijstje duiken de 5504 en 5541 in 2-rail uitvoering op aan gemiddeld respectievelijk € 104 en € 123. Hebben de tweerailers de modellen van B-Models ontdekt en wordt de Märklin gedumpt? Met de uitslag van onze verkiezing van het model van het jaar in het achterhoofd zou dat wel eens de reden kunnen zijn. Eveneens populaire Märklin modellen zijn de rangeerlocomotieven van het type 260 en reeks 80, alsook de dieselstelletjes nummer 600.02. Zelfs van de nieuwe sets met twee locs uit de reeks 59 noteerden we een aantal verkopen, ondanks hun foutjes blijkt de fan hen in huis te halen.

De reeks 16 blijkt een populaire elektrische locomotief uit het gamma van Märklin te zijn. De 1605 is goedkoop en zeer vaak aan te treffen, doch ook de 1602 in het

geel, of in Memlinglivree, alsook de 1606 en 1608 kan men voor een prijsje aanschaffen. Hetzelfde geldt voor de 122.028.

Roco

Het Oostenrijkse merk heeft heel wat leuke Belgische diesels in de catalogoog (gehad), doch dit jaar zijn er heel wat uit ons lijstje verdwenen wegens te weinig verkocht. Zeer populair en spotgoedkoop zijn de modellen van de reeks 59 met diverse nummers en in diverse livrees. Zowel uit de oudere productie als uit de recentere series haal je een exemplaar binnen voor vaak minder dan € 50. Rijkwaliteiten zijn uitstekend, doch schaalvoering en afwerking zijn wat minder dan hun duurere zusje uit Göppingen.

Bolle neuzen en zwevende cabines (reeksen 52, 53 en 54) worden schaarser en enkel de 5217 is in prijs gedaald. Door de jaren heen maakte Roco heel veel versies van de reeks 62/63. Deze sympathieke diesels kunnen vaak voor minder dan € 100 euro in huis gehaald worden.

Een voorbeeld van dumpen zijn de modellen van de reeks prototype 60. De aanbevolen winkelprijs was een jaar geleden zo wat € 189. Nu kwamen we, in de tweede helft van het jaar, zowel de groene 6001 als de gele 6006 tegen aan een gemiddelde van € 112.

Opmerkelijk is voorts dat modellen van de reeks 20 jaar na jaar in prijs dalen. Populair zijn vooral de blauwe 2018 alsook de groene 2002. Naar stomers van Roco is het zoeken. Enkel de 9089 kom je nog regelmatig tegen.

Fleischmann

Belgische Fleischmannen zijn zeldzaam geworden. Hun bolle neuzen met nummers 202.016, 204.006 en 5201 zijn wel nog te vinden aan bovendien zeer schappelijke prijzen. Helaas zijn die modellen niet meer van deze tijd.

Mehano

Het ter zielen gegane Sloveense merk had een aantal mooie modellen in zijn bestand, die bovendien vrij schappelijk waren. Als algemene tendens merken we op dat ze steeds minder vaak aangeboden worden en dat er een lichte prijsstijging te zien valt. Enige uitzondering is de elektrische reeks 26 die nog steeds licht dalend is. Zowel de reeksen 51 en 77, als de motorstellen reeks 41 gaan duidelijk in prijs omhoog. Niet te lang meer twifelen is onze raad, indien u één van deze modellen nog aan de verzameling wilt toevoegen.

Trix

Al jaren is Trix eigenlijk een Märklin voor 2-rail. Heel populair is het merk echter niet, veel tweerailers hebben duidelijk een lichte aversie voor Märklin. Bovendien zijn lang niet alle modellen in Trix-versie beschikbaar. Wie een aantal schappelijke aankopen wil doen moet misschien eens kijken naar de stomertjes van Trix (64.108, 81.173 en 96.015) of de elektrische 1801.

Piko

Piko is synoniem van goedkoop. De hedendaagse modellen zijn echter goed afgewerkt en de rijeigenschappen zijn prima. De laatste nieuwteling, de 2813, kan duidelijk een hit worden. Voorlopig is het model nog eerder 'zeldzaam', maar dat komt omdat het slechts tegen het najaar op de markt kwam. Twee laaggeprijsde stomers staan in onze lijst, voornamelijk de recente 71.003 en de oudere 81.340. Het model van de bolle neus is een stokoud model uit

Mehano modellen worden schaarser en prijziger.

het DDR-tijdperk. Zeer goedkoop, dat wel, maar enkel geschikt voor de echte verzamelaar van antiek.

LS-Models

Het heeft lang geduurd eer men modellen

van LS op eBay tegenkwam. De gehanteerde prijzen waren dan ook stevast dezelfde als in de reguliere handel. Pas nu, na een aantal jaren verschijnt er met mondjesmaat wat tweedehands of overstock. De prijzen blijven hoog, maar worden toch

wat aantrekkelijker. Vooral bij de reeksen 15, 18 en 27 valt er af en toe een koopje te rapen.

Lima

Super-populair en spotgoedkoop, maar

Stoom

Liliput (2-rail)

• 64.109/64.168 groen-zwart	10490	60 €
• Diverse nummers type 93 groen-zwart	109107	68 €

Märklin (3-rail)

• 25.004 groen-zwart	3316	115 €
• 25.016 groen-zwart	3314	105 €
• 25.021 groen-zwart (delta)	34883	128 €
• 26.005 groen-zwart (delta)	34156	126 €
• 26.033 groen-zwart (digitaal)	37157	171 €
• 26.033 groen-zwart (digitaal)	37157.800	325 €
• 27.003 zwart (digitaal)	37172	256 €
• 5920 bruin	3111	80 €
• 64.041 groen-zwart	3086	71 €
• 64.045 groen-zwart (digitaal)	37033	187 €
• 64.119 groen-zwart	3086	71 €
• 64.149 groen-zwart (delta)	uit 29527	84 €
• 81.232 groen-zwart (digitaal)	37553	150 €
• 96.002 groen-zwart	3101	148 €
• 96.020 groen-zwart (digitaal)	36743	73 €

Piko (2-rail)

• 71.003 groen-zwart	95696	81 €
• 81.340 groen-zwart	5/6315	43 €

Roco (2-rail)

• 9089 groen-zwart	43228	99 €
--------------------	-------	------

Trix (2-rail)

• 64.108 groen-zwart	22359	127 €
• 81.173 groen-zwart	22597	134 €
• 96.015 groen-zwart	22855	63 €

Diesel

Fleischmann (2-rail)

• 202.016 groen-geel	1385	68 €
• 204.006 groen-geel	4270	69 €
• 5201 groen-geel	4270	67 €

Klein Modellbahn (2-rail)

• 60 met diverse nummers geel/groen of groen/geel	57	€
---	----	---

referentie

Märklin (3-rail)

• 201.001 tweetinten groen (digitaal)	37270	126 €
• 201.011 exposchildering (digitaal)	37273	180 €
• 202.007 en 203.018 dubbeltractie groen-geel (delta)	34664	217 €
• 204.003 groen-geel 150 jaar Märklin (digitaal)	37671	237 €
• 204.008 groen-geel	3066	92 €
• 205.007 groen-geel (digitaal)	37672	153 €
• 260.013 groen-geel (digitaal)	37653	154 €
• 260.032 groen-geel	3069	74 €
• 5401 groen-geel	3133	93 €
• 5408 groen-geel (delta)	34661	122 €
• 5504 groen-geel (delta)	3467	112 €
• 5504 groen-geel (2-rail)	3467	104 €
• 5531 blauw-geel (delta)	34671	140 €
• 5533 geel-groen ATB (digitaal)	37674	193 €
• 5540 groen-geel (digitaal)	37673	174 €
• 5541 geel-groen (delta)	3466	119 €
• 5541 geel-groen (2-rail)	3467	123 €
• 5907 groen-geel (digitaal)	37271	138 €
• 5917 geel/groen en 5929 groen/geel (digitaal)	37275	387 €
• 5933 geel-groen (digitaal)	37274	184 €
• 8002 groen-geel (delta)	3459	79 €
• 8024 groen-geel	3149	64 €
• 8058 groen-geel	3149	60 €
• Dieselstel 600.02 tweetinten groen (digitaal)	3426	100 €

Mehano (2-rail)

• Dieselstel reeks 41 grijs/geel, diverse nummers	197	€
• Dubbel-dieselstel reeks 41 grijs/geel, diverse nummers	300	€
• Diverse nummers uit de reeks 51 2-rail	152	€
• Diverse nummers uit de reeks 51 3-rail (digitaal)	155	€
• Diverse nummers uit de reeks 77/78 2-rail	123	€
• Diverse nummers uit de reeks 77/78 2-rail (digitaal)	174	€
• Diverse nummers uit de reeks 77/78 3-rail (digitaal)	170	€

Piko (2-rail)

• 204.001 groen-geel	1739	35 €
----------------------	------	------

Roco (2-rail)

• 5217 'zwevende cabine' groen-geel	63966	107 €
• 5307 'bolle neus' groen-geel	63962	92 €

met navenante rijeigenschappen zijn de locjes van het type 125 en 150 die deze Italiaans fabrikant ooit maakte. Latere producties als reeksen 15, 18 en 23 doen het iets beter en zijn bovendien vlot verkrijgbaar. Je kunt de modellen helaas niet vergelijken met de hedendaagse producten. Zelfs de reeks 27, wat een vrij goed model was, is uit de hobbykamer verdreven door de LS-modellen. Wat nog wel een waarde heeft zijn de zogenaamde varkensneuzen of 4-delige stellen MS 75. Vooral de versie met (hedendaagse) bordeaux-schildering is zodanig gegeerd dat men tot € 200 uitgeeft voor een model. Afwerking en vooral motorisering zijn nochtans onder-

maats. Hier is duidelijk een behoefte aan een nieuw model...

...en de rest

De mooie modellen van de reeks 16 van Vi-Trains kom je vaak tegen aan zeer aantrekkelijke prijzen in de buurt van € 120. De oudjes van Jouef zijn zo goed als verdwenen. Het nieuwe Jouef richt zich vooral op de Franse thuismarkt, zodat we uit die hoek waarschijnlijk niets nieuws moeten verwachten. Hetzelfde mag gesteld worden van Rivarossi in Italië.

Van Liliput kan je nog een type 64 of 93 op de kop tikken. De reeks 60 van Klein Modelbahn is nu ook echt wel voorbijgestreefd.

'Onze' andere merken als Van Biervliet, B-Models en Olaerts kom je zeer zelden tegen op veilingen. Voorlopig zijn deze modellen vooral in de winkels verkrijgbaar.

Besluit

Dit artikel en de bijhorende tabel trachten de liefhebber wegwijst te maken in de laatste stand van zaken op gebied van prijzen van modellen. Wie meer wil weten kan alle details nalezen op onze website www.modelspoormagazien.com, rubriek 'extra'.

Tekst en foto's:
Luc Dooms

5315 'bolle neus' groen-geel	63733	99 €
5315 'bolle neus' groen-geel (digitaal)	63734	143 €
5916 / 5924	4152	45 €
5939 geel-groen	53430	45 €
5950 groen-geel	63998	54 €
5950 groen-geel 3-rail (digitaal)	69998	57 €
6001 groen-geel	62890	112 €
6006 geel-groen	62890	112 €
6215 blauw-geel (nieuwe versie)	62773	90 €
6218 geel-groen	62772	102 €
Diverse nummers uit de reeks 62/63 (oude productie)	79	79 €
8033 groen-geel	43623	88 €

Elektrisch

Lima (2-rail)

125.012 groen	208025	25 €
150.012 blauw	208027	27 €
15 (diverse nummers) geel-blauw of blauw-geel		42 €
18 (diverse nummers en schilderijen) zilver-geel-blauw		41 €
23 (diverse nummers)		48 €
2735 blauw(turkoois)-geel	208023	50 €
AM75 (806 of 826) bordeau	149747	193 €
AM75 (826) grijs-oranje	149747	79 €

LS-Models

11 (diverse nummers) bordeau/geel	181	181 €
12 (diverse nummers) blauw/geel	168	168 €
13 (diverse nummers) grijs	179	179 €
15 (diverse nummers en livereien)	152	152 €
18 (diverse nummers en livereien)	166	166 €
21 (diverse nummers)	174	174 €
27 (diverse nummers)	154	154 €

Märklin (3-rail)

122.028 tweetinten groen (delta)	33231	90 €
122.028 tweetinten groen (digitaal)	37231	111 €
123.057 tweetinten groen (digitaal)	37237	142 €
1601 'Memling schildering' (delta)	33632	107 €
1602 geel-blauw	3163	73 €
1602 'Memling schildering' (delta)	33631	108 €

1605 blauw	3152	58 €
1605 blauw (2-rail Hamo)	3152	61 €
1606 blauw-geel	3363	78 €
1608 blauw-geel (delta)	3363	90 €
1608 goud-geel (digitaal)	37632	143 €
1608 goud-geel (2-rail)	37632	129 €
1802 grijs-blauw-geel (digitaal)	39403	215 €
1805 grijs-blauw (digitaal)	39402	193 €
2201 geel-blauw (delta)	33232	101 €
2201 geel-blauw (digitaal)	37232	138 €
2303 en 2348 in dubbeltractie blauw/geel (digitaal)	37239	456 €
2380 geel-groen 'zebra schildering' (digitaal)	37236	170 €
Set met 2505 blauw-geel en M2 rijtuigen (digitaal)	26530	307 €
2551 blauw/geel (digitaal)	37238	159 €

Mehano (2-rail)

Reeks 26 blauw/geel, groen of geel/blauw diverse nummers	129	129 €
Reeks 26 blauw/geel, groen of geel/blauw diverse nummers digitaal	182	182 €

Piko (2-rail)

2813 zilver/groen	59950	87 €
-------------------	-------	------

Roco (2-rail)

2002 groen	62462	103 €
2018 blauw-geel	43670	94 €
2911/2912 groen-geel	4192	60 €
101.012 tweetintengroen	43579/63647	89 €

Trix (2-rail)

1801 grijs/blauw (digitaal)	22577	143 €
-----------------------------	-------	-------

ViTrains (2-rail)

160.024 blauw	2160	119 €
1602 Memling	2370	128 €
16 (diverse nummers)		116 €

Verkrijgbaarheid : Zeldzaam ●
Vlot ●
Overvloedig ●

8^e Modellbahn-Ausstellung in Zell (Mosel) op 27 november 2011

Een weekend vol Z

DE 8^E MODELLBAHN-AUSSTELLUNG IN ZELL (MOSEL) IS EEN KLASSIEKER ONDER DE Z-BOUWERS EN Z-VERZAMELAARS.

HET IS EEN GEMOEDELIJKE TENTOONSTELLING ONDER GELIJKGEZINDEN, WAAR ER ZEER VEEL INFORMATIE EN KENNIS KAN UITGEWISSELD WORDEN. HEEL HET GEBEUREN KRIJGT NATUURLIJK OOK EEN ANDERE DIMENSIE WANNEER JE ZELF MET IETS KAN UITPAKKEN DAT DE MOEITE WAARD IS OM GEZIEN TE WORDEN.

Toon, Jan en Pieter hebben de handen in elkaar geslagen om een gezamenlijk project op te bouwen. Samen laten zij zien dat Z ook groots kan zijn. Hun voorstelling van de Drachenburg, een stukje op de 'Nord-Sud Strecke' is alweer een pareltje geworden. Van links naar rechts doorkruisen de treinen eerst een prachtig berglandschap, met als blikvanger 'Drachenburg'. Daarna rijden de treinen gezwind door naar het station in 'Drankenburg'. Zoals in Duitsland op vele plaatsen het geval is, komen we langs een industriezone waar er hard gewerkt wordt. Jan, Pieter en Toon hebben alweer het beste van zichzelf gegeven, elk met hun specialiteit. Het rijden op de baan is volledig gedigitaliseerd en bestuurd met de EcoSControl Radio van ESU.

Uiteraard mogen we ook de andere modelbouwers niet vergeten. De tentoon-

stelling is en blijft een internationale gebeurtenis. Ondertussen komen we elk jaar dezelfde gelijkgezinde mensen tegen uit Duitsland, België en Nederland. Dit jaar was ook Graham Jones van Z-Club GB aanwezig met zijn baan Fryton. Het is altijd weer leuk om deze mensen telkens opnieuw te ontmoeten.

De tentoonstelling zelf gaat enkel door op zondag, maar voor de standhouders is er vanaf vrijdagavond de mogelijkheid om alles op te bouwen. Zaterdag is meer

een 'insiders-dag'. Alle exposanten zetten hun materiaal op en gaan eens rond bij de collega's om informatie en kennis uit te wisselen.

Zondag is het dan de grote tentoonstellingsdag. Zoals altijd valt deze dag samen met de opening van de Adventsmarkt in Zell. Op deze dag zijn er heel wat mensen uit Zell en omstreken op de been en is er altijd heel wat beloop in de tentoonstellingszaal. Het is een gezellige drukte, gelukkig geen al te grote stormloop, zodat elke bezoeker voldoende kan genieten van de opgestelde modelbanen. Waren weer van de partij: een modulaire opbouw van Z-Freunde International (<http://www.z-freunde-international.de/>), het Rhein landschap van Hans-Georg Kunz en Roland Rauschenbach, het Amerikaanse baantje met prachtige Amerikaanse treinen van Peter Rogel en nog vele andere.

De organisatie zat alweer zeer goed in elkaar. Jörg Niedhoffer verdient alweer een dikke pluim voor deze prestatie. Wij hebben er alleszins alweer van genoten.

Belgische delegatie op het Z treffen in Zell. Op de achtergrond staat hun nieuwste creatie Drachenburg (Foto Veronique Wauters).

Tekst: Joke Van Moere

Industrieel Smalspoor Museum werkt aan de toekomst

HET INDUSTRIEL SMALSPOOR MUSEUM IN ERICA (NEDERLAND) HEEFT ALS DOEL HET VERZAMELEN EN TONEN VAN DE COLLECTIE INDUSTRIËLE SMALSPOORTREINEN EN WIL ZO TONEN OP WELKE WIJZE IN VERVLOGEN TIJDEN VELE WERKZAAMHEDEN WERDEN UITGEVOERD MET DIT HISTORISCH MATERIEEL. SINDS SEPTEMBER 1984 IS HET INDUSTRIEL SMALSPOOR MUSEUM GEVESTIGD OP DE TERREINEN VAN DE GRIENDTSVEEN DRENTSE LANDONTGINNINGS MAATSCHAPPIJ. WAT BEGON MET 3 LOCOMOTIEVEN EN 25 BOLSTERWAGENS IS IN DE LOOP DE JAREN UITGEGROEID TOT EEN COLLECTIE VAN CIRCA 80 LOCOMOTIEVEN EN EEN GROOT AANTAL VERSCHILLENDE WAGENTYPES. OP HET MUSEUMTERREIN BEVINDT ZICH NAAST DE HISTORISCHE REMISE MET 4 SPOREN OOK DE ENIGE NOG IN ORIGINELE STAAT VERKEREND TURFSTROOISELFABRIEK VAN NEDERLAND. BEIDE GEBOUWEN ZIJN NATIONALE MONUMENTEN.

Sedert 2011 zijn er grote werkzaamheden gestart die nog zullen doorlopen tot in 2013. Momenteel wordt er een compleet nieuw tracé aangelegd door het bos tussen de remise en het hoofdgebouw. Ook wordt er een nieuw baanvak gelegd langs de 'waterakkers' ten oosten van het museumgebouw. Er zal ook een nieuwe locomotiefloods worden gebouwd, die in 2013 gereed moet zijn.

De vrijwilligers van het ISM zijn intussen druk bezig met het omsporen van de rails tot 900 mm spoor en het bouwen van de benodigde wissels. Zodra de rails gereed zijn zullen de railramen op het nieuwe tracé worden gelegd en aangesloten op de bestaande sporen. Een enorme klus voor de vrijwilligers van het museum. Zij doen de werkzaamheden zo dat de bezoekers van het museum geen last van de werkzaamheden kunnen ondervinden.

Het museum is tijdens de winterperiode gesloten voor publiek. Het weekend van 31 maart en 1 april is het museum evenwel uitzonderlijk geopend en hebben alle bezoekers gratis toegang. Dat weekend worden de Landelijke Modelspoor Dagen georganiseerd en een 10-tal in bedrijf zijnde modelspoorbanen zullen dan in het

Hoofdingang museum gebouw

Werkzaamheden bij de oude historische remise

Smalspoormuseum te bewonderen zijn. Wellicht een ideale gelegenheid voor de smalspoorliefhebber om kennis te maken met "groot en klein" smalspoor.

Het museum is normaal geopend van het eerste weekend van mei tot en met het laatste weekend van oktober en dan op de woensdagmiddag, de donderdag, de zaterdag en de zondag. Voor de juiste openingstijden en verdere informatie zie www.smalspoorcentrum.nl

Op 25 en 26 augustus, het grote evenementen weekend van ISM, wordt er een locomotieven- en treinen parade in het museum gereden waar minimaal 25 locomotieven aan zullen deelnemen. Op dit bijzondere weekend zal dus een groot deel van het rollend materieel aan het publiek getoond worden. Een idee voor een zomeruitstap?

Tekst en foto's: Willem Strabbing, bewerking GVM

MODELSPOORMAGAZINE • MAART 2012